UĞUR MUMCU

BÜYÜKLERİMİZ

um:ag

um:ag Vakfı Yayınları: 6
Bütün Yapıtları Dizisi: 4

BÜYÜKLERİMİZ

UĞUR MUMCU

1'inci Baskı: Aralık 1978, İstanbul
29'uncu Baskı: Agustos1996, Ankara, 3 000 adet
'Büyüklerimiz", 28. baskıya kadar "Tekin Yayınevi" tarafından toplam 110 500 adet yayınlanmıştır.

ISBN 975-8084-06-2

Yayın Yönetmeni: Ali TARTANOĞLU

Kapak Tasarımı ve İllüstrasyon SOLARİS

Dizgi: um:ag

Baskı: DUMAT

UĞUR
MUMCU

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

İSLAMKÖY'ÜN YİĞİDİ 1

Küçük Yahya doğuyor 2

Askere - askere 3

Morrison temsilciliği 3

Mason değilim 4

Milyon yağmuru 4

Saldırı başlıyor 5

NİHAT ERİM, ALLAH KERİM 7

Nihat Bey özgürlük yolunda 8

Nihat Bey şalcılık yapıyor 9

Nihat Bey Menderes'in kolunda 10

Nihat Bey cuntacılık yapıyor 11

Nihat Bey sosyalizme kayıyor 11

Nihat Bey gençleri savunuyor 12

Nihat Bey başbakan oluyor 13

Erim, anayasayı lüks buluyor 13

BÜYÜK DEVLET ADAMI

Op. DR. SADETTİN BİLGİÇ 15

Hayatı-sanatı-eserleri(!) 15

Bilgiç, operatör oluyor 16

Bilgiç siyasi hayatta 16

Süleyman, Saadettin'i yeniyor 17

Bilgiç ateş püskürüyor 18

Dr. Bilgiç iş hayatında 19

Bilgiç, vatan kurtarıyor 19

Dr. Bilgiç teşvik belgesi alıyor 20

TÜRK NAPOLYONU ALİ ELVERDİ 21

Ali, inkılabın emrinde 21

Elverdi, ihtilalcilere karşı 22

Elverdi'nin ayağı takılıyor 23

Elverdi'nin yıldızı parlıyor 24

Elverdi siyasi kulislerde 25

Elverdi emekli oluyor 25

Elverdi kürsüye çıkıyor 26

Paşaya dört heykel 26

YAKIŞIKLI DEVLET ADAMI Dr. KEMAL SATIR 27

Olgun devlet adamı 27

Satır, kahroluyor 28
Yakışıklılığı ile ün yapıyor 29
Dr. Satır gece kulüplerinde 29
Menderes- Satır çatışması 29
Feyzioğlu'ndan sonra 31
Feyzioğlu'na katılıyor 31
MOBİLYA PRENSİ **33**
Amcası muhteremdir 33
Aile gelişiyor 34
Yükseliş koleji 34
Sunta-ceviz kaplama 36
Mobilya limanı 36
Servet düşmanları saldırıyor 37
Civciv çıkacak, kuş çıkacak 37
Yahya cezaevinde 37
Kalbi hızlı atıyor 38
Asker oldum piyade 38
Sahtecilikten mahkum oluyor 39
HALK CEPHESİ MİMARI ÇETİN ÖZEK **41**
Bilimsel kariyeri 41
Halk cephesi kuracaktı 42
Demirel kopya çekti 43
Hişt, hişt geliyor 44
Komünist partisi sanığı 44
Çayanlar'a yardım ediyor 45
Harbiye hücrelerinde 46
POLİTİKADA DEMİRBAŞ, Prof. ÇELİKBAŞ **47**
Kitaba hiç gerek yok 47
İnkılapçı Fethi 48
Petrol yasasını hazırlatıyor 49
İspat hakkı- İsmail Hakkı 49
Neleri savunmuştu 50
Çelikbaş CHP'ye giriyor 50
Migros yönetim kurulu başkanı 51
Prof. Çelikbaş, Ecevit'e karşı 52
Prof. Fethi, senatör oluyor 52
Başbakan olmalıdır! 53
FEYZİOĞLU FEYZİ **55**
Feyzioğlu Feyzi 55
Adam olacağı belliydi 56

Dekan oluyor 57
Nabza göre şerbet vermeyin 57
Feyzioğlu'na dikkat edin 58
Feyzioğlu solu savunuyor 59
Mendes France ile beraber 59
Liderlik önerisini reddediyor 60
CHP'den ayrılıyor 60
Cephe mimarı Feyzi 61
CUMHURBAŞKANI ADAY ADAYI MELEN 63
Nesli tükenmiştir 63
Ferit Bey ve kitaplığı 64
Kara Ferit ve CHP 65
Ortanın solu çıkınca 66
Mal müdürü kafalı adam 66
Ve ihaleyi alıyorlar 67
Sibirya'ya süreceklerdi 68
Vanlıyam, kılıcı kanlıyam 69
DEVRİMCİ ORHAN 71
Orhan-1, Orhan-2 71
İhtilal patlıyor, MBK çatlıyor 72
Brüksel'deki jön türk 73
Aydemir kızıl komünisttir 74
Geniş cepheyi savunuyor 74
Erim'in karargahında 75
O günler geliverdi 76
MUKBİL ÖZYÖRÜK 77
Adalet bakanının oğlu 77
İhtilal geliyor 78
Üniversiteye dönüyor 79
İhtilali savunuyor 80
Demokratlar'a hayır 80
Tek yol devrim 81
Al o madalyayı da... 82
Sağcı oluyor 82
12 MART BAŞ SPİKERİ SADİ KOÇAŞ 85
Koçaş formülü nedir? 85
Kontenjan senatörü oluyor 86
Gel bakalım Koçaş 87
Muhtıra geliyor 87
Başbakan yardımcısı oluyor 88

Koçaş radyoya koşuyor 89
Hükümetten ayrılıyor 90
Doç. Dr. YILMAZ ERGENEKON 91
Yıldızı parlıyor 91
Hacı Ali ile tanışıyor 92
Çürük raporu alıyor 93
Hür teşebbüse geçiyor 93
Gazoz fabrikası 94
Odalar Birliği'ne geçiyor 94
Milletvekili oluyor 95
Basın sıkıştırıyor 95
Yüce divan yolunda 96
ULUSAL DAMAT METİN TOKER 99
Gas'saray Gas'saray cimbombom 99
Metin Toker diretiyor 100
Hapse giriyor 101
Toker, Erim'i anlatıyor 101
"Erim, cimrinin biridir" 102
Alafranga sağcı 103
Kripto hafiyesi 103
Serbest yazarlık yapıyor 103
Gözyaşları döküyor 104
EN BÜYÜK İHTİLALCİ FİKRET EKİNCİ 105
Toker'in haber kaynağı 105
Basın-Yayın'a gidiyor 106
Gazeteci oluyor 107
Ulus gazetesinde yazar oluyor 107
Ecevit'e karşı çıkıyor 108
Gazeteden atılıyor 108
Demokratlar'a karşı 109
Sola kayıyor 109
Ekinci MC temsilcisi oluyor 110
MIGIRDIÇ ŞELLEFYAN 111
Demirel-Şellefyan 111
Zeytinoğlu-Turanlı 112
Süreyya'daki yemek 113
Mıgırdıç aracı oluyor 113
Teneke kralı Mıgır 114
Mıgır ve mobilya yolsuzluğu 115
"MAHİR" BİR "KAYNAK" 117

Ordudan atılıyor 117
Solculuğa başlıyor 118
Görevimiz tehlike 118
NATO'dan çıkalım yoldaşlar 119
Dernek kuruyor 119
Amerika'daki eğitim 120
MİT dosyasındaki adı: M-3445 120
En büyük başarısı 121
12 Mart geliyor 122
Üniversiteden ayrılıyor 122
YARGIÇ 146 **125**
Adli müşavirlikten yargıçlığa 125
Alacakaptan ihbar ediliyor 126
Üçüncüoğlu kükrüyor 127
Avukatlara sırtını dönüyor 127
Mahkum ediliyor 128
Gerekçesinde neler var 128
İdam kararları veriyor 130
Beraat kararları veriyor 130
ARANAN ADAM İSMAİL ARAR..... **133**
CHP milletvekili oluyor 133
Bakan oluyor 134
Makabline kim şamil 134
Albayı yollayalım 135
Bulunmaz Hint kumaşıdır 136
Güldürmeyin beni 136
Son bakanlığı devlet bakanlığı 137
Demirel'den rica ediyor 138
TÜRK-KAN!.. **139**
Dergiler çıkarıyor 139
Nihal Atsız ile takışıyor 140
Boşnak mısın, Ermeni mi? 140
Irkımızdan olmayan 141
Tutuklanıyor 141
Kaçan alçaktır 142
ABD yurttaşı oluyor 143
Türkiye'ye dönüyor 143

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, yukarıda ana çizgilerini vermeye çalıştığımız kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

Bu amaçlar dışında vakfın elbette görevleri de var. Bunlardan ilk akla geleni ve belki en önemlisi, aradan üç yıldan fazla bir süre geçmesine karşın hala sonuçlanmamış, hala **fail-i meçhul** durumdaki **Mumcu Cinayeti**'nin sonuna kadar takipçisi olmak. Bu görevin ilk ürünü sayılabilecek **SUİKAST RAPORU 93/96 Uğur Mumcu Cinayeti Soruşturması Sorgulanıyor** adlı çalışma, bir **um:ag** yayını olarak okuyuculara ve Uğur Mumcu dostlarına sunuldu.

Bir başka görev, bir başka borç, ama aynı zamanda hak ise, Onun daha önce yayınlanmış kitaplarının, bu kez adını taşıyan **um:ag** logosu altında yayınlanması idi. Böylesi bir cinayet söz konusu olmasaydı, bizim için de böyle bir görev doğmayacaktı. Ama cinayet, bu görevi kaçınılmaz kıldı. Elinizdeki kitap işte bu görevin bir ürünü.

Bu noktaya ulaşılmasında, Mumcu'nun bütün kitaplarını 1975'ten bu yana, 21 yıldır dostlukla, özenle yayınlamakta olan Tekin Yayınevi'ne ve Sayın Kemal Karatekin'e hem bu hizmeti, hem de anlayış ve katkılarından dolayı teşekkür ederiz. **Büyüklerimiz**'in ilk 28 baskısı da Tekin Yayınevi tarafından yayınlanmıştı.

Türkiye koşullarında hele Uğur Mumcu Vakfı olarak, belli bir özel, toplumsal amaçla kitap yayınlamak güç bir iş.

Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal koşulları, bu koşulların özellikle yayıncılık sektörüne nasıl yansıdığı biliniyor Öteki giderler göz ardı edilse bile, kitap fiyatının yarıya yakınının dağıtım, üçte birinin de kağıt gideri olarak düşünülmesi, sorunu kavramak için yeterlidir sanırız.

um:ag da en büyük sıkıntıyı kitapların fiyatını belirlerken yaşadı. Hem olabildiğince nitelikli ürün yaratmaya, hem de burada **kitap** olan bu ürün ile, Uğur Mumcu okurları arasında bir uzaklık olmamasına uğraşırken çok zorlandık. Kitaplarımızın fiyatı bilinen tüm gerçeklere karşın yüksek bulunabilir. Ama kağıt ve baskı kalitesi dikkate alınırsa, kitaplarımızın fiyatının sık sık değişmemesi için çaba harcanacağı bilinirse, okuyucunun hoşgörü katsayısının da artacağını umuyoruz.

Büyüklerimiz'in şu anda elinizde bulunması, bu umudumuzun yersiz olmadığını gösteriyor. Bu, ayrıca, ülkemizi siz dost okurlarla birlikte aydınlık yarınlara taşımak amacıyla kurulan Uğur Mumcu Vakfı'na yapılmış önemli bir katkı. Sağ olun.

Bir önemli görevin gereği olan bu kitapların yeniden yayınlanmasında bize çok değerli katkılarda bulunan, Öcal Beningtan, Savaş Sönmez, Hakkı Erdem, Canan Duran, Çiler Keleş, Sezer Yücel, Neriman Küpçü, Fatih Alpertan, Şebnem Kocabıyık, Zeynur Türkmen, Sunda Işık ile Kubilay Gönen ve arkadaşlarını, Dumat Matbaası ve çalışanlarını, kapak düzenlemelerini büyük bir ustalık ve özenle yeniden yapan Emrah Yücel ve Murat Kaya'yı da unutmadık. Onlara da içtenlikle teşekkür ediyoruz.

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, ancak sizin gibi aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi,öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um : ag

İSLAMKÖY'ÜN YİĞİDİ

Ticarete çok küçük yaşta başladı. Kardeşleri Ali ve Şevket ile ortak olup, Saadettin ve Sait ile misket oynarken, hep kazanır, çocukların çok sevdiği bir deyişle rakiplerini hep üterdi.

Hacı Ali'nin o zamanlar saman altından su yürüttüğü sezilirdi. Komşu çocuğu Saadettin, "uzun eşek" oyununda hep altta kalır, Ali, Şevket ve Süleyman, sırayla Saadettin'in sırtına binip, "Bizim köyün imamı, alttan verir samanı, üstten çıkar dumanı" diye Saadettin'e takılırlardı.

Baba Yahya o zamanlar yoksul bir adamdı. Daha doğrusu öyle sanılırdı. Baba Yahya muhterem adamdı. Baba Yahya ancak oğulları büyüyünce "ihya" olduysa da, tarihçilere bu konuda ikiye ayrılmışlardır.

Birinci görüşteki tarihçiler, Demirel ailesinin "doğuştan zengin" olduğu tezini savunmaktadırlar. Bu tarihçiler, Baba Yahya'nın, elma bahçelerinden elma toplayıp, bunu satarak geçindiğini ve bu paraları Sümerbank'ça satılan ve "Amerikan bezi" yastık kaplama içinde sakladığı görüşündedirler.

Buna karşı, Demireller'in "sonradan zengin oldukları"nı savunan tarihçiler, elma bahçelerinden bu paraların toplanamayacağı, çünkü elmaların bir kısmının da çürük olabileceği, ayrıca Baba Yahya'nın bu elmaların vergisini ödemediğini de ileri sürerek, "Baba Yahya, sonradan oldu ihya" görüşünde ısrar etmektedirler.

Marksist, Leninist, hatta Maoist olduğu ileri sürülen bu tarihçiler, o tarihte nüfus kütüğünde "Dolaksızoğlu Süleyman Sami" diye bilinen bugünün muhterem ve muhteşem Süleyman Demirel'inin, Afyon lisesi'nde "parasız yatılı" olarak

okuduğunu da belirterek, İslamköy muhtarlığının küçük Süleyman için "fakirlik ilmühaberi" verdiğini de hatırlatmaktadırlar.

Bu görüşü savunan tarihçiler bu tezlere karşı, "Süleyman Bey, Yahya'nın oğlu, ne yaptıysa doğru" diyerek, ikinci görüşü savunan tarihçilerin, "millet ve bayrak düşmanı" olduklarını ileri sürmüşler ve bilimsel tartışma, biraz vergi iadesi, biraz teşvik belgesi, ve de üç kulhüvallah bir elhamla kapatılmış bulunmaktadır.

Küçük Yahya doğuyor

Demirel ailesinin en mutlu olaylarından birisi, hiç şüphesiz, Hacı Ali Demirel'in bir oğul sahibi olmasıdır. Adam olacak çocuk şeyinden belli olduğu için, bütün Demirel ailesi küçük Yahya'nın şeyinde boncuk aramışlar ve bulduktan sonra boncuk ticaretine başlamışlardır.

Büyük Yahya'nın üç oğlundan ikisi okudu, biri hayırsız çıktı. Hayırsız çıkan, yani okumayan Hacı Ali, "Siz okudunuz da ne oldu" diyerek halı ticaretine başladı. Süleyman ve Şevket Teknik Üniversite'ye kaydoldular.

Cenab-ı hak, Süleyman Demirel'e "yürü ya kulum" demişti. Demirel kibar ve de ayrıca dindar bir adamdı. Yüksek kattan gelen bu sesi kırmadı, sadece yürümedi, koşmaya başladı.

Demirel okulu bitirdikten sonra Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne girdi. Demirel'in sululuğu nerden geliyor diye merak edenler, mutlaka Süleyman Bey'in meslek hayatına nereden başladığını araştırmak zorundadırlar.

Demirel genel müdürlükte isim yaptı, büyüklerinin gözüne girdi. Gerçi zamanın başbakanı Adnan Menderes'in gözü, Süleyman Demirel'in geniş gövdesini alacak boyutta olmadığı için Demirel "allem" etti, "kallem" etti, beyefendinin gönlünde taht kurdu.

Demirel'in "Barajlar Kralı" olması, böyle anılması, Menderes'in gönlünde kurulan taht yüzündendir. Tarihçilerin yazdığına göre Menderes kara gözlüklerinin ardından bakıp bakıp, kendisinden sonra başbakan olacak kimseyi göremeyince, "gel buraya, Süleyman, ben asıldıktan sonra ol başbakan" diyerek Demirel'in ensesini okşamış, o da

beyefendinin bu lütufkar sözlerine karşılık, "sen çabuk çekil aradan, beni başbakan yaratmış yaradan" diyerek kutsal görevine doğru yollanmaya başlamıştır.

Askere - Askere

Demirel'in hayatında Amerika gezisi çok önemli bir yer işgal eder. Çünkü dünyayı orada tanımış, Newyork sokaklarında dolaştıktan sonra yolların yürümekle aşınmayacağını o günlerde anlamıştır.

Amerika'da türlü-çeşitli temasları olan Demirel, ilk karşılaştığı yetkililer tarafından "emekli halterci" sanılmışsa da sonradan bu genç mühendisin "Türk'ün yeni parlayan yıldızı" olduğu saptanmış ve Amerika'lılar İslamköy'den çıkan bu yiğide "hoş geldin Süleyman, yapalım hemen seni Mason" diyerek sempatik ve masonik ilişkilere geçmişlerdir.

Amerika'daki ikameti sırasında masonluk ve milliyetçilik konularında oldukça yoğun bir eğitimden geçen Demirel, genel müdürlüğünün kendisine verdiği olanaklarla iyice serpilmiş, gelişmişken, bir gece ansızın 27 Mayıs Devrimi patlak vermez mi?!..

Demirel, ihtilal olduğunda İspanya'dadır. "gelmek mi zor, kalmak mı zor" diye düşündükten sonra gelmeye karar verdi ve gelir gelmez de askerlik şubesine giderek yoklamalarını yaptırdı. Sonra da doğru askere...

Askerlik kendisine çok yakışmış, ancak müteahhitlikle askerlik birbirine çakışmıştı.

Morrison temsilciliği

Askerliğini Devlet Planlama Teşkilatı'nda yapan Demirel, öncelik ve ivedilikle Amerikan Morrison firmasında komisyonculuk buldu. Bu komisyonculuk aracılığı ile Ereğli Demirel Çelik Fabrikası inşaatlarını da buldu. Bir ara ODTÜ su tesisleri inşaatını üzerine aldı. Kısa zamanda zengin oldu. Hacı Ali Demirel de bu arada seccade, kilim ve halı satarak ayda iki-üç bin lira kazanmaktaydı.

Bir gün Hacı Ali, Süleyman Demirel'e geldi "Bak ağa" dedi. "Bana gerekli yağlı bir kefil, bırak bu işleri ol başvekil" diye de diretti. O aralar, AP Genel Başkanı Gümüşpala ölmüş, yerine İslamköy'de uzun eşek oynayıp, üttükleri Saadettin, AP Genel Başkanlığına adaylığını koymuştu. Hacı Ali, "Yahu bizim Saadettin, vidaları gevşettin" diye görüşlerini açıklayınca, Süleyman Demirel "Biz yine Saadettin'in sırtına bineriz" diye düşünerek, AP Genel Başkanlığı için adaylığını koydu.

Mason değilim

Demirel, adaylığını koyar koymaz, Mobil Şirketi Genel Müdürü Necdet Egeran'dan mason olmadığına ilişkin bir belge aldı. Bu belgeyi AP Genel Kongresinde bozdurup harcayan Demirel, Bilgiç'i alt ederek AP Genel Başkanlığına zıplayıp, oturdu.

Siyasete girer girmez İnönü hükümetini deviren Demirel, "Ya şundadır ya bunda helvacının kızında" diyerek önce Başbakan Yardımcılığını, sonradan başkanlığı kapıverdi.

Bu ara Hacı Ali durur mu? Durmaz. O da derhal kardeşi Şevket ile beraber "Terakki Şirketini" kuruverdi. Şirketin, kurulur kurulmaz, bir "Muteber" bankadan sermayesinin dörtte birini yatırdığına ilişkin bir yazı alması gerekiyordu. Yazı alınmasına alındı amma para o günden bugüne yatırılmadı. Fakat şirket bankalardan kredi almaya başladı.

Milyon yağmuru

Demirel şu görüşteydi: "Nato'ya Cento'ya ve İnto'ya bağlıyız." "İNTO" Demirel kardeşlerin kurduğu bir şirketti. Hacı Ali ve Şevket Ziraat Bankasına giderek, "Biz sunta ekip, mobilya üreteceğiz. Bu sebeple küçük çiftçiyi desteklemek fonundan bize kredi açın" dediler. Banka yetkilileri "Alın size 26 milyon" deyip, küçük bir yardımda bulundular. Hacı Ali parayı görüp, "Üstünü vereyim" deyince de, banka yetkilileri "Sözü mü olur canım" diyerek paranın üstünü almadılar.

Demirel ailesinin tarihi kredi alış verişi böyle başlamıştır.

Hacı Ali yoksulluk nedeniyle okuyamamıştı. "Devlete bir hayrım dokunsun" diye Ankara'da Yükseliş Kolejini kurdu. Bazı tarihçilere göre okulun kurulmasına sebep, Yahya Demirel'in haylazlığıdır. Hacı Ali, "Benim oğlum başka okulda okumaz. Okul kurayım da buradan mezun olsun" diye düşünmüştür amma Yahya bu okulu bitirmeden önce "Adam" olduğu için kendisine bir türlü diploma verilememiştir.

Saldırı başlıyor

Bilindiği gibi komünistler aile düzeni tanımazlar. Aile düzeni tanımadıkları içindir ki hemen Demirel ailesiyle uğraşmaya başlamışlardır. Saldırıya geçen serbet düşmanları, hasiyet cellatları, Demirel ailesinin sıfırdan milyoner olduğunu yazıp, söylemeye başlamışlardır.

Demirel bu yayınlar karşısında "Eğer bulursan yakama gel yapış, komisyonu kandır, kapıdan sıvış" diyerek bu komünist saldırısını püskürtmüştür.

Komisyonlardan paçayı kurtarmasını bilen Demirel, 12 Mart 1971 günü "iadeli taahütlü" olarak gönderilen bir muhtıra ile iş başından uzaklaşmıştır. Gerçi Demirel o günlere kadar hep "Bulun 226'yı düşürün" diyorsa da buna kimse aldırmamış, ancak yeğeni Yahya bu sözlerden "Bul 226 sandalye yurt dışına ihraç et" anlamını çıkararak hemen mobilya ihracatına başlamıştır.

12 Mart'ta "altta kalanın canı çıksın" diyerek gemisini yürüten Demirel, 1973 seçimlerinde boyunun ölçüsünü aldıktan sonra, bir süre beklemiş, 1975 yılında yanına Türkeş ve erbakan'ı alarak "iktidar" olmuştur.

Tarihimizde "Birinci MC" sonra da "Yeni MC" kısa adıyla "YE-ME-CE" iktidarı olarak bilinen koalisyon hükümetleri, geçen yılın sonuna kadar dayanmış, bu arada, yeğen Yahya Beyin, Demirel ailesinin yakın dostu Mıgırdiç Şellefyan aracılığı ile devletten yirmi milyon para rica ettiği anlaşılmıştır.

"Her koyun kendi bacağından asılır, kırat ise kasılır kalır" diyen Demirel hayatta iki şeyden korkmaktadır. Biri komünizm tehlikesi, ötekesi de Yüce Divan'dır.

Demirel'in İslamköy'in ortasına dikilecek heykelinin Yüce Divan'a çıkmadan önce dikilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu arada Yahya Demirel'in küçük boyutta heykelçiklerini yaparak bunu "Vergi iadesi" karşılığı olarak yurt dışına satacağı da öğrenilmiştir...

Demirel'in İslamköy'deki heykelinin altına mutlaka şu sözler yazılmalı, hatta altına kazılmalıdır:

"Hiçbir şeyden çekmedi
Yeğeninden çektiği kadar
Hatta çirkin de sayılmazdı,
Yazık oldu
Süleyman efendiye..."

NİHAT ERİM - ALLAH KERİM

Cumhuriyet tarihimizin demirbaşlarından biri, hiç şüphesiz, üzerinize afiyet, Prof. Nihat Erim'dir. Türk siyasal hayatına "şal" ve "balyoz" gibi iki unutulmaz armağan veren Erim, 1912 yılında Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde dünyaya geldi. Bilindiği gibi, 1912 tarihi, Osmanlı Orduları'nın Balkanlar'da bozguna uğradığı tarihtir.

Talihin şu garip cilvesine bakın ki 1912 yılında ordular bozguna uğrarken, türkü, bindokuzyüzyetmişbirlerde "şehir eşkiyasına" karşı koruyacak olan "Müthiş Türk" de ana rahmine düşüyordu.

Küçük Nihat binbir türlü emekle büyüdü. Halinden, tavrından, bakışlardan büyük adam olacağı taa o günlerde belli olmaktaydı. Baba ve annesi küçük Nihat'ı Galatasaray Lisesi'ne gönderdiler. Erim'in temizlik, diş koruma, hal ve gidiş derslerinden aldığı notlar, "hep pekiyi" di. Aynı başarılar, Galatasaray Lisesi'nde de devam etti.. Küçük Nihat parlak geleceğine dört nala koşuyordu.

Kandıra'lı Nihat Bey, ilkokula gidip gelirken, nüfus kağıdını kaybetmiş, bu yüzden babasından üç şamar yemiş, üstelik bir süre evlerinin kilerine kilitlenmişti. Aradan yıllar geçtikten sonra hasımları Erim'in nüfus kağıdının olmadığını söylemişler hatta AP Genel Başkanı Demirel "Erkeksen çıkar bakalım nüfus kağıdını" demişti. 12 Mart günlerinden geçen bu seviyeli tartışma ülkemizde çoğulcu demokrasinin nasıl kökleştiğini kanıtlamış, sonunda Nihat Erim, noterden onaylı nüfus kağıdı suretini bularak Demirel'i mahçup etmişti.

Nihat Bey özgürlük yolunda

Nihat Erim, İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra Paris Hukuk Fakültesi'ne yollandı. Burada Prof. Bülent Nuri Esen ile birlikte kamu hukuku dalında doktora çalışmaları yaptı. Erim, aradan yıllar geçtikten sonra, yakın arkadaşı Bülent Nuri'yi de sıkıyönetime teslim ederek ne kadar Atatürkçü olduğunu ispat edecekti!

Erim doktora çalışmasını tamamladıktan sonra, doğru Ankara Hukuk Fakültesi'ne gelerek öğretim üyeliğine başladı. 1941 yılında bundan tam otuzyedi yıl önce Erim "Amme Hürriyetleri" adlı ders kitabında bakınız özgürlük yolunda nasıl sıçramalar yapıyordu:

"Bazıları düşüncelerin serbestçe yayılmasından doğan mahsurları öne sürerek düşünce hürriyetinin aleyhine bulunuyorlar...."

Erim kitabında böyle yazdıktan, içinden "Vay Küstahlar" dedikten sonra şöyle devam ediyordu:

"Bu düşüncede onların yanıldıklarını ispata hacet var mıdır? Matbuat toplanma cemiyet teşkili ve okutma gibi vasıtalarla düşüncelerin serbestçe yayılabilmesi, münakaşa edilmesi ve bu fikirlerin yayılması mı daha iyidir? Yoksa muayyen bir zümrenin diğerlerini susturduktan sonra kendi düşünceleri yayması, halkı yanlış yola sevketmesi mi daha iyidir?...."

Erim kitabındaki bu düşünceleri şu satırlarla bitiriyordu:

".... Bu ikinci şık kabul edildiği takdirde, milletin koyun sürüsünden ne farkı kalır? Bütün mahsurlarına rağmen, kilitli ağızlar satılmış kalemler yerine, serbest düşünce tercih edilmelidir..."

Erim'e 12 Mart günlerinde başbakan olduktan sonra bu satırlar hatırlatıldı. Prof. Erim'in bu konudaki yanıtı gerçekten çok doyurucuydu:

"Ben başbakandım, Siyasi işlere Koçaş, basınla ilişkilerime de Kurtul bakıyordu. O günlerde Amerikalı'lar Türkiye'de haşhaş ekilmesini yasaklamak istiyorlardı. Ben şahsen o işlerle meşguldüm. Bütün bunlar benim malumatım dışındadır."

Erim'in yakınları, Erim için "Bilgisi vardır. Ancak bakış açısı dardır" demişlerse de emekli kurmay albay ve de Başbakan

İdare ve Siyasi Yardımcısı, eski spikerlerden Sadi Koçaş, bu konudaki sorularımızı, bir hafif müzik parçasını mırıldanarak yanıtlamıştır: "Bilir bilir bal gibi bilir!"

Nihat Bey şalcılık yapıyor

Erim bir yandan bilim adamı olarak ilerlerken, öte yandan da devrin büyükleriyle leblebi çekirdek yiyor, böylece parlak geleceğine doğru adım adım yürüyordu. Erim'i önceleri Dışişleri Bakanlığı hukuk müşaviri olarak görüyoruz. Hukuk müşavirliği az geldiği için, ikinci aşamda Erim, Kocaeli Milletvekili olarak parlamentoya kafasını sokuyordu.

Erim'e milletvekilliği de az geliyordu. Bu yüzden CHP'nin yayın organı Ulus gazetesinde yazılar da yayınlanmaya başlamıştı. 1946 yılında Bayar ve Adnan Menderes tarafından başlatılan Demokrat Parti hareketini şüpheyle karşılayan Erim, kendisine "şalcı" adını takan o ünlü makalesinde şunları söylüyordu:

"... Sosyal bünyede derin rahatsızlıklar müşahede edildiğinde bunu gidermenin yolu, bir müddet için hürriyet ilahının üzerine şal örtmek, yukarıdan aşağı bir otorite tesis etmektedir. Siyaset ilmi ve sanatı üzerinde zihin yormuş, devlet nazariyeleri ortaya atmış olan belli başlı müelliflerin müşterek kanaatı budur..."

Erim bu düşünceleriyle derhal devlet büyüklerinin dikkatini çekti. Bundan sonra Kandıralı Nihat Erim Bey'i, Hasan Saka kabinesinde Bayındırlık Bakanı olarak görüyoruz. Erim, Hasan Saka kabinesinden sonra Şemsettin Günaltay hükümetine de başbakan yardımcısı olarak girdi.

O günlerde Erim'in başbakanlığına tam çeyrek varken, Demokratlar seçimi kazanıverdi. Böylece Erim'in başbakanlık rüyası, yirmi bir yıl ertelenmiş oluyordu. Nihat Erim Beyin o günlerdeki havasını, Hece'nin dört şairinden, ayrıca Demirel'in üç adamından biri olan ve "Tonton" adıyla bilinen Orhan Seyfi Orhon'un kaleminden yansıtalım:

Yoksa nerden "düş" olurdun bu hayal-i hama sen...
Başbakan olmaktı ümidi belki cumhurbaşkanı;
Yok demem asla kapıldın evhama ey Nihat sen;
Çünkü çığırından çıkartan önce bizlerdik seni;
Yoksa nerden "düş" olurdun bu hayal-i hama sen

12 Mart günlerinde Nihat Erim'in baş savunucularından biri kesilen merhum "Tonton" şair Orhan Seyfi Orhon bir başka şiirinde de Nihat Erim vesilesiyle İsmet inönü'ye şöyle sesleniyordu:

İki derdi birarada çekemez, kolay mı kimse
Ya Nihat'ın olmasaydı, ya inadın olmasaydı;
Gerekirse çaresizdir çekilir inadın amma;
Şu Nihat'ın olmasaydı, şu Nihat'ın olmasaydı.

Nihat Bey, Menderes'in kolunda

Nihat Erim'in Ulus gazetesi başyazarlığı çok sürmedi. Çünkü Erim'in sözünü ettiği "şal", Adnan Menderes'in eliyle "Hürriyet İlahı"nın üzerine örtülmekteydi. Ulus gazetesi kapandı. Erim, bu kez ne yapsın, "Yeni Ulus" ve Halkçı gazetelerinde yazılar yazmaya başladı.

Adnan Menderes, Erim'e çok içerlemekteydi. Erim bir yazısından ötürü o zamanki parayla "yüzbin lira" tazminat ödemeye mahkum olmuştu. Erim bu parayı ödemiş miydi? Bunu kimse bilmiyordu amma, Erim'in o günlerde, Menderes'in hazırlattığı Basın Yasası'nı savunduğu hayret ve ibretle izleniyordu.

Erim, "Allah kerim" diye yalpa yapa yapa, sonunda Adnan Menderes'in gözüne girdi. Menderes, 1957 yıllarında Erim'i Kıbrıs konusunda müşavir olarak görevlendirdi. Erim'in "Kıbrıs mimarlığı" işte o günlerden kalmıştır.

Nihat Erim o günlerde Erim-Menderes yakınlaşmasını diline dolayan "milli damat" Metin Toker'i mahkemeye vermişti. Mahkemede Toker'in avukatı Prof. Muammer Aksoy, Erim'in avukatı ise Prof. Bülent Nuri Esen'di. Gel zaman, gıt

zaman, 12 Mart muhtırası verilince, bakın ne oldu. Erim, mahkemeye verip hapse attırdığı Metin Toker'le birleşti. Erim-Toker davasının avukatlan Prof. Muammer Aksoy ve Prof. Bülent Nuri Esen ise hapse atıldı! Siyaset bir "köşe kapmaca" oyunu zaten!

Nihat Bey cuntacılık yapıyor

Menderes-Erim dostluğu bütün samimiyetiyle sürerken, 27 Mayıs ihtilali patlak verdi. Erim ihtilalden sonra kurulan Kurucu Meclis'in dışında kalmıştı. Çünkü İsmet Paşa'nın gözünden düşmüş, bir köşeye büzülmüştü.

1962 yılı politikasında İsmet İnönü'nün, partisinden dört adamın atılmasını istediğine tanık olunuyodu. Bunlar, Nihat Erim, Kasım Gülek, Avni Doğan ve Turgut Göle'ydi. İsmet Paşa bu dört politikacıyı, gizli ihtilal örgütleriyle ilişki kurmakla suçlamıştı. Samet Ağaoğlu, "Aşina Yüzler" adlı kitabında Erim'in ihtilal örgütleriyle başbakanlık pazarlığı yaptığını yazıyordu.

Bunlann birer iftira olduğu 12 Mart günlerinde iyice anlaşılmış, bu iftirayı atanlar utançlarından yerin dibine girmişler. Erim de başbakanlığa doğru yükselmiştir!

Nihat Bey sosyalizme kayıyor

Erim partiden "geçici ihraç" edildikten sonra, önce kendi kitaplannı, sonra da başkalannın yazdığı kitapları okumaya başladı. O günlerde henüz kitaplannı meclis kitaplığına bağışlamadığı için evinde yeterince kitap bulunuyordu.

Erim, İstanbul'da Kartal Dragos tepesinde güneşlenirken, birdenbire sosyalizmin çok haklı bir tez olduğunu düşünerek "Sosyalizmi ben savunayım, Bülent'i sıkıştırayım" diye bir "durum muhakemesi" yaptı ve "Biz sosyalist parti olamayız" diyen İnönü'ye şiddetle çattı. Kandıra'lı Nihat Bey'in İsmet İnönü'ye karşı savunduğu görüş aynen şöyleydi:

"Sosyalizm kelimesi üzerinde bence lüzumsuz yere korkuyorsunuz. Biz ki, CHP ki, sosyalistim, demeyecek, siz

de müsaade etmediniz ve aksini söylediniz, tenkit ediyorum. Haksız yere bağladınız gelecek kurultayları...

Ben şahsen kollektivist ekonomi dışında sosyalizmin bütün prensiplerini benimsiyorum. Bizim partimizde bir nevi sosyal denokrasiyi komünizmle bir tutup, sosyal demokrasiyi de komünizm gibi suçlar hale gelirsek, ben dışarıda konuşamam Paşa. Yani bir Avrupalı ile karşı karşıya gelip konuşamam..."

Erim'in parti meclisinde yaptığı bu konuşma büyük yankılar yaptı. İnönü, Nihat Erim'in bu sözlerinden ürkerek, "Peki öyleyse, birazcık solcu olalım" dedi ve ilan etti:

"Biz ortanın solundayız."

Nihat Bey gençleri savunuyor

Erim'in sosyalist olup, gerek sosyalist kültür demeğindeyaptığı konuşmalar, gerekse sosyalist eğilimli YÖN dergisinde yazdığı yazılar Engels, Marks, Castro, Lenin ve Sosyalist Hilmi'den sonra, dünyanın bir sosyalist düşünür daha kazandığını belli ediyordu.

Erim'in sosyalist düşünceleri gelişirken, dünyada ve Türkiye'de işgal ve boykot eylemleri başlamıştı. İsmet Paşa'nın, o günlerde söylediği "Her ikisinin de Allah belasını versin. Boykot da, işgal de aynı şeydir" sözlerinin ilk kısmı duyulmadığından, "Boykotla işgal aynı şeydir" sözü üzerine çeşitli yorumlar yapılıyordu. O sıralar CHP Millet Meclisi grup başkanvekili olan Erim kürsüye fırlayarak şunlan söylüyordu:

"Bu bir patlamadır, gençler yerden göğe haklıdır."

Gençlerin bu eylemleri sürerken, patlama ve çatlama üstadlanndan emekli kurmay Albay Orhan Kabibay, Erim'in evine sık sık geliyor ve Erim, Kabibay'dan patlamalar hakkında aynntılı bilgiler alıyordu. O günlerde Erim'in evinde toplananlar arasında Kabibay, emekli istihbaratçı Amiral Sezai Orkunt, emekli ihtilalci Sadi Koçaş gibi devlet adamları bulunmaktaydı. Bu devlet adamlan devletin nasıl kurtulacağı konusunda görüş alış verişinde bulunuyorlar, görüşler çoğunlukla, Nihat Erim Bey'in başbakan olması noktasında birleşiyordu.

Nihat Bey başbakan oluyor

Sonunda beklenen gün gelip çattı. Erim o gün yurt dışındaydı. Mutlu haberi İtalya'da aldı. Daha genç sayılırdı. 59 yeşindaydı. önünde nice yıllar vardı. Lacivert elbisesini giyerek Türkiye'ye geldi.

Genelkurmay Başkanı Tağmaç ve kuvvet komutanları muhtırayı yolladıktan sonra telefon rehberini açıp, başbakan aramaya başlamışlardı. Tağmaç, kara gözlüklerinin altından birdenbire "Buldum" diye gözlerini açtı ve derhal komutunu verdi: "Cumhuriyet tehlikededir. Erim tetiktedir." Ve Erim o gün CHP'den istifa ederek, ansızın "Kocaeli bağımsız milletvekili" oldu, kabinesini kurmaya başladı.

Erim hükümeti, "Reform Hükümeti" olacaktı ve kabinede akıllı uslu adamlar yer alacaktı. Bu kabineye yurt dışından atanan Atlli Karaosmanoğlu'nun "solcu" olduğuna ilişkin raporlar gelince, Erim "Dünya Bankasına sorun" diye emir vermiş, Dünya Bankası Başkanı Mc Namara (Türkiye'de "ne numara" diye bilinir), "Vallahi iyi çocuktur. Pırıl pırıldır. Milliyetçidir" diye "hüsnü şahadette" bulununca, Erim, Karaosmanoğlu'nu kabineye alabilmiştir.

Kabinede, sonradan "11"ler olarak adlandırılan "beyin takımı" "Neyin takımı?" gibi sorulara konu edilmiş, sonunda "Nihat Bey'in takımı" yargısına varılmıştır. Nihat Bey'in takımı sonradan bölünmüş, parçalanmış, içlerinden "Sadi Beygiller" adı verilen "her eve lazım" bir ilaç türü elde edilmiştir.

Erim anayasayı lüks buluyor

Erim'in yaptığı ilk iş, anayasayı "lüks" ilan ederek, sosyalizmi "jeopoletiğimize" aykırı bulmaktır. Nihat Bey, bundan sonra, 23 Nisan günü yaptığı bir konuşmada, "Gençlerin başına bir balyoz gibi ineceğini" söylemiş. 18 Mayıs 1971 günü İsrail Başkonsolosu Elrom kaçırıldığında ise "Makabline şamil kanun çıkartacağını" ilan ettirmek için Sadi Koçaş'ı görevlendirmişti.

Aradan geçen zaman içinde Erim, "bellek bozukluğuna" uğramış ve "Balyoz gibi ineceğiz" sözünün, 23 Nisan 1971 tarihinde değil, Elrom'un kaçırıldığı 18 Mayıs 1971 günü

söylediğini açıklamıştı! Bu arada bir doktora başvurmuş, doktor "Beyninizde, tagyir, tedbil ve ilga oluşumları başlamış. Genellikle haşlanmaktan, taşlanmaktan ve yaşlanmaktan olur" teşhisiyle "Siz artık iflah olmazsınız. Ancak cumhurbaşkanı olursanız düzelirsiniz" demiştir.

Erim Amerikalı dostlarının ricası kıramayarak, haşhaş yasağı koydurmuş, Tağmaç'ın ricasıyla binlerce kişiyi tutuklattırmıştır. Devr-i iktidarında işkenceevleri kurulmuştur. Kendisine bu konu hatırlatıldığında "Ben işkenceyi yasaklatmıştım. Benim emirlerim, işkencecilerin ellerini yakardı. İşkenceevleri belediyeden ruhsat alınmadan kurulmuştur. Benim haberim yoktur" demiştir. Sonradan işkencecilerin, Erim'in emirleriyle sigaralarını yaktıkları anlaşılmıştır!

Kandıra'lı Nihat Bey, Başkanlığı kıvıramayacağını anlayınca koltuğunu Van'lı Kara Ferit'e bırakarak, başbakanlıktan ayrılmıştır. Cumhurbaşkanı Sunay tarafından getirildiği kontenjan senatörlüğü de biten Erim son günlerini işsizler ordusunun bir neferi olarak geçirmektedir.

Erim'in en "lüks" maddelerden bir heykeli dikilmeli ve heykelin bir eline "şal" ötekine de bir "balyoz" verilmeli, heykelin kaidesine şu sözler yazılmalıdır:

"Makabline şamil
Tecrübesi kamil"

BÜYÜK DEVLET ADAMI
Op. Dr. SAADETTİN BİLGİÇ

Hayatı-Sanatı-Eserleri(!)

Isparta'nın havasından mıdır, suyundan mıdır bilinmez, bu şirin kentimizden büyük devlet adamları çıkmaktadır. Dr. Bilgiç, Isparta'da yetişip, nesli tükenen devlet adamlarından biridir. Büyüklük konusunda Süleyman Demirel ile çekişen Dr. Bilgiç'in büyüklüğü geniş kültüründen, kalın ensesinden ve oldukça geniş bir daire çizen değerli göbeğinden gelmektedir.

Isparta'nın Yalvaç ilçesinde doğan Bilgiç, milliyetçi eğitimini Sait ve Emin adlarındaki ağabeylerine borçludur. Sait, Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Emin, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde öğretim üyesi oldu, Saadettin'e de devlet adamlığı kaldı.

Üç kardeşin büyüğü, gençliğinde ırkçılık-turancılık davası nedeniyle tutuklandı. Nihal Atsız, Alparslan Türkeş, Fethi Tevetoğlu gibi ülkücülerle hapis yattı. Bu davanın sürdüğü 1944 yılında İsmet İnönü "Milli Şef"ti. CHP tek parti olarak iktidardaydı. Bilgiç o tarihlerde gencecik, incecik, foto-roman mankenleri gibi yakışıklı bir çocuktu. İstanbul Tıp Fakültesi'nde yüksek öğrenime başlayan Bilgiç, ağabeyi Sait'in uğradığı bu haksızlık karşısında isyan ederek "Ona öyle demezler, peynir ekmek yemezler, öcümüzü almazsam, bana da Saadettin demezler" diye siyasal yaşamda boy göstermeye karar verdi.

Zaten büyük devlet adamları da bu gibi büyük olayların içinde yoğrularak büyürler. Bilgiç de böyle büyüdü ve adam oldu.

Bilgiç operatör oluyor

Bilgiç her ne kadar siyasete atılmaya, orada da katılıp kalmaya karar vermişse de "Gözlerimi kaparım vazifemi yaparım" diye gecesini gündüzüne katarak Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Hemşehrileri ara sıra Teknik Üniversite'de okuyan Demirel ile Tıp Fakültesi'nde okuyan Bilgiç arasında mekik dokuyup "Bakalım hanginiz önce adam olacaksınız" diye geleceğin bu iki büyük devlet adamını kızdırlardı. Demirel'in, böyle konuşan hemşehrilerine "Bana böyle söyleyenin alnını karışlarım" dediği, buna karşı Bilgiç'in yeni yeni mesafe alan göbeğini işaret edip, "Alnı karşlamak kolaydır, erkekse göbeğimi arşınlasın" diye karşılık verdiği, tatlı tatlı söylenip, duyulurdu.

Tıp Fakültesi'ni bitirdikten sonra bir süre doktorluk yapan Dr. Bilgiç, Ankara Numune Hastanesi'nde ihtisasını tamamladı. Numune Hastanesi'nden tam "cerrah" çıkacağı günlerde ortalık bir hayli karışmış, sonunda 27 Mayıs 1960 günü ihtilal patlak vermişti. Dr. Bilgiç'in ağabeyi Sait, Demokrat Parti milletvekillerindendi. Dr. Bilgiç, radyoda Alparslan Türkeş'in sesini duyunca, biraz ferahladı. "Bunlar herhalde bizimkiler" diye düşündü amma kazın ayağı hiç öyle değildi. Türkeş, dost arkadaş dinlemeden Demokrat Parti'li ne kadar milletvekili varsa, apar topar, toplayıp toplayıp, Harp Okulu'nda tutuklatıyordu. Sait Bilgiç de tutuklananlar arasındaydı.

Bilgiç siyasal hayatta

Dr. Bilgiç, bir ameliyat sırasında içinden yükselen bir sese kulak verdi. İçindeki ses "Ulan" diyordu, "ulan Saadettin, sen devlet adamı olacak adamsın. Sana ne doktorluktan?!" Ve Bilgiç bu sese kulak verdi; 1961 yılında Isparta Milletvekili olarak siyaset adımını attı.

Adalet Partisi saflarında politikaya atılan Dr. Bilgiç, kısa zamanda ün yapmayı başardı. Partide örgüt işlerini üzerine alan Isparta'nın bu karayağız evladı, "Koca Reis" adını da alarak, İslamköy'ün yiğidi Demirel'i, çatır çatır çatlattı. Demirel

aynı günlerde Morrison şirketi Türkiye temsilciliğinde tıkır tıkır para kazanıyor ve partiyi ele geçireceği günleri hayal ediyordu.

AP Genel Başkanı Ragıp Gümüşpala'nın vakitsiz ölümü, Demirel ile Saadettin Bilgiç arasındaki liderlik yarışını hızlandırdı. Süleyman Bey o sıralar AP'de bir görev almış, ancak bir gençlik gösterisinde ünlü şapkasını partisinin yetkili kurullarında unutarak, arka kapıdan sıvışıvermişti. Sonradan Demirel'e bu olay hatırlatılmış ve Süleyman Bey'den şu yanıt alınmıştı: "Ben, 12 Mart'ta da böyle yaptım. Zor görünce hemen tüyeceksin. Kaçmak erkeliğin onda dokuzudur."

Dr. Bilgiç, hemşehrisi Demirel'in zor günlerde partiyi bırakıp sıvıştığını ileri sürerek "Hemşehrimdir Süleyman, benden elaman" demiş, ancak delegeler üzerinde pek etkili olamamıştı.

Demirel'i o günlerde sol basın da tutmaktaydı. Bilgiç, hali ve tavrıyla Kırkpınar pehlivanlarını andırıyordu. Demirel ise hatın sayılır göbeğine rağmen iki çekirdek bir dirhem görüntüleri içinde "medeni adam" izlenimi yaratıyordu. Üstelik halk çocuğu Bilgiç'in, ABD Devlet Başkanları'yla çekilmiş fotoğrafları ve de Mason Locaları'nda kaydı da yoktu!

Süleyman, Saadettin'i yeniyor

Süleyman ile Saadettin arasındaki savaş, İslamköy'ün yiğidi Süleyman'ın kesin zaferiyle sonuçlandı. Yalvaçlı Saadettin ayvayı yemiş, yani yenilmişti.

Demirel akıllı adamdı. (Yeğeni daha akıllıdır.) Dr. Bilgiç'i hemen karşısına almadı, kurduğu hükümetlerde bu Isparta'lı can düşmanına yer de verdi. Fakat Dr. Bilgiç bu gibi numaraları pek yemiyordu. Gününü bekledi.

Demirel'in başbakan olmasıyla Demirel ailesinin yıldızı da parlamaya başlamıştı. Krediler, teşvik belgeleri, vergi iadeleri birbirini kovaladı. Hacı Ali ve Şevket, Demirel'in bu pek muhterem biraderleri hemencecik büyük işadamları arasına katılıvermişlerdi.

Hava iyice Demirel aleyhinde esmeye başlayınca Dr Bilgiç "Gün bu gündür" diye eyleme geçiverdi. Amacı, Demirel'i devirip yerine geçmek, o olmazsa yeni bir parti kurarak, bu partinin genel başkanlığını almaktı.

1970 yılında Dr. Bilgiç'in önderlik ettiği 41 milletvekili, Isparta'nın yiğidine "Yürü de ense traşını görelim" deyince, Demirel hükümeti pattadak düşüverdi. Fakat aksilik bu ya, kurulan Demokratik Parti'nin Genel Başkanlığı'na Dr. Bilgiç yerine Ferruh Bozbeyli getirilmez mi?!

Bilgiç ateş püskürüyor

Demirel hükümetine kırmızı oy veren 41 milletvekili adına gazetecilerle konuşan Dr. Saadettin Bilgiç, o günlerde şunları söylüyordu:

"Demirel tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmektedir. Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiştir. Zira ikbal ve menfaat talebinin baş temsilcisi kendisidir."

Demirel, Isparta'lı hemşehrisinin bu hareketlerine çok üzülmüş, üzüntüsünden üçyüz elli gram kadar kaybetmişti. O üzüntü içinde Dr. Bilgiç ve arkadaşlarını ihanetle suçlamış ve Dr. Bilgiç'ten şu cevabı alıp, yerine oturmuştu:

"İhanetten bahsediliyor. Sayın Demirel'in ihaneti nasıl anladığını bilmiyoruz. Bugün görünen şudur ki, kendileri AP'ye ihanete muktedir bile değildir. Zira kendisi hiçbir zaman AP'li olmamıştır."

Yine aynı Dr. Bilgiç AP'den ihraç edilince 41 arkadaşı ile birlikte imzaladığı bildiride hemşehrisi Süleyman'ı şöyle harcıyordu:

"Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele, devlet idaresi, faziletli, namuslu, haysiyetli, ehil ellere geçinceye kadar artan bir şevkle devam edecektir."

Dr. Bilgiç iş hayatında

Dr. Bilgiç, bu ateşli mücadelelerini sürdürürken bir banka açıp, memlekete öyle hizmet etmeyi de düşündü. Bazı hemşehrileriyle birlikte merkezi Şarkikarağaç'ta bulunan "Sağlık Bankası"nı kurdu. Fakat Sağlık Bankası'nın işleri pek sağlıklı gitmediğinden Dr. Bilgiç kısa zamanda gırtlağına kadar borca gömüldü.

O günlerde 12 Mart gelip geçmiş, memleketin Marksist, Leninist ve hatta Allah gecinden versin, Maoist tehlikelerle karşı karşıya olduğu anlaşılmıştı. Hemşehrisi İslamköy'ün yiğidi Süleyman, komünizme, bölücülüğe, enflasyona, komünizmi tehlike sayamayanlara karşı arslanlar gibi dövüşüyordu.

1973 seçimleri geldi geçti. Dr. Bilgiç'in borçları da durmadan artıyordu. CHP-MSP ortaklığı hava muhalefeti nedeniyle, kaygan zeminde tarihsel bir yanılgıya düşünce, yeniden Demirel'e gün doğudu.

Dr. Bilgiç, Demokratik Parti yetkili kurullarında önce, "CHP ile bir ortaklık kurabilir miyiz" diye hava yokladı. Baktı olmuyor, "Haydi Süleyman'a gidelim" diye öneride bulundu. Fakat parti genel başkanı Bozbeyli "Hani devlet idaresi, faziletli, namuslu, haysiyetli ellere geçinceye kadar artan bir şevkle mücadele edecektik" diye sorunca ve diretince, Dr. Bilgiç'e yol göründü.

Bilgiç vatan kurtarıyor

Tarihimizde "Filitreli Birinci MC" olarak anılan, AP-MSP-MHP-CGP hükümeti, Selanik Caddesi'nin hemen köşesindeki benzin bayiinde kurulmuştur. Bu benzin istasyonu, Demokratik Parti Ordu milletvekili Ata Bodur'un oğlu Şükrü Bodur tarafından işletilmekteydi ve rastlantıya bakın ki bu benzin istasyonun sözleşmesi Petrol Ofisi'nce feshedilmişti.

Gerek benzin istasyonunda, gerekse Ata Bodur'un evinde yapılan toplantılardan sonra Dr. Saadettin Bilgiç, hemşehrisi ve can düşmanı Süleyman Demirel'e el uzatıyor ve bu iki eski arkadaş, "Şapur, şupur, Yarabbi çok şükür" diyerek öpüşüp koklaşıyorlardı.

Tarihçiler, bu buluşmayı "iç politikada detant" yani, "yumuşama" şeklinde yorumlamışlardır.

Bu yumuşama çok yararlı sonuçlar vermiş, önce siyasi toplantılar düzenlenen benzin istasyonu, yeniden milletvekili Ata Bodur'un oğluna verilmiş ve Sağlık Bankası borçları nedeniyle başlayan kovuşturma şıp diye kesilivermişt.

Dr. Bilgiç teşvik belgesi alıyor

Birinci MC hükümetinin kurulması için temele ilk harcı koyan Dr. Bilgiç, doğrulur doğrulmaz, biri defne yağı ticareti, öteki mobilya ihracatı konularında olmak üzere iki ayrı iş için üçyüz elli milyon lira tutarında teşvik belgeleri alıverdi.

Dr. Bilgiç kısa zamanda borçlarını ödedi, kâra geçti ve memleketin sayılı işadamları arasına katılıverdi. Bilgiç bir yandan zenginleşirken, öte yandan da komünizme, bölücülüğe karşı iyice bilinçleniyordu.

Dr. Bilgiç, büyük fedakarlık göstererek Filitreli Birinci MC Hükümeti'nde görev almadı. İkinci MC hükümeti kurulduğunda Dr. Bilgiç'i Milli Savunma Bakanlığı koltuğunda görüyoruz. Dr. Bilgiç Milli Savunma Bakanı olduğu günlerde, AP içinde fırtınalar başgöstermişti. Bilgiç, askerlerin hüsn-ü kabulünden de pek hoşlanmadığı için bakanlıktan istifasını verip, AP örgütüyle daha yakından ilgilenmeye başladı.

Demirel'in yakınlarına göre Dr. Bilgiç, ağabeyi Sait Bilgiç'in verdiği taktikleri uygulamaktadır. Bu taktik, "AP'nin MHP'leştirilmesi" amacını gütmektedir. Demirel, Dr. Bilgiç için "O Kırat böğründe bir Truva atıdır. İhtirası aklının iki katıdır" demektedir.

Dr. Bilgiç'in AP Genel Merkezi önüne bir heykeli dikilmeli ve heykelin bir eline Sağlık Bankası borç senetleri, öteki eline de milyonluk teşvik belgeleri verilmelidir. Ve heykelin kaidesine şu sözler yazılmalıdır:

"Bankacılıktan etti zarar
Süleymancılıkta kıldı karar"

TÜRK NAPOLYONU
ALİ ELVERDİ

Bursa ilimiz, şimdiye kadar Uludağ'ı, çinisi, çileği, şeftalisi, Çekirge kaplıcaları ve de "sanat güneşimiz Zeki Müren" ile ün yapmıştı. Bursa'lı Ali Paşa, bu yeşil kentimize çiniden, şeftaliden, Uludağ'dan ve de Zeki Müren'den daha çok ün kazandırmıştır.

Bursalı Ali, Mustafa Kemal Paşa ilçesinde Boğazkapı köyünde dünyaya geldi. Babası yoksul bir köylüydü. Onun, bunun tarlasında ortakçı olarak çalışırdı. Ali'nin Bursa şeftalisi gibi kırmızı yanakları, fınl fınl dönen gözleri ve acemi horoz yankılı sesi, onun heykeli dikilecek bir büyük adam olacağını gösteren tarihi, siyasi, şekli belirtilerdi.

Alli, şeftali yanaklan, fınl fırıl dönen gözleri ve acemi horoz yankılı sesiyle arkadaşlan arasında ilgi uyandınyor ve kendisini AP milletvekilliğine kadar ulaştıran parlak gelecekte "yektiri yavrum, yektiri" diye yürüyordu.

Küçük Ali, 1944 yılında Harp Okulu'nu bitirdiğinde boyu 1.50 cm'yi geçmiyordu. Ali'nın boyu neden uzamıyordu? Bu konuda araştırma yapan Bavyeralı Arkeolog Hans Vonderzingergen, "Ali'de çamaşır kompleksi var. Her yıkanışta çekiyor" sonucuna ulaşmıştır.

Ali, inkılabın emrinde

Teğmen Ali'nin, önce boyundaki geometrik bulgulardan, sonra da çok erken dökülmeye başlayan saçlarından ötürü, kendisini Napolyon'a benzettiği söylenirdi. Fakat yapılan araştırmalar Ali'nin kendine "Valentino Ali" denmesinden

hoşlandığını ortaya koymuştur. Ali'nin erat arasında "Kel Ali" olarak anılması, son zamanlara rastlar. Ali'nin hırçın ayakkabı fırçası renkli saçları, tabiatın azizliğine uğrayarak birbir dökülüyor ve içinde beyinsel hazineler ve düşünsel mücevherler taşıyan muhterem başı bütün çıplaklığı ile kamuoyunun önüne çıkıyordu..

27 Mayıs Devrimi, Ali Elverdi'nin binbaşılığına rastlar. Binbaşı Ali, ihtilali bütün gücüyle desteklemiş, ancak treni kaçırdığı için, ön saftaki ihtilalciler arasında yer alamamıştı. Fakat önüne gelen bir başka tarihi fırsatı kaçırmadı, eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'ın Kayseri Cezaevi'nden tahliye olduğu gün gösteri yapan bir ere tokat atarak ihtilalciliğini ve inkılapçılığını kanıtladı.

Elverdi, 27 Mayıs İhtilali'ne yürekten bağlanmıştı. Bu bağlılığın kanıtlanması için önüne bir başka fırsat daha çıkmıştı. Yıl 1962. Devrimci gençler, AP'nin eski genel merkezi önünde gösteri yapıyorlar. Gösteri bir süre sonra saldırıya dönüşüyor. Göstericiler AP Genel Merkezi'ne girmek istiyorlar. Kapıda bir hırgür patlıyor. Bir kurmay yarbay, gözlüklü bir milletvekiline bağırıyor. "Devrim düşmanı, devrim düşmanı!.." Bu gözlüklü milletvekili AP Erzurum Milletvekili Cevat Önder, bu devrimci subay da 28'inci Tümen Kurmay Başkanı Ali Elverdi'ydi. Sonradan Elverdi ve Önder dost oldular. Ali Elverdi'nin oğlu İskender, Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra, avukatlık stajını Cevat Önder'in yazıhanesinde tamamladı.

Elverdi ihtilalcilere karşı

Ali Elverdi, Ankra'da 28'inci Tümen Kurmay Başkanlığı yaparken, Albay Talat Aydemir'in adamları kendisine çengel atmışlardı. Elverdi'nin elinde Ankara'yı işgal planı vardı. 22 Şubat erken patlak vermiş ve çarçabuk bastırılmıştı. Koşullar yeni bir ihtilale gebeydi. Ancak ortalıkta pek yetenekli ebe de görünmüyordu.

21 Mayıs ihtilal girişimi gecesinde Ali Elverdi'nin yıldızı birdenbire parlamıştır. Tank Üsteğmeni İlhan Baş, Ankara Radyosu'ndan yaptığı anonsla ihtilalin başladığını haber vermekteydi. Elverdi hemen bir cipe atlayarak, radyoevine

girdi. Ankara Merkez Komutanı Orhan Çokdeğer, Elverdi'den önce radyoevine gelmiş ve ihtilalci üsteğmenle yanındaki Harp Okulu öğrencilerini tutuklamıştı. Elverdi anons odasına girer girmez, herşeyi hazır buldu. Mikrofonu görünce önce "Bursa'nın ufak tefek taşları" diye başlayacaktı amma hemen kendine geldi ve bülbülleri kıskandıran sesiyle tarihi konuşmasını yaptı:

"Çapulculann yaptığı hareket durdurulmuştur!.."

Fakat aksilik bu ya, tam o sırada Üsteğmen Erol Diner komutasındaki bir manga, radyoevine girerek Elverdi'yi teslim almıştı bile.

Elverdi'nin ayağı takılıyor

Elverdi, Harp Okulu öğrencilerini görürü görmez, "Evlatlarım, demek sizdiniz, bırakın hatamı düzelteyim" dediyse de pek inandıncı olmadı. Elverdi yolda mızıldanıyor, mınıldanıyordu: "Sizdenim ben, yanlışlık oldu..."

Harp Okulu öğrencileri bu mırıldanmalara "sabahın seher vaktinde Ali'yi gördüm, Ali'yi" türküsünü söyleyerek karşılık veriyorlardı. Öğrenciler Elverdi'yi Albay Talat Aydemir'in karşısına çıkardılar.

Bundan sonrasını pek kimse bilmemektedir. Ali Elverdi'ye göre Aydemir, "Bir kahve içer misiniz" demiş, Elverdi, "Bir orta rica edeyim. Bu yapılanları hazmedemedim. Bir de soda" diyerek hür demokratik rejimi korumuştur. Fakat bazı "muzur eşhas" Elverdi'nin, Albay Aydemir'e "Affet beni Albayım" dediğini yazmışlardır.

Aydemir, ihtilal gecesi tutuklandıktan sonra, Elverdi'nin kendisine hakaret etmek istediğini anılarında şu şekilde anlatmaktadır:

"Elverdi... Benim önüme geldi ve (Senin kanını bu memlekete değil, Moskova'ya gömeceğiz) diye hitapda bulundu. Ve (tu) diye hücreye tükürdü. Ben de gayet sakin, (O belli değil daha) dedim. Benim elim kolum bağlı idi. Hücrede kilitli idim. O geceyi hatırladım. Ayaklanma kapanmış, hayatını kurtarmam için yalvarmıştı..."

Yapılan araştırmalar, Elverdi'nin, Aydemir'in ayaklarına kapanmadığını, bu sırada büyük bir rastlantı sonucu ayağının halıya takıldığını ve bu sarsıntı sonucu dudaklarının Aydemir'in ayakkabılarına değdiğini ortaya koymuştur. (İş bu açıklama ilk kez yayınlanmakta olup her hakkı saklı ve üstelik bayağı haklıdır.)

Yine yapılan araştırmalarda, Talat Aydemir'in, Elverdi'ye tabancasını dayadığı, ancak Elverdi'nin iman dolu göğsüne biraz da derisinin kalınlığı dolayısıyla kurşun işlemediği anlaşılmıştır.

Elverdi'nin yıldızı parlıyor

Yarbay Ali Elverdi'nın bu cansiperane kahramanlıkları, ne yazık ki, altının değerinin düştüğü günlerde on sekiz ayar bir üstün liyakat madalyasıyla ödüllendirilmiştir. Oysa Yarbay Ali, mareşallığı hakettiği kanısındaydı.

Günler çabuk geçti. 12 Mart'a gelindiğinde Elverdi'yi, Tuğgeneral rütbesinde görüyoruz. 28. Tümen Komutan Yardımcılığı görevini yürüten Elverdi, 12 Mart Muhtırası'ndan hemen sonra Ankara 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanlığı'na getirilmişti.

Elverdi (o günlerdi Ali Paşa diye bilinirdi), Deniz Gezmiş ve arkadaşları hakkındaki idam kararını imzalarken, AP iktidarı hakkında şunları yazıyordu:

"Ekonomik sıkıntı, buhran, politik tutarsızlık, 26 milyonluk birader yolsuzluğu söylenti ve çalkantılarının ve şayialarının gün ışığına çıkması yolundaki çabaların baltalanması, engellenmesi yolundaki ayak oyunları..."

Elverdi, "Türk Milleti adına" verdiği kararda, Demirel biraderleri yolsuzluklara bulaşmakla ve ayak oyunları yapmakla suçladıktan sonra 27 Mayıs Anayasası'nı şöyle övmekteydi:

"Anayasanın getirdiği yeni müesseseler ve kitlevi baskı grupları, sosyolojik kavramlarla ulusumuzun hayatında ve kişilerin yaşantısında gerçekten bir (devrim çığırı) olmuştur."

Elverdi siyasal kulislerde

Türk Napolyonu Elverdi, mahkeme başkanlığından sonra yeni rejimde daha etkin görevler alabilmek için kulislere girdi. Napolyon, "para, para, para" diyordu. Elverdi, "parasız saadet olmaz" ilkesine inanmıştı amma o, "para, para, para" yerine, "idam, idam, idam" diyor ve böylece büyüklerinin gözüne giriyordu.

O sıralar, cumhurbaşkanlığı seçimi de gelip çatmıştı. Türk Napolyonu'na da görev düşüyordu. Oğlunun staj yaptığı yazıhanenin sahibi Demokratik Parti Erzurum Milletvekili Cevat Önder'in evinde DP Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli'yle konuştu. Elverdi, Bozbeyli'den, cumhurbaşkanlığı için Orgeneral Faruk Gürler'in desteklenmesini isteyince, Bozbeyli'den şu yanıtı aldı:

"Siz bu üniformanın içinde neden ve nasıl politika yapıyorsunuz?"

Elverdi'nin, yaş aşımına uğradığı için solan o şeftali kırmızısı yanakları, birdenbire eski kırmızılığına döndü. Onu kimse anlamıyordu. O ki demokrasiyi kurtarmıştı. O ki İsmet Paşa'yı kurtatmıştı. O ki Nato'yu, Cento'yu, Spor-Toto'yu, Tüm-Der-Sen-Kom'u kurtarmıştı. Yapılır mıydı ona?.

Orgeneral Gürler, parlementodan cumhurbaşkanlığı yerine bir güzel nasihat aldıktan sonra, orgenerallikten "morgeneralliğe" yükselmiş, bu patırtı gürültü içinde Elverdi'ye de yol görünmüştü.

Elverdi emekli oluyor

1974 yılında iktidara gelen CHP-MSP hükümeti, "tarihi yanılgı" içinde Ali Elverdi'nin emekliliğine de karar vermişti. Elverdi emekli olur olmaz, çeşitli siyasal partilerin kendisine başvurup, "Paşam, Paşam, bizde devam etsin siyasal yaşam" diyeceklerini ummuş, sonra da müracaatlar olmayınca, soluğu doğru AP Genel Merkezi'nde almıştı.

Genel merkezde Demirel ile öpüşüp koklaştıktan, sarılıp söyleştikten sonra AP'ye kaydolan demokrasi kahramanı Elverdi Paşa, komünizme karşı mücadelesini, Demirel'in yanında sürdürmeyi uygun görmüştü.

Demirel, geniş yürekli adamdı. Yüreğinde kendisine bir zamanlar "Yolsuzluklara bulaştın, ayak oyunları yaptın" diyen bir paşaya da yer vardı elbet. Ali Paşa da geldi ve bu şeftali yüreğin taa içine - ne sanmıştınız!..- bağdaş kuruverdi.

Elverdi'yi yapılan ilk ara seçimlerde Bursa Milletvekili olarak görüyoruz. Ve Allah inandırsın, çok mutlu oluyoruz.

Elverdi kürsüye çıkıyor

Ali Elverdi, mahkeme başkanlığı yaptığı günlerden beri, kürsü alışkanlığına tutulmuştu. Milletvekili olduktan sonra "Bir fırsat düşse de, çıkıp konuşsam" diye yanıp, tutuşuyordu. O tarihi fırsat, birgün geldi çattı.

Bütçe görüşmeleri vardı. Elverdi, Demirel'in gözüne girmek ve yurttaşları komünizm tehlikesine karşı uyarmak için kürsüye çıkmıştı ki, ağzından çıkan birkaç sözden sonra, CHP Urfa Milletvekili Celal Paydaş'ın da kürsüye geldiği görüldü.

Ve Celal Paydaş, çiğ köfte yoğurur gibi, Elverdi'yi şöyle bir yakaladı. Elverdi, Paydaş'a kahredici yumruğunu tam vuracaktı ki, birdenbire her türlü şiddet hareketine karşı olduğunu hatırladı. Ve o sırada, yine o aksilik, ayağı takılmaz mı!.. Tıpkı Albay Talat Aydemir'in karşısında olduğu gibi ayağı takılıp, Paydaş'ın altına düşmez mi? Tabii tuşla mağlup!.. (Soldan alkışlar...)

Paşaya dört heykel

Elverdi'nin dört ayrı yere heykeli dikilmelidir. Birinci heykel, radyoevi önüne, 21 Mayıs ihtilalinde devleti kurtardığı için... İkinci heykel Harp Okulu'na Talat Aydemir'e karşı kahramanca dövüştüğü için... Üçüncü heykel, parlamento önüne, demokrasiyi kurtardığı için... Dördüncü heykel de komünizmi önlediği için sıkıyönetim mahkemeleri'nin bulunduğu Askeri Veteriner Okulu'nun bahçesine dikilmelidir. Ve heykellerin altına şu sözleri yazılmalıdır:

"Ali Paşa, Ali Paşa
Hapşırdı taşa, taş yarıldı baştan başa"

YAKIŞIKLI DEVLET ADAMI DR. KEMAL SATIR

Jean Paul Sartre, batı felsefesinde "varoluşçuluk"un kuramcısı olarak bilinir. Dr. Kemal Satır da ülkemizde "yokoluşçuluğun" felsefesini yazanlardan biridir. Çünkü Dr. Kemal Satır, koskaca bir partinin genel sekreterliğinden küçüle küçüle yokolmuş, bir ara İş Bankası Yönetim Kurulu üyeliği ile toparlanır gibi olmuşsa da son zamanlarda, eskilerin deyişi ile "nisyana", Türkçe'siyle "unutlumuşluğa" terkedilmiştir. Yani siyasal yaşamdan, silinip, yokolmuştur. Yokoluşçuluğun felsefi, coğrafi ve arkeolojik araştırmalanna hevesli olanların mutlaka Adana'nın bu bağn yanık politikacısının hayatını incelemeleri gerekir.

Dr. Satır tam anlamıyla bir devlet adamıdır. Çok sayıda siyah ve lacivert elbisesi vardır. Aynca ses tonu devletin manevi şahsiyetine uygundur. Kasılarak yürümekte, eski başbakan'lardan Vanlı Kara Ferit Bey'le Kandıralı Lüks Nihat Beyefendi'den daha başanlıdır. Boy, bos ve de aynca ense-kulak yerindedir. Çok anlamlı konuşur. Seçip kullandığı sözcüklerden felsefe akımlan doğar, gelişir. Fakat tarafsız araştırmacılar, Dr. Satır'ın konuşmasından çok susmasının anlamlı olduğu noktasında birleşmişlerdir!

Olgun devlet adamı

Dr. Kemal Satır, adından da anlaşılacağı üzere, olgun bir devlet adamıdır. Yani, "kemale ermiş", hamlıktan kurtulmuş, olgunlaşmış, biraz da saçlan kırlaşmış kültürü derin, kafası serin, seçkin, devlet adamıdır. Hem seçkindir, hem de yaşı,

Allah gecinden versin, biraz geçgindir. Bu engin, geçkin ve seçkin devlet adamının asıl mesleği röntgenciliktir! Yanlış anlaşılmasın, Dr. Satır, röntgen mütehassısıdır Röntgen mütehassısı olduğu için de bir bakışta insanların ciğerini okur. Fakat röntgen aygıtları yeterince gelişmemiş olduğundan, Satır kendi ciğerini okumaya yer ve zaman bulamamıştır.

Dr. Kemal Satır, gerçekten davudi ve siyasi bir ses tonuna sahiptir. İsmet İnönü ile Kemal Satır'ın samimiyetleri de işte bu ses tonundan ötürüdür. Kulağı ağır işiten İnönü, sık sık kulağına fısıldayan damadı Metin Toker'in tıslayan sesinden bıktığı için kolay işitebileceği bir ses sahibi aramış, Dr. Satır böylece İsmet Paşa'nın, "harem-i İsmet"ine girebilmiştir.

Satır kahroluyor

Dr. Kemal Satır'ın, şu kavanoz dipli dünyada iki büyük derdi oldu. Dertlerden biri oğlu Mustafa Satır'ın, sanat dünyamızın hanımefendi yıldızı Ajda Pekkan'a tutulması, ikincisi de CHP Genel Sekreterliği'ni "dünkü çocuk" dediği Ecevit'e kaptırmasıydı.

Ajda Pekkan, çalıştığı gece kulübünde Kemal Satır'ın oğlu Mustafa ile tanışınca, söylemekte olduğu "yağmurlu bir gündü, tıpkı bugünkü gibi" şarkısını aniden keserek, "Ya Mustafa, ya Mustafa" şarkısına geçmiş ve böylece bu büyük politikacının oğluna ayak atmıştı.

Dr. Satır bu olayı duyunca şöyle düşündü: "Yarın, Başbakan ya da Cumhurbaşkanı olabilirim. Satır'ın gelini şarkı söylüyor dedirtir miyim adama?" Gitti, Ajda Pekkan ile görüştü. Ajda, Kemal Satır'a, oğlu Mustafa'nın hayatına giren ilk erkek olduğunu açıklıyor, arada "palavra, palavra, palavra" şarkısını söylüyor, oğlundan asla ayrılmayacağını gündem dışı olarak ifade ediyordu.

Dr. Satır başka çare bulamıyordu. Oğlu Mustafa Satır'ı -ki mahdum bey o sıralar diskjokeylik yapıyordu- İngiltere'ye postalayarak Ajda Pekken'dan kurtulmuş oldu. Ajda Pekkan'ın, Kemal Satır'dan aldığı intikam büyük oldu. Derhal bir kırkbeşlik plak çıkardı. Plakta şu şarkı söyleniyordu: "Kimler geldi, kimler geçti hayatımdan..."

Yakışıklılığı ile ün yapıyor

Dr. Kemal Satır, politikaya Adana'da başladı. Önce belediye meclisi üyeliği yaptı. Sonra Kızılay Başkanı oldu. Ve 1943... Siyasal tarihimizde dönüm noktası. Adanalı doktor, kapağı meclise atıyor, ve Türk fikir ve sanat hayatı, birdenbire canlanıyordu. CHP grubu Satır'ı ayakta alkışlıyordu: "Aman Adanalı, canım Adanalı, ben sana yandım, çapkın delikanlı..."

Satır, o sıralar, CHP Genel Sekreteri Memduh Şevket Esendal'ın gözdesiydi. Buna şaşırmamak gerekir. Bilindiği gibi Esendal ünlü bir hikaye yazarıdır. İşte Esendal, Kemal Satır'ın kişiliğinde bir hikaye kahramanı bulup, onun elinden tutmak istemişti. O tarihlerde "foto-roman" tekniği gelişmiş olsaydı, hiç şüphesiz Dr. Satır, "kemancı gitme, kal" adlı foto-romanda sevgilisi ve karısı tarafından bıçaklanarak öldürülen "Sarıyerli Kazım" rolüne tıpa-tıp uyacaktı.

Dr. Satır gece kulüplerinde

Dr. Satır, 1946 seçimlerinde yeniden milletvekili olarak meclise girdi. Parti büyükleri, bu güzel sesli karayağız politikacıyı pek sevmişlerdi. İsmet Paşa'nın, "Ya kırk katır, ya Kemal Satır" dediği kulaktan kulağa yayılıyor, Dr. Kemal Satır da siyasal geleceğini iyiden iyiye kontrol ediyordu.

Satır, Ulaştırma Bakanlığı'na getirildiğinde henüz 39 yaşındaydı. Dr. Satır, 39 yaşındaydı ve Ankara sosyetesinin gözbebeğiydi. Ankara Palas ve Kulüp Süreyya'da yemeklere, balolara katılır "papatya gibisin, beyaz ve ince" tangosuna mırıldanarak eşlik ederken, kasap havalarına nedense fiziken katkıda bulunurdu.

Ulaştırma Bakanlığı, kasap havaları, danslar, papatya gibisin beyaz ve ince... tangolar derken, bir de ne görsün! Yıl 1950. Kendisi meclis dışındadır. Allah Allah, şu küstahlığa bak!

Menderes-Satır çatışması

Dokuzyüzellilerin Ankara'sında çapkınlık konusunda iki politikacı arasında korkunç bir rekabet hüküm sürüyordu. İki

politikacı, Adnan Menderes ve Dr. Kemal Satır, çapkınlık, diğer deyişle zamparalık konusunda yarışmaya girmişlerdi. Dr. Kemal Satır'ın Menderes'e karşı yüksek sesle "Elimizden bir kaçan kurtuluyor" dediği o günlerin Ankara'sında söylenip dururdu.

Adnan Menderes'in 1960 yılında bir ihtilalle devrilmesi, Dr. Satır'ı çapkınlık konusunda rakipsiz bıraktı. Satır, bu tarihten sonra, zamparalık alanında rakibi ihtilal yoluyla tasfiye edildiği için, enerjisini ömür tüketen bu yarışa değil, artık politikaya vermeye başladı.

Dr. Satır, 1960 İhtilali'nden sonra kurulan Kurucu Meclis'e girdi. İsmet Paşa'nın gözdesi Prof. Nihat Erim, 1957 yılından beri gözden uzak olduğu için, 1961 yılında meydan Satır'a kalmıştı. Dr. Satır önce CHP Genel Sekreteri oldu. Sonra da İsmet Paşa hükümetlerine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olarak girdi.

Günler fırtına hızıyla geçiyordu. İsmet İnönü işte bu günlerin birinde "Ortanın solundayız" deyince, Dr. Kemal Satır'ın aklı karıştı. Şimdiye kadar sağ nedir, sol nedir pek araştırmamıştı. AP'liler de "ortanın solu Moskova yolu" diye tempoya başlayınca Dr. Satır düşündü, düşündü ve tarihlere geçecek şu cevabı verdi. "CHP gerçekten ortanın solundadır!.."

Bu gibi büyük sözler, Dr. Satır gibi büyük devlet adamlarına nasip olmuştur. "CHP gerçekten ortanın solundadır" Kısa, öz fakat anlamlı!. Bu söz "CHP ortanın solundadır" şeklinde olsa anlam ifade etmez. Ya da "Biz ortanın solundayız" dense, yine istenen mana ortaya çıkmaz. İşte hüner buradadır. Bunca kelime arasında bir kelime bulacaksınız ve ağzınızdan çıkan söz bir siyasi beste gibi dilden dile dolaşacaktır: "CHP gerçekten ortanın solundadır!.."

Dr. Satır'ın "CHP gerçekten ortanın solundadır" dediğini, bunun ardından da "Yalancının, anasını avradını" diye eklemeler yaptığını, sağdan soldan "hişt hişt, ağır ol, ağır ol" gibi sataşmalara, "hastir lan" diye milli ve manevi değerlerimize uygun, ulusal yapıda bir karşılık verdiğini görgü tanıkları ifade etmekte iseler de biz bu konuyu "es" geçmeyi uygun görmekteyiz.

Dr. Satır'ın tarihe geçen ikinci büyük sözü, "Devlet masa başlarından idare edilmez" diyen AP Genel Başkanı Ragıp Gümüşpala'ya "Deli danalar gibi dolaşarak mı idare edilir?" şeklindeki nihavent makamında yörük semaisidir.

Feyzioğlu'ndan sonra

Parti içindeki ortanın solu kavgası, Prof. Dr. Turan Feyzioğlu'nun "hadi bize eyvallah" deyip, Güven Partisi'ni kurmasıyla yeni bir aşamaya ulaşmıştır. Dr. Satır bu arada Genel Sekreterliği Ecevit'e kaptırmış ve ortanın solunu, ortanın göbeğine ve ortanın ortasına çekebilmek için pusuya yatmıştı.

Dr. Kemal Satır, parti içinde emekli Amiral Sezai Orkunt, emekli Albay Orhan Kabibay gibi emekli, dul ve yetimlerle birlikte devrimcilik yapıyor, Ecevit'i hem sağından hem solundan kuşatmaya çalışıyordu.

Parti kongreleri Ecevit-Satır çatışmasına tanık olurken, Dr. Satır, Orhan Kabibay aracılığı ile Dev-Genç militanlarıyla ilişki kuruyor ve CHP kongreleri devrimci gençlerce basılıyordu.

Bu arada 12 Mart kapıyı çaldı. Nihat Erim Başbakan olmuştu. Ecevit CHP Genel Sekreterliği'nden ayrılmıştı. Satır'a gün doğuyordu. İsmet Paşa, damadı Metin Toker desteğinde Ecevit'e ateş püskürüyordu. Artık genel sekreterlik, belki de genel başkanlık çantada keklikti.

Kurultay yaklaşıyordu. Ankara'da Stad Otel'de karargah kuran Dr. Satır, gazetecilere yaptığı "Kazanacağız demiyorum, kazandık diyorum" yollu mana dolu açıklamalarla, Ecevit'in elinden CHP Genel Başkanlığı'nı da almayı tasarlıyordu.

O gün Stad Otel'de "ayva kompostusu" vardı. Kurultay'ı Ecevit kazandı ve Satır, yanında ideal arkadaşları Sezai Orkunt, Ali İhsan Göğüş ve Orhan Kabibay ile birlikte bir güzel ayva kompostusu yediler.

Feyzioğlu'na katılıyor

Kemal Satır'ın yenilgisi, Satır takımının, Feyzioğlu'nun Güven Partisi'yle kenetlenmesine yol açtı. Güven Partisi'nde

zaten, Feyzioğlu, Fethi Çelikbaş, Ferit Melen, Hasan Tosyalı gibi devlet adamları da vardı. Dr. Satır önce, "Cumhuriyetçi Parti" adıyla bir "tabela partisi" kurdu, sonra bu tabelayı omuzlayarak, Feyzioğlu'nun Güven Partisi'ne yamandı. Bugün Millet Meclisi'nde bir kişiyle temsil edilen Türkiye'nin en büyük partisi, (mana itibarıyla büyük) Cumhuriyetçi Güven Partisi işte böyle oluşmuştur. İş bu tarihi gerçeği böylece tarihe emanet ederiz!

Dr. Kemal Satır, 12 Mart hükümetlerinde de bakanlık yaptıktan sonra, seçimlerde yok oldu ve hemencecik el çabukluğu ile İş Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine oturuverdi.

Dr. Satır burada kısa sürede Bankacılık eğitiminden geçti. Tabii bu arada Allah ne verdiyse, aylık, yolluk, temettü, cebine indiriverdi. (Afiyet olsun.)

Satır bugün hem AP Genel Başkanı Demirel'in, hem de Cumhuriyetçi Güven Partisi Genel Başkanı Feyzioğlu'nun sevgilisidir. Fakat ne yazık ki Dr. Satır renkli Ankara gecelerinden de, hararetli siyasi kulislerden de elini ayağını çekmiş durumdadır. Dr. Satır bugün "siyasi mevta" denilebilecek bir ölü ve durgun döneme girmiştir.

Eveeet. Dr. Satır'ın bir heykeli CHP Genel Merkezi önüne dikilmeli ve altına şu sözler yazılmalıdır:

"Adana'nın yolları taştan
Feyzioğlu çıkardı beni baştan"

MOBİLYA PRENSİ

1950 yılı, çoğulcu demokrasinin ülkemize gelip yerleşmeye karar verdiği mutlu bir tarihtir. Yabancı dostlarımız, Edirne sınırından adımlarını atar atmaz, "Bir iki üçler, yaşasın Türkler" demişler, bizler de hep birlikte "hey gidinin efesi" diye nara atıp el çırptıktan sonra "Dört beş altı, Polanya battı, yedi sekiz dokuz Alaman domuz, on üç on dört on beş, Amerika kardeş" tekerlemesini söyleyerek Türk misafirperverliğini bi güzel göstermişiz.

1950 yılı, aynı zamanda bir başka mutlu olayın da başlangıcıdır. Büyük iş adamı Yahya Kemal Demirel aynı yılda ana rahmine düşüyordu. Isparta'nın İslamköy'ünde kendi halinde bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen küçük Yahya, doğar doğmaz, "ciyak ciyak, viyak viyak" derken, aniden "vergi iadesi" diye bağırmış, ancak bu söz, İslamköy halkı, henüz kapitalizmin inceliklerini öğrenemedikleri bir döneme rastladığı için gürültüye gitmiştir.

Amcası muhteremdir

Küçük Yahya biraz büyünce, hemen mahalle çocuklarıyla misket, bilye ve yazı tura oyunlarına başladı. Misket, bilye ve yazı tura oyunlarında mahalle çocuklarının paralarını üten küçük Yahya, yeteneklerini biraz geliştirerek, "zunkla" oyunu adı verilen bir başka oyunda da başarı sağladı.

Küçük Yahya'nın para kazanmaya karşı olan bu üstün yetenekleri, amcası Süleyman Demirel tarafından dikkatle izleniyordu. Amca Süleyman, kardeşi Hacı Ali'ye, "Çocuğun terbiyesini üzerime alıyorum" dediği gün küçük Yahya'nın büyük işadamı olacağı hemen hemen belli olmuş gibiydi.

Hacı Ali güzel sanatlara düşkündü. Yahya Kemal'in hayranı olan Hacı Ali, özellikle bu milli ve hissi şairimizin "İspanya'da raks, İstanbul'da ense" adlı lirik şiirine bayılır, "Hayal Şehir, köprünün altı nehir" başlıklı şiirine de tutulurdu. İşte bu yüzden oğluna ad seçerken, sadece "Yahya" adıyla yetinmemiş, "Yahya Kemal" adını koymayı uygun bulmuştu.

Küçük Yahya, sonradan ticaret ve edebiyat dünyasına atıldığında, Yahya Kemal'e özenerek şu satırları yazacaktı:

"Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik.
Sunta ceviz kaplamaları Sellefyan'a verdik."

Aile gelişiyor

Demirel ailesinde ayrı gayrı yoktur. Ne kazanılırsa ortaya konur, herkes, bu paradan ihtiyacı neyse, o kadarını alırdı. Ailede önce Süleyman Demirel kendini kurtardı. Okudu. Mühendis oldu. Devlet Su İşleri'ne girdi. Burada Hikmet Turat adlı bir mason biraderimizn tuttuğu ışık ile Mason localarına katıldı.

Süleyman Demirel'i daha sonra Amerika'da görüyoruz. Amerika dönüşü, Devlet Su İşleri Genel Müdürü olan Süleyman Demirel, birara 27 Mayıs'ın patlak vermesiyle devre dışı kalmıştı. Kırk yaşının baharında askerlik görevini yapan Demirel, 1964 yılında hemşehrisi büyük devlet adamı Op. Dr. Saadettin Bilgiç'i bir vücut çalımıyla geçtikten sonra, AP Genel Başkanlığı'na tırmanmıştı.

Ailenin kalkınması da bundan sonraya rastlar: Hacı Ali, halı, kilim, sunta, mobilya, ihracat, ithalat, özel ve güzel okul, Allah ne verdiyse, alarak, satarak, yan gelip yatarak, vergi iadesi, teşvik belgesi de sağlayarak, yere halıfleks sermeden milyoner olmayı başarmıştı.

Yükseliş Koleji

Şevket ve Süleyman okumuş adam olmuşlar, ancak Hacı Ali Demirel, biraz ilkokul, biraz da Kur'an kursu dışında bir eğitim görmemişti. Belki bu eziklik nedeniyle bir okul açmak istedi. Okulun adını Süleyman Demirel seçti: "Yükseliş Koleji!.."

"Yükseliş", masonik bir terimdi. Üstelik aile de ha babam yükseliyordu. O günlerde Yahya'nın içinden de bir ses yükseliyordu:

"Yüksel ki yerin bu yer değildir.
Milyoner olmak vallahi iş değildir."

Yahya, babasının Yükseliş Koleji'ne girdi. Burada çok güçlü bir eğitim gören Yahya, boş zamanlarında şiir yazmaktaydı. Ankara Yükselij Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu Öğrenci Birliği yayın organının 1969 yılı sayısının 41'inci sayfasında Yahya Kemal Demirel'in şu şiiri yayınlandı:

PARA

Hayalimde sen varsın hala
O mesut günlerimizi
Unutma hatırla
İsmin nağme olacak
Dudaklarımda her an
Bazı günlerin anısı unutulmayacak
Tek teselli yerimiz
Kaybolan o aşkımız
Kalbim hala kanıyor
Her an kapım çalınıp
Seni dönecek sanıyor
Sönükleşen gözlerim
Hala seni arıyor
Donuklaşan dudaklarım
Şimdi o nerede diyor
Bilmem şimdi nerdesin
Hangi çelik kasadasın
Belki dönülmeyecek bir yerdesin
Hıçkırıklar durmaz ki
Sen gelmeyince bana
Herkes seni arıyor yana yana
Napolyon ne kadar haklıymış
969'da yine para, para, para...

Yahya Kemal Demirel'in edebiyat alanında açtığı bu edebi çığır, sonradan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar tarafından, "Gazeteciler Cemiyeti otuz iki yaşında / Yeni tesis açtı, Ankara'da Gölbaşı'nda" gibi dizelerle sürdürülecekti.

Sunta ceviz kaplama

Yahya Demirel'in bütün hayali, amcası gibi zengin olmaktı. Bunun için babasından sermaye istedi. Babası, "Ailede ayrı gayrı yoktur" diyerek açtı kesenin ağzını...

Genç Yahya, şöyle bir ticaret yolu keşfetti. Amcasının yakın arkadaşı Büyük Türk Milliyetçisi Mıgırdıç Şellefyan, yurt dışındaydı. Yahya, buradan yurt dışına mobilya ihraç etse, Mıgırdıç oradan Türkiye'ye döviz gönderse, o da burada "vergi iadesi" alsa...

Öyle yaptılar. Yahya yurt dışına mobilya gönderir gibi yapıyor, İsviçre'de üç şirket bu mobilyaların alıcısı olarak görünüyordu. Bu şirketlerden birinin adı "Establishment Mopar"dı. Yahya Demirel sonradan "Establishment Mopar, kaçtım apar topar" adlı ünlü yapıtında "Devlet malı deniz, yemeyen domuz" yollu açıklamalarda bulunmuştur.

Mobilya limanı

Yahya Demirel, yurt dışına mobilya mı ihraç ediyordu, yoksa ceviz kaplamalı sunta mı?.. Bu gerçek, bir gümrük memurunun muayenesi sırasında ortaya çıktı. "Bu ne abiler" diye soran gümrük memuruna Yahya Demirel, "Bunlar tedbil-i kıyafet etmiş, mobilyalardır" demiş ve konu öylece kapatılmıştır.

Yahya Demirel, "Neden bu mobilyalar, İzmir'den değil de Karadeniz Ereğlisi'nden yollanıyor" gibi bir soruya da "Efendim, mobilyalar Isparta'dan Karadeniz Ereğlisi'ne gelirken hava alıyorlar, temiz hava iyi geliyor" demiştir.

Liman seçmek, yurttaşlara tanınmış Anayasal haklardandır. Nitekim Yahya Demirel, yurt dışına çıkarken, Esenboğa ve Yeşilköy hava limanlarını değil, anasının gözü olduğu için Cilvegözü kapısını seçmiş ve bu kez mobilyalar yerine Türkiye'den kendini ihraç ettirmiştir!

Servet düşmanları saldırıyor

Yahya Demirel-Mıgırdıç Şellefyan Türk Milliyetçilik Örgütü, kısa zamanda, al gülüm ver gülüm diyerek gelişiyor ve sunta kaplamalı mobilyalar Viyana kapılarına kadar dayanıyordu.

Hür teşebbüsün böylesine gelişip serpilmesi Varşova Paktı üyelerini tedirgin ettiği içindir ki servet düşmanları Demirel-Şellefyan ortaklığını yıkmak için harekete geçmişlerdi.

Yahya Demirel ve muhterem amcası bir gün gazetelerde "mobilya yolsuzluğu" diye adlandırılan bir yolsuzluk haberi okudular. Haber bir servet düşmanı tarafından kaleme alınmıştı ve "Bu yolsuzluğun arkasından kim çıkacak" diye sorular da hemen sorulmaya başlanmıştı.

Civciv çıkacak, kuş çıkacak

Servet düşmanları hemen hemen her gün Yahya Demirel'in mobilya yolsuzluğuna karıştığını, bu yolsuzluğun amcası Süleyman Bey tarafından korunduğunu yazıp, söylüyorlardı. Yahya, önce amcası, sonra babası daha sonra da avukatı ile görüşerek, bu servet düşmanı gazeteciler aleyhine bir milyonluk tazminat davası açmaya karar verdi.

Fakat atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmişti. Savcılar sahtecilik ve toplu kaçakçılık suçlarından ötürü ulusal yeğen Yahya Bey kardeşimiz hakkında davalar açmaya başlamışlardı. Bu arada askerlik şubesi de Yahya'yı aramaya başlamaz mı!..

Yahya cezaevinde

Karadeniz Ereğlisi Sulh Ceza Mahkemesi'nin verdiği tutuklama kararından sonra, birkaç gün gazetecileri peşinden koşturan Yahya Demirel, mapushane çeşmesinden bir yudum su içmek için "kader kurbanları" arasına katılmak lütfunda bulundu.

Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi, bu mobilya prensinin daha fazla cezaevinde kalmasına izin vermediğinden, bir süre sonra Yahya Bey'i dışarda görüyoruz.

(Bu noktada "mobilya prensi" kavramı üzerine kısa bir açıklama yapmak gereği duydum. Efendim, Yahya Demirel'in amcası bilindiği gibi "Barajlar Kralı" olarak bilinir. Aile asil bir aile olduğundan ve de aşağısı kurtarmadığından, yeğen Yahya'ya da "Prenslik" düşmüştür.)

Kalbi hızlı atıyor

Bir yandan mobilyalar vızır vızır yurt dışına giderken, öte yandan da polis harıl harıl mobilya prensini arıyordu. Askerlik çağı gelmişti. Vatan görevini yapacaktı. Fakat o da amcası gibi, askerliğini kırk yaşının baharında yapmak istiyordu.

Mobilya ticaretinin üstesinden gelen Yahya, askerlik işine de bir çare buldu. Gülhane Askeri Tıp Akademisi öğretim üyeleri, derin tetkiklerden sonra Yahya'nın kalbinin çok hızlı attığı sonucuna varmışlardı. Kalp bu, atar atar!..

Doktorlar, Yahya Demirel'in kalbinde "taşikardi" saptamışlardı. Yahya yirmi dört günlük istirahat alarak, askerlikten paçayı kurtarmıştı. Baba Hacı Ali, bütün doktorlara tek tek teşekkür etmeyi bir borç bilmişti.

Asker oldum piyade

Başbakan Süleyman Demirel, Yahya'yı karşısına alıp, "Oğlum bir süre toz ol" deyince, Yahya'ya askere gitmek düşmüştü. İskenderun'da deniz eri olarak askere alınan Yahya, boş zamanlarında kışlada kalarak, ticaret hayatına orada da devam etti. İskenderun'da bir fabrika satın alan Yahya, işlerini tam yoluna koyuyordu ki şu servet düşmanı gazeteciler, Yahya Demirel'in birliğinden firar ettiğini yazmaya başlamışdılar.

Yahya, askerlik görevini bu kez İzmir'de yapmaya karar vermişti. Tayini derhal İzmir'e çıktı. İzmir'deki askerlik görevini Efes Oteli'nin roof ve havuzunda tamamlayan Yahya Demirel'in tezkeresini Efes Oteli'nin müdüriyetinden alarak, bu kutsal vatan borcunu da yerine getirmiş ve terhis olur olmaz da sık sık söylediği "asker oldum piyade, mobilyalar ziyade" türküsünü de unutmuştu.

Sahtecilikten mahkum oluyor

Devam eden mobilya yolsuzluğu davalarından biri bitmiş ve Yahya sahtecilik suçundan üst üste birer buçuk yıla mahkum olmuştu. Kararlardan biri Yargıtay'ca onandığından, Yahya'ya bir buçuk yıllık bir hapis görünmüştü. Hacı Ali, kararın çıktığını duyar duymaz, aynı gün Karadeniz Ereğlisi Cumhuriyet Savcılığı'ndan aldığı bir yazı aldı. (Bu sayın savcı CHP Hükümeti tarafından terfii ettirilerek Yargıtay Savcı Yardımcılığı'na getirilmiştir. Tebrik eder, başarılar dileriz. Saygılar efendim!) Yahya, bu yazı ile doğru Cilvegözü sınır çıkışına, oradan da pırrr İsviçre'ye Mığırdıç Şellefyan'ın yanına!..

Yahya Demirel'in ceviz kaplamalı suntadan heykeli dikmeli ve altına şu sözler yazılmalıdır:

"Barajlar kralı'nın yeğeni
Mobilya prensi Yahya,
Aileyi etti ihya..."

HALK CEPHESİ MİMARI ÇETİN ÖZEK

Türkiye Üniversiteleri'nin gelmiş geçmiş en kıdemli doçenti Mukbil Özyörük, en "aşırı" ve "haşarı" solcusu da Prof. Dr. Çetin Özek'tir! Özyörük, 12 Mart günlerinde "tüfeğin icad olduğunu" anlayınca 180 derecelik bir açıyla keskin solculuktan Milliyetçi Cephe avukatlığına geçmiş, Çetin Özek ise, 180 derecelik değil, olsa olsa, 141-142 derecelik bir dönüşle "aşırı ortacılıkta" karar kılmıştır. Bu büyük solcu ve dehşetengiz devrimci, sonunda Hürriyet Gazetesi'ne "hukuk danışmanı" olarak, bir zamanlar dilinden düşürmediği "Halk Cephesi"nde yerli yerini almıştır. Tebrik eder, gözlerinden öperiz!

Çetin Özek, İstanbul Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Ömer Özek'in iki oğlundan biridir. Özek'in ağabeyi Metin Özek, sinir ve ruh hastalıkları uzmanıdır. Dr. Özek'in uzmanlık dalı, ne yazık ki kardeşi Çetin Özek'e yararlı olmamış, bu halk cephesi müteahhidi, 12 Mart'lı günlerde geçirdiği ruhsal bunalımlardan kolay kolay kurtulamamıştır. Özek, hürriyeti seçince, ruhsal kavgaları dinmiş, ayrıca aylık geliri birdenbire yükselmiştir.

Bilimsel kariyeri

Dr. Çetin Özek, İstanbul Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku öğretim üyesidir. Bu kürsüde ünlü ve demirbaş bilirkişiler, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer ve Prof. Sahir Erman gibi değerler yetişmiştir. Dönmezer ve Erman, ortadan kısa boylu,

şişman, tombul yüzlü Özek'in anasının gözü olduğunu daha öğrencilik yıllarında sezerek, kürsülerine almışlardı.

Dr. Çetin Özek, ilk devrimci eğitimini ağabeyi Dr. Metin Özek'ten almıştı. Fakültede asistan olur olmaz, Prof. Dr. Tarık Zafer Tunaya'nın destek ve güvenini kazanan Özek, doktora tezini "Layıklık" üzerine yoğunlaştırdı. Yapıt kısa sürede ilgi gördü. Özek'in "Nurculuk" üzerine yaptığı araştırma kısa sürede basında büyük bir ilgi topladı.

Evet, Türk Marks'ı, Engels'i, Lenin'i, Dimitrof'u, Castro'su, bu genç bilim adamının kişiliğinde turfanda meyveler gibi, gelişiyor, büyüyordu.

Çetin Özek, bilim adamı olarak ün yaparken, askerlik şubesi de kapısına dayanıyordu. Ülkemizde, çok partili hayatımızda, devlet büyükleri ya asker kaçağıdır ya da askere kırk yaşlarının baharında gitmişlerdir. Süleyman Demirel ve Maliye Eski Bakanlarından Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, bu anlattığımız konunun canlı ve de kanlı örneklerindendir.

Çetin Özek, askerlik çağında bir süre Gülhane Askeri Tıp Akademesi'nde yatarak, "çürüktür" raporu almış ve böylece askerlikten paçayı sıyırmıştır!

Özek, o günlerde gece gündüz çalışıyor ve "proleterya iktidarı"nın nasıl kurulacağını araştırıyordu. İşte Özek'in o günlerdeki düşüncelerinden birkaç satır:

"Dünden bugüne faşist örnekler ve bunlara karşı gerçekleştirilen kavgalar bize bazı sonuçlara varma olanağını sağlamaktadır. Faşizme karşı savaşmanın sosyalistler için şaşmaz bir görev olduğu açıktır. Faşizme karşı kavga veren, bunu en bilinçli bir soslayist düzeni amaçlar biçimde gerçekleştirmek zorunda. Sosyalistlerin bu kavga süresince özellikle geri bıraktırılmış ülkelerde diğer sınıf ve tabakalarla ittifak kurmaları bir zorunluluk olarak belirmektedir."

Keskin devrimci Özek, bu ittifakı, 12 Mart günlerinde işçi ve köylü yerine Prof. Sulhi Dönmezer ve Sahir Erman'la yapacak ve komünizmin son aşamasına ulaşarak(!) "Hürriyet gazetesi"nde danışmanlık koltuğuna oturacaktır.

Halk cephesi kuracaktı

Tarih, Çetin Özek'e halk cephesini kurma görevi vermişti. Bu genç bilim adamı, "devlete karşı işlenen suçlar" konusunda, özellikle "anayasayı tagyir, tebdil ve ilga" suçunu yaptırıma bağlayan, Ceza Yasası'nın 146'ncı maddesini konu alan bir inceleme yayınlamış, bununla da yetinmemiş, hukuk literatürümüze Ceza Yasası'nın 141'inci ve 142'nci maddelerini eleştiren bir yapıt daha kazandırmıştı. Özek aynı günlerde Pasaport Yasası'nı darmadağın eden bir başka inceleme daha yayınlıyordu.

Bunlar Özek'in bilimsel yapıtlarıydı. Hocası Prof. Sahir Erman ile birlikte yayınladığı "İzahlı Basın Kanunu" başlıklı kitapta, "yazı işleri müdürleri, yazarlarla birlikte yargılamalıdır" görüşünü savunan Özek, son yıllarda hazırladığı profesörlük tezinde de "Hayır, yazı işleri müdürleri yazarlarla birlikte yargılanmamalı" sonucuna ulaşacak kadar tutarlılık(!) gösteriyordu.

Özek, siyasal yazılarını "Ant" dergisinde yayınlıyor, öğrencilerin düzenledikleri açık oturumlarda "halk cephesi" üzerine söylevler veriyordu. Özek'in halk cephesi üzerine bir yazısına kısaca göz atalım:

"Üzerinde durulması gereken konu, somut koşullar ve yapılar içinde devrimci halk cephesinin kurulma koşullarını saptamak, cephe içinde sınıfsal güçlerin yapısını bilmek, devrimci yöntemleri araştırarak, işçi-köylü iktidarının kurulmasına yönelik cephe taktiklerini son amaca yönelik biçimde ele almaktatır."

Özek tarafından kaleme alınan bu satırlar ve özellikle değinilen cephe taktikleri kavramı birçok kimsenin dikkatini çekiyordu.

Demirel kopya çekti

AP Genel Başkanı ve Yahya Demirel'in amcası Süleyman Demirel, Çetin Özek tarafından ortaya atılan "cephe taktikleri" kavramını çok beğenmiş, "Aferin çocuğa, vallahi aşkolsun" demiştir.

Cephe taktiklerinin sağ kesim için uygulanmasına karar veren Demirel'in, yakınlarına "Bu çocuğu iyi izleyin. Ne söylerse, tersine çevirip, bize uygulayın" dediği, Kamran İnan tarafından, sonradan yabancı basına açıklanmıştır.

Şu satırlar Özek'in "halk cephesi taktiklerini" içermektedir.

"Emperyalizmin ve faşizmin yenik düştüğü bir yapı üzerinde sosyalizmi kurmakla görevli sosyalistler, halk cephelerini bu amaç yönünden sistemleştirmek zorundadırlar. Proletaryayı kendi sınıfsal iktidarına yaklaştıracak olan halk cephesi, devrimci ve öncü proletaryanın antiemperyalist ve antifaşist kavgasını proletrya devrimine dönüştürmenin bir aracı olarak kabul edilmelidir."

Hişt hişt geliyor

Özek'in bu antifaşist görüşleri, "Direnen Faşizm" adlı yapıtında daha da derinleşiyor ve kitlelere ulaşıyordu. Türkiye'nin bu tombul Lenin'i, günden güne proletarya iktidarına yaklaşmaktaydı.

Özek, üç oda, bir salon salomanjeden kurulu halk cephesini kitlelere anlatmaya devam ediyordu:

"Sosyalistler, sekreterlik ve oportünizm bataklarıyla savaşmak, doğru halk cephesi programını benimsemek, sınıfsal nitelik ve durumlarıyla, faşizme ve emperyalizme karşı gereken yığınlarla bağlarını sıklaştırmak ve safları güçlendirmek zorundadır."

Çetin Özek, 1971 öncesinde, sosyalist bir devrim için halk cephesi kurmak, ondan sonra Belediye'den ruhsat alarak, proletarya iktidarının temellerini atmak istiyordu. Ne zamana kadar? İstanbul Maltepe Tutukevi'ne gönderildiği o uğursuz akşamın geç saatlerine kadar!..

Komünist Partisi sanığı

Çetin Özek, bir ara görgü ve bilgi artırmak amacıyla Londra'da bulunmuş ve burada bir İngiliz'le evli bulunan Selma Ashword adlı bir bayanla tanışmıştı. Londra'nın sisli

gecelerinde Thames nehrine baka baka sosyalizmin nasıl kurulacağı üzerine söyleşilerde bulunan Özek, bu söyleşilerin, Orgeneral Faik Türün'ün emriyle açılan Türkiye Komünist Partisi davasına konu olacağını hiç kestiremiyordu.

Özek, bu nedenle gözaltına alındığında önce biraz ürktü. Sonra aniden tutuklanınca, ürküntü, korkuya dönüştü. Ancak halk cephesi kurulmak üzereydi. Halk cephesi kurulacak, işçiler, köylüler, ilerici küçük burjuvalar gelip Özek'i kurtaracaklardı. Fakat inşaat maliyetlerinin yükselmesi nedeniyle halk cephesi bir türlü kurulmuyor, Çetin Özek de, doğru cezaevine yollanıyordu!

Özek'i tutuklayanlar, bu bilim adamını, devrimciler arasında "Şadi Baba" olarak bilinen Şadİ Alkılıç ile birbirlerine kelepçelemişlerdi. Maltepe Cezaevi'ne geldiklerinde bir de ne görsünler?!.. Erler, harıl harıl gömlek dikmezler mi?!.. Özek, dönüp yanındaki Alkılıç'a soruyor:

"Şadi bey, bunlar ne dikiyorlar?.."

Şadi Alkılıç, yılların hapishanecisidir. Gülerek şu yanıtı verir:

"Bizi asacaklar da, idam gömleği dikiyorlar."

Çayanlar'a yardım ediyor

Çetin Özek, cezaevinde Mahir Çayan ve arkadaşlarıyla karşılaştı. Çayan, gerek Özek'ten gerekse cezaevinde bulunan bir başka hukukçu, Şiar Yalçın'dan savunmalarını hazırlamalarını istedi.

Özek ve Yalçın, Çayan ve arkadaşlarıyla ötekl devrimci öğrenciler ve genç subayların dosyalarıyla ilgileniyorlar, onlara dilekçeler hazırlıyorlardı. Bu yardımlaşma cezaevi yöneticilerince Sıkıyönetim Komutanı Türün'e yansıtıldı. Türün hemen emrini vermişti:

" - Benim adım Türün, git hücrede sürün..."

Şiar Yalçın ve Çetin Özek, bir gece yarısı, Maltepe Tutukevi'nden alınarak, Harbiye hücrelerine götürüldüler. Özek bu işe çok şaşırmıştı. Eşyalarını toplarken, "Ne oluyor" diye soruyordu ki, yanıt sıkıyönetim yetkililerinden değil, Şiar Yalçın'dan geldi:

Gecenin bu uğursuz saatında bizi asmaya götürüyorlar...

Harbiye hücrelerinde

Özek ve Yalçın, üç buçuk ay Harbiye hücrelerinde kaldılar. Özek, Yalçın ile birlikte kaldığı hücrede halk cephesinin kurulup, proletarya iktidarının gelip yerleşmesini bekledi amma, proletaryanın bu işe pek istekli olmadığı gün geçtikçe anlaşılıyordu.

Harbiye hücreleri, Çetin Özek için bir "şok tedavisi" etkisi yarattı. Artık değişmişti. Halk cephesinden vazgeçmiş, proletarya iktidarını ağzına almaz olmuş, tahliye olduğunda da kararını vermişti. Gidecek, dünyanın sayılı bilim adamlarından biri olan muhterem hocası Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'in elini öpecek ve "Affet beni hoca" diyecekti.

Nitekim dediğini de yaptı. Gitti hocasının elini öptü. Dönmezer bu sevgili öğrencisine şu öğüdü verdi:

"Geçmişi unut, gelecekte umut."

Ne yapacaktı? Hemen oturacak, Milliyet gazetesindee "Ben yaptım, siz yapmayın abiler" adlı sosyolojik, milli, hissi, otuz iki kısım tekmili birden, bir inceleme yayınlayacak ve kesin hükmünü verecekti:

"Halk cephesi çalışmaları hava muhalefeti nedeniyle iptal edilmiş olup, tek doğru ve haklı olan Türün-Tağmaç ikilisidir."

Özek'in bu yazıları gereken ilgiyi gördü. Özek, üniversiteye döndü. Ayrıca "Ne efsunkar imişsin ah ey didar-ı hürriyet" diyerek Hürriyet gazetesine de girdi.

Çetin Özek'in heykeli, faşizme karşı direnip, arslanlar gibi kükrediği Harbiye Tutukevi önüne dikilmeli ve heykelin altına da şu sözler yazılmalıdır:

"Halk cephesi müteahhidi ve proletarya yazarı, Hürriyet gazetesi hukuk danışmanı Prof. Dr. Çetin Özek!.."

POLİTİKADA DEMİRBAŞ
Prof. ÇELİKBAŞ

Profesörler, genellikle kitap yazarak bilim dünyasında dikkat çekerler. Prof. Çelikbaş, utangaç bir ruh yapısına sahip olduğu için, kitap yazıp dikkati çekmekten çekinmiş ve bu yüzden profesörlüğü boyunca bir tek kitap bile yazmamıştır. Çelikbaş'ın profesörlük süresinde yayınladığı bir kitabı olmadığı gibi, doçentlik ve doktora tezi de bulunmamaktadır.

Akademik yaşantısı boyunca tek kitap yazmayan profesör Çelikbaş hakkında bir kitap yazılmıştır. Böylece Prof. Fethi Çelikbaş, kitap yazmayan ancak hakkında kitap yazılan tek profesör olma gibi bir özelliği korumuştur. Prof. Dr. Muammer Aksoy'un "Sanayi Bakanı Prof. Fethi Çelikbaş'ın rejime, hukuka ve memleket menfaatlerine aykırı tutumu" adlı kitabı yayınlanınca, bir gazeteci, Prof. Çelikbaş'a "Sayın hocam, nedir bunun manası" diye sormuş, Prof. Çelikbaş "Nedir bakayım yavrum senin adın" diye sorduktan sonra, "Vallahi Muammer'in canı sıkılmış, yazmış" demiştir.

Kitaba hiç gerek yok

Çelikbaş'ı yakından tanıyanlar, "Sayın profesörün kitap yazmaya hiç ihtiyaçları yoktur. Çünkü kendileri zaten ayaklı kütüphanedir" demektedirler. Ancak bu ayaklı kütüphanenin tozunun alınmadığı her halinden belli olmaktadır.

Prof. Çelikbaş'ın gerçekten kitap yazmaya ihtiyacı yoktur. Aslında kalkınan Türkiye, Prof. Çelikbaş'ın en büyük eseridir.

Eğer Prof. Çelikbaş, müdürlüğünü yaptığı Siyasal Bilgiler Yüksek Okulu'nu bırakıp, memleket kalkınmasına omuz vermeseydi, biz hala İMF'den kredi bekleyen bir ülke olurduk. Ve eğer Çelikbaş Türkiye'nin petrol sorununu bir çırpıda çözmeseydi, bugün petrol için yurt dışına çuvalla döviz verirdik.

İşte belki bu yüzden, Prof. Çelikbaş, akademik kariyerinde herhangi bir kitap yazmamıştır. Çelikbaş Siyasal Bilgiler Okulu müdürüyken, kat hademesi Sivaslı Rıza Efendi tarafından kaleme alınan "Hademelerin sosyolojik gelişimi ve Ortak Pazar-Tekelci sermaye üzerine birkaç dedikodu" adlı kitabın hazırlanmasında katkıda bulunduğu ileri sürülmektedir

Prof. Fethi Çelikbaş'ın profesörlük ünvanını nereden aldığı yolunda arkeolojik araştırmalar yapanlar, vallahi de billahi de doğru söylüyoruz ki, Prof. Çelikbaş imzalı tamıtamına 57 sayfalık bir incelemeye rastlamışlardır. Bu 57 sayfadaki bilimsel ağırlık nedeniyle Çelikbaş'a profesörlük ünvanı verilmiş, "Git, bozdur bozdur harca" denmiştir.

İnkılapçı Fethi

Çelikbaş, 1946'larda "İnkılapçı Fethi" diye anılırdı. Çünkü o zamanlar hızlı bir CHP'li olan Çelikbaş, şu satırları kaleme alıyordu: (İşbu satırlar, 57 sayfalık müthiş incelemenin içinde değildir. Yanlış anlaşılmaması özellikle ve güzellikle rica olunur.)

"Asırların dimağlarda yarattığı skolastik zihniyet ve metafizik düşünce, tamamiyle taş kesilmiş, kristalize olmuş teokratik bir hukuki nizamı ve buna muvazii bir içtimai anlayış, ancak inkılapçı bir zihniyetle yıkılabilir."

Bu "inkılapçı zihniyet", Fethi Bey'in içinde bir kurt gibi kıvır kıvır dolaşıyordu. Fakat o yıllarda inkılapçı CHP de yavaş yavaş mevlasını buluyordu. İnkılapçı Fethi, idealini Demokrat Parti saflarında gerçekleştirmek için doğru DP'ye kapılandı.

Prof. Çelikbaş'ın DP milletvekili olarak meclise girmesi, hem Demokrat Parti'ye engin tecrübeli bir bilim adamı kazandırıyor, hem de manevi şahsiyetine anlam ve ruh veriyordu. Zaten Menderes bir gün Karpiç lokantasında

rastladığı Çelikbaş'a, "Manada güzel, ruhta güzelsin. Ey Çelikbaş sen elde değil, bizde güzelsin" demiş ve Çelikbaş'ın talihi taa o günden açılmıştı.

Petrol yasasını hazırlatıyor

Çelikbaş, Menderes kabinesine İşletmeler Bakanı olarak girdi. O zamanlar, yerel yörel gibi bakanlıklar yoktu. Olsaydı şüphesiz bütün önemli bakanlıklar da Prof. Çelikbaş'a verilecektir.

Prof. Fethi'nin bu bakanlıktaki en önemli işi, yabancı sermaye ve petrol yasalarının kabulü için harcadığı insanüstü çabadır. Prof. Çelikbaş, o günlerde şöyle düşünmüştü:

"Biz bu yasaları yabancılara hazırlatalım. Çünkü Amerikali'larla ayrımız gayrımız yoktur. Türklük'te misafirperverlik esastır. Ayrıca efendim, bir yasa nasıl hazırlanır!.. Araştırma, soruşturma, kağıt, kalem... Adam sende!.. Yapıp getirsinler."

Nitekim öyle olmuştur. Yabancı sermaye ve petrol yasaları yabancı uzmanlar tarafından hazırlanıp, Türkçe'ye çevrilip sonra da milli irade eliyle onaylanmıştır.

Prof. Fethi özel ve güzel teşebbüse inanmıştır. DP Bakanı olarak Millet Meclisi kürsüsünden bir zamanlar şöyle konuşmuştur:

"Halk Partili arkadaşlarımı temin etmek için arzedeyim ki, koyu bir devletçi olarak asistanlığa başladım ve inanmış hususi teşebbüs taraftarı olarak üniversiteden ayrıldım."

Prof. Fethi, bugünkü başarısını, parasını, pulunu, adını, sanını, işte bu gelişime borçludur.

İspat hakkı-İsmail Hakkı

Çelikbaş, yabancıya sermaye ile yeraltı kaynaklarının nikahını kıydıktan sonra, Başbakan olmayı düşünmüştü. Niçin olmasındı?! Başbakan olan Adnan Menderes'in kendisininki gibi 57 sayfalık bir incelenmesi bile yoktu. Prof. Fethi, 57 sayfalık incelemesini yapabilmek için kaç gece uykusuz kalmıştı. Hakkı değil miydi başbakanlık onun?

O sıralar ortaya "ispat hakkı" diye bir konu atıldı. İspat hakkı ne demekti?

Haklar, Türk hukukunda üçyüz elli iki buçuğa ayrılır. Ana hakkı, Baba Hakkı (eski Beşiktaşlı), hıyar hakkı (seçme hakkı demektir, başka manaya gelmez), zaruri geçiş hakkı, dilekçe hakkı, intifa hakkı... Haklar böyle başlar, sonra çoğalır. İspat hakkı bu arada bir yerdedir. Örneğin, "Gel bakayım, sen nasıl profesörsün, hiç kitabın yok" diyenlerin bu iddialarını kanıtlamaları "ispat hakkı" yoluyla mümkün olabilir.

Siyasal tarihimizde ispat hakkı nedeniyle hır çıkaran milletvekıllerine "İsmail Hakkı" denilmektedir.

İsmail Hakkı grubu Prof. Fethi, Feyzi Lütfi Karaosmanoğlu, Ekrem Hayri Üstündağ gibi devlet adamlarından oluşmaktaydı.

İsmail Hakkı grubu, bir süre sonra Hürriyet Partisi'ni kurdu. Çelikbaş'ı o günden sonra Menderes aleyhtarı akımların içinde görüyoruz.

Neleri savunmuştu?

Çelikbaş deyip, geçmeyin. Prof. Çelikbaş, çok partili hayatımızın demirbaşıdır. Birçok yasanın altında bu politika demirbaşının "alın teri" vardır.

Prof. Fethi, gerçi ispat hakkı kahramanlarındandı amma geçmişte siyasal yaşamda yankılar yapmış daha başka yasalar da da sözcülük yapmıştı.

Örneğin, "görülen lüzum" üzerine emekliye sevk edilenlere Danıştay yolunu kapayan yasa, Çelikbaş tarafından savunuldu. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerini sınırlayan yasa yine Çelikbaş tarafından önerilmişti. CHP mallarının hazineye verilmesini savunan milletvekili yine bizim Çelikbaş'tır. Halkevlerinin kapatılmasına ilişkin yasayı kim savunacak? Hiç kaçırır mı, onu da savundu.

Çelikbaş CHP'ye giriyor

Hürriyet Partisi, Profesör Fethi'ye rağmen bir başarı elde edemedi. Böyle hır gür devam ederken 27 Mayıs İhtilali patlak

verdi. 27 Mayıs İhtilali'nden sonra Çelikbaş'ı CHP saflarında görüyoruz. Siyasal tarihçiler, Çelikbaş'ın CHP mallarının hazineye devri yasasına dayanarak CHP'ye alındığını ileri sürmüşlerse de bu konuda CHP kayıtlarında hiç bir ize rastlanamamıştır.

Çelikbaş, politikada demirbaş olduğu için 27 Mayıs İhtilali'nden sonra oluşturulan kurucu meclise de girdi. O sıralar Demokrat Parti milletvekilleri çıkardıkları yasalardan dolayı yargılanıyorlar, Çelikbaş, kendi savunduğu yasalardan dolayı mahkum olan DP milletvekillerine kurucu meclis kürsülerinde nanik yaparak cevap veriyordu.

Migros Yönetim Kurulu Başkanı

Dedik ya, Profesör Fethi, özel teşebbüse aşıktır. Her aşk karşılıklı olmaz. Fakat Çelikbaş'ın bu aşkı hiçbir zaman karşılıksız kalmamış, hür teşebbüs bu politika demirbaşına hep yüksek ücretler ödemiştir.

Çelikbaş Kurucu Meclise girerken, "Migros Yönetim Kurulu Başkanı"ydı. "Hususi teşebbüs taraftarı" olduğu için, görgü ve bilgisinden hususi teşebbüsü yararlandırmak istiyordu.

CHP'nin o zamanki Genel Başkanı İnönü, bir zamanlar Çelikbaş'ın hazırlattığı petrol yasası için, "Bu bir kapitülasyon kanunudur" demişti ama aradan zaman geçtiği için bu sözü unutmuş ve Çelikbaş'ı Sanayi Bakanı yapıvermiş, böylece büyük devlet adamı Prof. Çelikbaş yeniden madenlerin ve petrollerin başına geçivermişti.

Çelikbaş, Sanayi Bakanı'yıken görevden aldığı bir genel müdür, Danıştay'dan yürütmeyi durdurma kararı getirerek eski görevine dönmek istemişti. Sümerbank Genel Müdürü Selahattin Akyol, eline aldığı Danıştay kararına rağmen eski görevine dönememişti. Çelikbaş Nuh diyor, peygamber demiyordu. Danıştay kararlarının bakanlıklarca uygulanmaması geleneğini ilk açan devlet adamı yine bizim Prof. Çelikbaş'tır. (Amma adam be!..)

Prof. Çelikbaş, Ecevit'e karşı

Bilindiği gibi, CHP devlet adamlarının turşusunu kuran bir milli kuruluşumuzdur. Ferit Melen, Turan Feyzioğlu, Kemal Satır, Ali İhsan Göğüş, Nihat Erim, İsmail Arar gibi devlet adamları bu partinin bağrından fışkırmışlardır. Prof. Fethi de bu turşulardan biridir. Bunlar "siyasi turşu'dur. Siyasi turşu, kıymetleri nedeniyle saklanan büyük adamlar demektir.

1965 yıllarında başlatılan "ulusal petrol kavgası" nedeniyle, Çetin Altan, İlhan Selçuk, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal gibi köşe yazarları, Çelikbaş'ı yaylım ateşine tutuyorlardı.

Bu hava içinde bunalan Prof. Çelikbaş, Ecevit'e karşı oluşturulan "Feyzioğlu'nun solu-ortanın göbeği-Kemal Satır'ın sağı" şeklinde gelişen harekete katıldı. Çelikbaş'ın serüveni oldukça başarısızdı. Feyzioğlu, Melen bir fırsatını bulup parlamentoya kapağı atmışlardı. Fakat Çelikbaş Burdurlu hemşehrilerinden bir tokat yemiş, liste dışı kalmıştı.

Prof. Fethi Senatör oluyor

Eski cumhurbaşkanlarından Cevdet Sunay (yaşayan en büyük Türk'tür) Prof. Çelikbaş'ı çok beğeniyordu. Sunay, Çelikbaş'ı kontenjan senatörlüğüne seçerek, parlamentoyu bu engin tecrübeli devlet adamlarından yoksun bırakmadı. Çelikbaş o sıralar Cumhuriyetçi Güven Partisi İl Başkanı'ydı. Senatör olduktan sonra parti içindeki yeri de yükselen Prof. Fethi, Prof. Turan'ın yardımcısı oldu.

Prof. Fethi'nin sıkıyönetim günlerinde ilginç bir serüveni vardır. 1970 yılında Ankara Hukuk Fakültesi dekanı olan Prof. Uğur Alacakaptan'ın başkanlığında "anayasaya saygı yürüyüşü" yapılmıştı. Prof. Fethi, yürüyüşün yapıldığı günden bir gün sonra gazeteleri açtığında ne görsün!.. Bazı gençler "halklara özgürlük" sloganını kullanmamışlar mı!.. Allah Allah!..

Çelikbaş, hemen Prof. Alacakaptan'a bir telgraf çekerek durumu protesto etti. Gel zaman, git zaman, Prof. Alacakaptan, sıklyönetim mahkemesinde yargılanmaya başlanınca, Çelikbaş, bu telgrafın bir kopyesini sıkıyönetim komutanlığına yolladı.

Sonrası çok ilginç oldu. Çelikbaş, mahkemeye tanık olarak çağrıldı. Yargıç sordu; "Siz o yürüyüşte var mıydınız?" Çelikbaş cevapladı; "Hayır yoktum." Yargıç şaşırdı; "Peki neye tanıklık edeceksiniz?" Cevap daha da şaşırtıcıydı: "Efendim ben telgraf çektim de...

Yargıç bu kez Alacakaptan'a sorar; "Sayın senatör size telgraf çekmiş. Siz de cevap vermemişsiniz. Soruyor." Alacakaptan yerinden kalkar: "O günlerde bana birçok yergi ve övgü mektupları geldi. Affedersiniz, bir zarf içinde dışkı da yolladılar. Ona da cevap vermedim, Çelikbaş'ın telgrafına da."

Çelikbaş tam ağzını açıyordu ki, sıkıyönetim yargıcı bağırdı: "Çık dışarı, burası meclis değil, çıııık!.."

Başbakan olmalıdır!

Demas şirketi ortaklarından olan Çelikbaş, aynı zamanda Genelkurmay eski başkanlarından Semih Sancar ve eski Başbakan Naim Talu ile birlikte Akbank yönetim kurulu üyesidir. Fakat bu görevler kendisine yetmemektedir. Bir ara rejimde, devlet kuşu Feyzioğlu'nun başına konmazsa, Prof. Çelikbaş başbakan olmalıdır.

Çelikbaş'ın parlamento önüne bir heykeli dikilmeli ve heykelin altına şu sözler yazılmalıdır:

"Kitapsız profesör Çelikbaş, politikada demirbaş."

FEYZİOĞLU FEYZİ

Eğer komünizm ülkemize elini kolunu sallayarak gelmedi ve bu cennet vatanda yatıya kalmadıysa, bunu CGP Genel Başkanı ve de ayrıca üstelik Devlet Bakanı ve Başbakan eski Yardımcısı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'na borçluyuz.. Bu büyük devlet adamı Kayseri'nin, bağrından kopup, yetişmiştir. Bilindiği gibi Kayseri, pastırmasıyla meşhurdur. Feyzioğlu siyasal hayata atıldıktan sonra, pastırma ikinci plana düşmüş, Feyzioğlu pastırmanın yerini almıştır. Yani Feyzioğlu'nun şöhreti, pastırmayı bastırmıştır. (Hani de benim elli de gram pastırmam, Feyzioğlu'ndan başkasına bastırmam, Konyaaalım yürü, yürü yavrum yürü!..)

Turhan Feyzioğlu 1922 yılında Kayseri'de doğdu. Babası Kayseri esnafından Azmi Efendi'dir. Feyzioğlu ailesinin bir ucunun, Kurtuluş Savaşın'da Mustafa Kemal'i tutuklatmak için uğraşan Ali Galip Bey'e dayandığı söylenirse de bu, Brejnev tarafından uydurulmuş bir yalandır. Feyzioğlu, katıksız Atatürkçüdür. Atatürkçülüğün tek sahibi ve mirasçı Turhan Feyzioğlu'dur.

Feyzioğlu Feyzi

Feyzioğlu ailesi, Küçük Turhan'ın üzerine titremiş ve oğullarını Galatasaraylar'da okutmuştu. (Galatasaray, Galatasaraylı'lar arasında "Gas'saray", diye okunur.) Feyzioğlu'nun ilkokulda karnesi, diş koruma ve temizlik dahil hepsi pekiyi gelince, Azmi Efendi, oğlunun büyük adam olacağını taa o günlerde anlamış ve orta öğrenimi için

Galatasaray'a yazdırmıştı. Galatasaray'da çalışkanlığı ve zekasıyla dikkati çeken Feyzioğlu, arkadaşlarınca kıskanılırdı. Bu, her parlak adamın başına gelen bir sıkıntıdır. Küçük Turhan büyüyecek, siyasal hayata atıldığında İsmet Paşa tarafından kıskanılacaktı. Neyse, bu konuları hiç açmadan Feyzioğlu'nun arkadaşları tarafından kıskanıldığını ve kendisine sıksık satışıldığını aktarmakla yetinelim.

Okulda arkadaşları tarafından "Feyzioğlu Feyzi" diye anılan Turhan Feyzioğlu, "Nedir bu Feyzioğlu Feyzi'nin anlamı" diye sorduğunda, "Büyüyünce anlarsın, yürü de ense traşını görelim" gibisinden karşılıklar alırdı. Feyzioğlu, arkadaşlarına uymadan Galatasaray'ı iftihar listesine geçerek, bitirdi. Galatasaray'dan sonra İstanbul Hukuk Fakültesi'ni de aynı başarıyla bitiren Feyzioğlu'na siyasal gelecek "Gel abine ge!..!" diye seslenmeye başlamıştı bile..

Adam olacağı belliydi

Feyzioğlu'nun, arkadaşlarının deyişiyle, Feyzioğlu - Feyzi'nin adam olacağı o günlerden belliydi. Fakültede sınıflararası münazaralarda; "Para saadet getirir mi, götürür mü" gibi konuları ustalıkla işleyen Feyzioğlu Feyzi, her konuşmasını, "Kahrolsun komünizm" diye bitirir, bu yüzden çılgınca alkışlanırdı.

Feyzioğlu Feyzi, Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra, Siyasal Bilgiler Okulu'na asistan olarak girdi, önce maliye ve iktisat üzerine çalıştı. Sonra idare hukukunda karar kıldı. Feyzioğlu'nun hem sağcıları, hem solcuları idare etmesi bu yüzdendir. Akademik kariyerde, kural olarak, önce doktora yapılır, sonra doçent olunur. Feyzioğlu bunun tam tersi bir yol izledi. Önce doçent oldu, sonra doktorasını verdi!

Feyzioğlu'na idare hukuku kalıpları dar geliyordu. Kaymakamın tayin şartları, idari işlemin beş unsuru, kazai murakabe... Yok, yok!.. O başka alanlara, daha derin, daha geniş alanlara yönelmeliydi. Fransızca biliyordu, İngilizce biliyordu, eh, Almanca'yı da okuyup, anlayabiliyordu. Üç dil

üzerinden okurdu. Bu arada sosyalizme merak sardı, okudu öğrendi. İyi ki öğrendi...

Dekan oluyor

Feyzioğlu'nun profesörlük yılları, Andan Menderes'in gemi azıya aldığı günlere rastlıyordu. 1954-55 yılları arasında "Forum" dergisinde yazdığı yazılarla Adnan Menderes'e meydan okumaya başladı. Feyzioğlu güzel konuşuyordu, güzel yazıyordu. Etkili bir kişiliği, üç buçuk numara miyop gözlüğü vardı. "Yandım Allah" diye Menderes'in üstüne üstüne gidiyordu.

Menderes, Demirel gibi geniş yürekli değildi. Hakkında yazı yazıldı mı çok kızar, hemen; "Getirin dosyasını" derdi. Feyzioğlu'nun dosyasında ne olacaktı ki?.. Hepsi pekiyi ilkokul karnesi, muhtardan alınmış zenginlik ilmuhaberi, idare hukuku ders notları...

Aslını arasanız Menderes'in derdi sadece bu değildi. Menderes zeki adamdı. Feyzioğlu'nun bir süre sonra siyasete atılıp, kendisine rakip olacağından korkuyordu. Bu yüzdendir ki, ağacı yaşken eğmek istiyordu.

Nabza göre şerbet vermeyin

Adnan Menderes, Feyzioğlu'nun "Vekalet Emrine" alınmasını emredince, Kayseri'nin bu mümtaz evladı görevinden alınıverdi. Feyzioğlu Feyzi, bu olay üzerine öğrencilere çok dokunaklı bir konuşma yaptı.

" - *Nabza göre şerbet veren münevverlerden olmayın!*"

Bu söz, önce Feyzioğlu, sonra öğrencileri, sonra da memleketin anasını ağlattı. Bu söz ne anlama geliyordu?

Bu sözün anlamı, "İlkelerinizine sahip aydınlar olun" "Doğru bildiğiniz yoldan dönmeyin" "Görüş ve ilkelerinizden ödün vermeyin" gibi anlamlara geliyorsa da, kısaca ve Türkçesi, "Üç kağıtçı olmayın" demekti.

Bakanlık emrine alınan Feyzioğlu, 1957 yılında CHP Milletvekili olarak siyasal hayata atıldı. (Bazıları, "Feyzioğlu o günden beri başımızın belasıdır", derler. Ekleyelim: Püsküllü belasıdır.) "Nabza göre şerbet vermeyin ey aydınlar" diyen Feyzioğlu, CHP'de önce "ortanın solu" savunucusu oldu, sonra CHP'den ayrıldı. Sosyal adalet, halk tarafından "komünizm" olarak anlaşılabilir diye, "sosyal adalete" "içtimai adalet" dedi. 12 Mart günlerinde Sunay-Tağmaç ikllisine yanaştı. Demirel ile 1'nci MC'yi kurdu. Sonra MC'ye karşı kurulan CHP hükümetinde yer aldı. Ve şerbet bitti...

Feyzioğlu'na dikkat edin

Şu sözleri sululuk olsun diye yazmıyoruz: Adnan Menderes, Yassıada'da Yüksek Adalet Divanı'na çıkmadan önce Yüksek Soruşturma Kurulu'nda ifade veriyordu. Sorgu sırasında bir ara, "Bu Feyzioğlu'na dikkat edin. Bakın neler yapacak" dedi. Bu sözler ilk kez kamuoyuna açıklanmaktadır. İnanan inanır, inanmayan yan yatar. Bizden bu kadar!..

Feyzioğlu ihtilalin cıvcıvlı günlerinde pusuya yattı. Önce ihtilal hükümetine Milli Eğitim Bakanı oldu. Sonra Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nü alarak, bir süre sağı solu kolladı.

Feyzioğlu, ihtilalcilere tam bir bağlılıkla hizmet etmişti. Kurucu Meclis'te 27 Mayıs Anayasası'nın hazırlanması için gece gündüz çalıştı. Aynı çabayı 12 Mart günlerinde, bu kez hazırlanmasında emek verdiği anayasayı değiştirmek için harcadı. Kendi yaptığını yıkmakta son derece hünerli olduğundan bu işte oldukça başarı gösterdi. Feyzioğlu Feyzi'nin 27 Mayıs'tan 12 Mart'a kadar uzanan tutum ve davranışlarını inceleyenler herhalde şu sonuca ulaşacaklardır: Kendi uçağına kendin bin, eşeği boya babana sat, kendi hükümetini kendin yık, kendi anayasanı kendi değiştir.

27 Mayıs ihtilalinden sonra, Milli Birlik Komitesi, ikiye ayrılmıştı. Feyzioğlu Feyzi, "Aman biz taraf tutmayalım" diyerek, ODTÜ Rektörlüğünde olacakları bekledi. Beklediği gibi de oldu. İhtilalciler birbirlerine girdiler.

Bu çatışmayı, kazasız belasız atlatan Feyzioğlu'nu, ihtilalden sonra kurulan İnönü hükümetinde Devlet Bakanı olarak görüyoruz .(Hay görmez olaydık!..)

Feyzioğlu solu savunuyor

İnönü ölürse ne olacaktı? Damat Bey, Pembe Köşk'ün bahçesini satacaktı. Daha ne olacaktı? CHP Genel Başkanlığı. pişmiş armut gibi, Feyzioğlu'nun ağzına düşecekti. Sırada Nihat Erim vardı amma ihale nasıl olsa kendisinde kalırdı. 1965 yılı ülkemizde sol akımların yoğunluk kazandığı yıldır. CHP bu akımlar karşısında nasıl tavır alacaktı? Nihat Erim, "Ben eskiden sosyalisttim" diyor da başka birşey demiyordu. Partinin ağır toplarından Turan Güneş ise "Vallahi farketmez. İsterseniz sosyalist olalım" diyor ve nedense Feyzioğlu'nun dalgasında pek taş atmak istemiyordu.

Feyzioğlu o sıralar şöyle konuşuyordu:

"- CHP'ye göre, komünizmi önlemenin en tesirli yolu, en akıllıca yolu, sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamaktır. Şimdi merak ediyoruz; köy köy dolaşıp, (sosyal güvenlik sözündeki sosyal kelimesine dikkat ediniz; sosyal demek, sosyalist demektir; sosyalizm ise komünizmin ta kendisidir. CHP'liler hep sosyal derler, sosyal adalet derler) tarzında akla sığmaz hafiflikle CHP'yi ve İnönü'yü itham edenler, bakalım Demirel'in programında yer alan, sosyal adalet ve sosyal güvenlik komünizme karşı en tesirli tedbirdir, sözü karşısında ne diyecekler?.."

Bu sözleri söyledikten bir süre sonra CHP'den ayrılıp, Güven Partisi'ne geçen Feyzioğlu Feyzi, yanına aldığı Ferit Melen, Fethi Çelikbaş, Emin Paksüt ve Çoşkun Kırca gibi Türk büyükleriyle beraber, "sosyal adalet" yerine "içtimai adalet" sözlerini kullanarak oy toplamaya çalışıyordu.

Mendes France ile beraber

Fransa'nın tanınmış sosyalistlerinden ve eski başbakanlardan Mendes France, birara Türkiye'ye gelmişti. Feyzioğlu Feyzi, Mendes France ile beraber Türkiye turuna

çıktı. Gezi notlarında sosyalizme olan tutkusunu dile getiren Feyzioğlu, adım adım sosyalizme kayıyordu. Şu sözler onundur.

"... Türkiye'de önüne gelene çamur atmak, Türkiye'de komünizme yapacağınız en büyük yardımdır. Toprak reformu istiyorsun, o halde sen komünistsin diyenler, komünizmin destekleyicileridir. Türkiye'nin milli kaynakları, çilekeş Türk halkının kalkınması ve refahı için kullanılsın, milli menfaatler bu kaynakların kullanılmasında herşeyden üstün tutulsun mu diyorsun, sen yabancı şirketlerin düşmanısın, komünistsin..."

Sol akımlar CHP içinde kök salmaya başlamıştı, Feyzioğlu liderliğe doğru tırmanıyordu. İşte o günlerdeydi. Ecevit'in Bahçelievler Altıncı Cadde'deki evine, Muammer Aksoy, Selahattin Hakkı Esatoğlu, Mustafa Ok gibi CHP'liler girip çıkıyor, Ecevit'e "Ortanın solu lideri sen olmalısın" diye diretiyorlardı. Ecevit kibar adamdı. "Estafurullah efendim" deyip, bu iş için Feyzioğlu'nu öneriyordu.

Liderlik önerisini reddediyor

Feyzioğlu'nun o günlerde iki beklentisi vardı. Ya İsmet Paşa ölecek, yani "tabiat hükmünü icra edecek", ya da İsmet Paşa, Feyzioğlu'na "Gel benim yerime otur" diyecekti. Onun için zaman kazanmak istiyordu.

Bir gün hastanede yatarken, (üzerinize afiyet hemoroid ameliyatı geçirmişti. Şey canım, basur...) Ecevit ve arkadaşları gelip kendisine, "Liderimiz ol" demezler mi?!..

Feyzioğlu Feyzi bu tarihi fırsatı gereği gibi değerlendiremedi. Hemoroid ameliyatının yeri zonkluyordu. Dışarıyla teması yoktu. Bu öneriyi değerlendiremedi. Böylece, Osmanlıca adıyla "basur" ortanın solu hareketinin başlaması için tarihi bir dönüm noktası oldu.

CHP'den ayrılıyor

Liderlik yarışını şu körolası basur yüzünden Ecevit'e kaptırmıştı bir kez.. Artık CHP'de kendisine hayat hakkı

tanınmayacaktı. Bunu biliyordu. CHP kurultayında bir hır çıkartarak partisinden ayrıldı. Yanına Vanlı Kara Ferit (Melen), Fethi Çelikbaş, Emin Paküst, Çoşkun Kırca'yı (şimdi büyükelçidir) alarak "Güvan Partisi"ni kurdu. Güven Partisi'nin amblemi "koç"tu. Ve elbette koçun iki boynuzu vardı. Ve parti bu boynuz üzerine kuruldu.

69 seçimleri, hiç de umduğu sonucu vermedi. AP'ye girse olmaz, şimdilik erken. CHP'ye dönse, hiç olmaz... Ne yapabilirdi?.. Bir askeri yönetim gelse de kendisini başbakan seçse, ne güzel olurdu.

Rastlantıya bakın ki o sıralar, Orgeneral Faruk Gürler ve Muhsin Batur, Demirel hükümetine karşı bir ihtilal hazırlığı içindeydiler. Feyzioğlu'nun kulakları delikti. Kendisi de bir hayli çevikti. 12 Mart günü geldiğinde sırasını bekliyordu ki, sırada bir başka profesör vardı. Genel Kurmay Başkanı Tağmaç, parmağını ıslatıp, "aya, maya kunpanya, ya şundadır ya bunda, helvacının kızında" dedikten sonra bir kaş göz işaretiyle Nihat Erim'i çağırmış, "Gel bakalım Nihat, şuraya bir imza at" diye birinci Erim hükümetini kurdurmuş, Feyzioğlu'na ise kapılar kapanmıştır.

Cephe mimarı Feyzi

Feyzioğlu Feyzi, bütün çabalarına rağmen, komutanların gözüne girip başbakanlık koltuğuna oturamadı. Bir ara, o sıralar gözaltına alınmış olan Prof. Mümtaz Sosyal ve Bahri Savcı'yı parlamento kürsüsünden ihbar etti amma, bir türlü başbakanlığa gelemiyordu. 12 Mart böyle, rüzgar gibi geçivermişti.

Feyzioğlu - Feyzi, 73 yılında partisinin üçyüzelli milletvekili ile iktidara gelmesini düşlemişse de, milli irade, Feyzioğlu'na bir azizlik yapmış, parlamentoya bir mangalık milletvekili göndermişti. Kurulan CHP-MSP hükümetine muhalefet eden Feyzioğlu, Demirel ve Türkeş ile pazarlıklar yaparak, sonunda birinci MC'yi kurdurtmayı başardı.

77 seçimleri, Feyzioğlu'nun partisini 1+1=1, 1x1=1, 1-1, yine =1 gibi bir sonuca ulaştırdı. Feyzioğlu mevsim pastırması gibi yenilmiş, yokolmuştu.

Birinci Ecevit hükümetine "çekimser" oy veren Feyzioğlu Feyzi, ikinci Ecevit hükümetinde Başbakan Yardımcısı olarak yer aldı. Feyzioğlu'nun şimdi tek amacı var: Bu bunalım ortamında fırsatını bulup, bir ara rejimde başbakanlık koltuğuna oturmak!..

Bu amaçla, fırsat bu fırsat deyip, Ecevit hükümetinden de istifa etti amma başbakanlık yerine hava aldı.

Feyzioğlu Feyzi'nin her renkte heykelleri yapılmalıdır. Feyzioğlu'nun ayrıca Kayseri'ye bir heykeli dikilmeli ve heykelin altına nabız tutan bir el ve şerbet kasesi çizilmelidir. Ve heykelin altına şu sözler yazılmalıdır:

"Nabza Göre Şerbet Sanayi T.A.Ş. Kurucusu Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu."

CUMHURBAŞKANI ADAY ADAYI MELEN

Yakın tarihimizde devlet yönetmiş iki büyük adamın adları, şu rastlantıya bakın ki aynıdır. Biri Damat Ferit, öteki Vanlı Kara Ferit'tir. Damat Ferit bilindiği gibi, Saray'a damat girmiş, bu yolla başbakanlığa kadar tırmanmıştır. Damat, bilindiği gibi "Başkasının evinde pijamayla oturan adam" demektir. Damat Ferit Saray'a içgüveyi olduğu için kolaylıkla sadrazam olabilmiştir.

Fakat adaşı Ferit Melen öyle mi?! Melen, Van gölü çevresinde doğup büyümüş ve bileğinin hakkıyla başbakanlık koltuğunu kapmıştır. Damat Ferit vatan hainidir. Vanlı Kara Ferit ise Damat· Ferit'in tam tersidir. Yani vatanseverdir. Vatansever ne kelime, vatana aşıktır.

Vatan da Vanlı Kara Ferit'e aşıktır. Görüldüğü gibi bu aşk karşılıklıdır. Kara Ferit vatanı, vatan da Kara Ferit'i sevmektedir. Niteklm bu vatan; Vanlı Kara Ferit'i Maliye, Milli Savunma Bakanları olarak ve de en bunalımlı günlerde Başbakan olarak bağrına basmıştır.

Nesli tükenmiştir

Vanlı Kara Ferit nesli tükenmiş devlet adamlarının en son örneklerinden biridir. Cevdet Sunay, Nihat Erim, Ord. Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay, Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak, Takyuittin Mengüç, Tayfur Sökmen, Mehmet İzmen aynı neslin son temsilcileridir. (Allah hepsine uzun ömürler versin!..)

Bu gibi devlet adamlarındaki ortak özellik, ağır başlılıktır. Ağırbaşlılık, devletiyle, milletiyle bölünmezliğin temel koşullarından biridir. Demokratik siyasal yaşantımızın vazgeçilmez unsurlarından biri olan ağırbaşlılık her babayiğidin harcı değildir.

Vanlı Kara Ferit tam devlet adamı boyundadır. Yani "eşgali-i hendese"si yerindedir. Ense-kulak, kaş-göz, boy-pos tam istendiği ve beklendiği gibidir. Ferit Bey'in yürüyüşü, devletin manevi şahsiyetinin gösteri yürüyüşünü andırır. Ferit Bey yürürken biri aniden "Ferit Bey" diye seslense bu büyük devlet adamı "Ne var" diye birdenbire sesin geldiği yöne dönmez. Önce durur, sesin geldiği yeri hesaplar, bir ayağı yerde onbeş derecelik açı çizerken, öbür ayağı ile hafifçe sesin geldiği yöne doğru atılır ve "Efendim" der.

Bu "efendim" sözcüğünün kullanılış biçiminde bile engin devlet tecrübesi yatmaktadır. Niçin "efendim" diyor da, söz gelişi "Buyrun efendim" demiyor? Çünkü, şu tarihsel bir gerçek ve ayrıca toplumsal bir olgudur ki, kimse Ferit Bey'e buyuramaz, buyurmak ancak Ferit Bey'in işidir. (Not: 12 Mart günlerinde komutanlar, Ferit Bey'e, şunu yap, bunu yapma diye emir vermişlerse de, Ferit Bey bunları rica olarak kabul etmiştir.)

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Feritgiller'in nesli tükenmek üzeredir. Bunun içindir ki genç devlet adamlarına "Feritsin" aşısı yapılarak bu olgun devlet adamı türünün geliştirilmesine çalışılmaktadır. Tam-gün yasası bu nedenle hazırlanıp, meclislerden geçirilmiştir.

Ferit Bey ve kitaplığı

Ferit Melen Ankara'da, Beşevler semtinde, "Mebusevleri" mahallesinde oturmaktadır. Bu mahallede, başta İsmet Paşa olmak üzere birçok CHP ileri geleni ve ileri gideni oturmaktaydı. İsmet Paşa ile Vanlı Kara Ferit Bey'in yakınlıkları bu mahalle arkadaşlığına dayanmaktadır. Ferit Bey ile İsmet Paşa'nın akşamları ıslık çalarak birbirlerini sokağa çağırdıkları ve Ayten sokakta bir aşağı bir yukarı dolaştıkları, mahalle bekçisi Erzincanlı Feyzi Efendi'nin "İsmet Paşa'nın bekçisiydim" adlı yapıtında uzun uzun anlatılmaktadır.

Bekçi Feyzi Efendi'nin anılarında geçen bazı olaylar doğru mudur değil midir diye sorulduğunda İsmet Paşa'nın damadı (Not: Damat, başkasının evinde pijamayla oturan adam demektir.) Metin Toker tarafından "Benden başkası İsmet Paşa hatırası yazamaz" diye yanıtlanmıştır.

Ferit Bey'in Mebusevleri'ndeki evinde çok geniş bir kitaplığı olduğu söylenmekte ve bu kitaplığın, Ferit, Başbakan olduktan sonra "ayıp olmasın" diye yaptırıldığı ileri sürülmektedir. Kitaplıkta "Mahalli İdareler", "Mülkiyeliler Tarihi", "Seçim Kanunu" ve 12 Mart günlerinde yayınlanmış "Beyaz Kitap" dışında kitap bulmak çok güçtür.

Kitap niçin okunur? Kitap, kültürsüz ya da az kültürlü insanların kültürlerini geliştirmek için başvurdukları kaynakların adıdır. Ferit Bey anadan doğma kültürlü olduğundan, ayrıca kültürünü geliştirmeye gerek görmemekte, işbu nedenle kitap da okumamaktadır.

Kara Ferit ve CHP

Ferit Bey'in siyasal yaşamı, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü olduğu günlerde başladı. Genel müdürlüğü sırasında el altından CHP genel merkezi ile ilişkiye geçen Melen, kısa sürede mahalle arkadaşı İsmet paşa'nın gözüne girdi. İsmet Paşa'nın gözüne girmek, seçim listesine girmek demekti.

Melen de öyle yaptı ve CHP milletvekili olarak Meclis'e girdi.

1957 yılında, milletvekilliği yerine Van gölünün serin havasını aldıktan sonra, özel bir "mali danışma bürosu" kurdu. Melen bu büro aracılığı ile iş ve sermaye çevrelerinin gözüne girdi. Ayrıca iş ve sermaye çevrelerinin ne kadar güçlü olduğunu gözleriyle gördü.

Melen 1957'de olduğu gibi, 1961 yılında da seçilemedi. Mahalle arkadaşı İsmet Paşa, Melen'in uğradığı bu yenilgiye gerçekten de çok üzülmüştü. Onu kurduğu kabineye dışardan bakan olarak aldı. Ve Vanlı Kara Ferit, mahalle arkadaşı İsmet Paşa'nın "babalığı" sayesinde hakettiği bakanlık koltuğuna oturmuş oldu.

Artık Vanlı Kara Ferit, İsmet Paşa'nın gözdeleri arasındaydı ve partinin ağır topları başındydı. Gönlünde "Paşa ölürse genel başkanlık bana kalır mı" diye boy boy aslanlar yatırmıyor da değildi hani. Fakat İsmet Paşa'nın dizi dibinden ayrılmamayı da uygun görüyordu.

Ortanın solu çıkınca

"Sağ" ve "sol", Vanlı Kara Ferit'in anlayacağı işler değildi. Sağ gericilikti, sol komünizmdi. Solun, sağı, solu, ortası olur muydu ki, kırk yıllık CHP, "Ben ortanın solundayım" diye ortalığa çıkıyordu? Yok, yok vallahi olmazdı. Herkes eyvallah dese, o "olmaz" der, mahalle arkadaşı İsmet Paşa'nın karşısına dikilirdi.

Ferit Bey bu yaşında nasıl olur da ortanın soluna geçerdi? Bir kere ortanın soluna geçmesine aile terbiyesi izin vermezdi.

Ferit Melen "Biz nasıl ortanın solunda oluruz" sorusunu, o zamanların hızlı ortanın solcusu Feyzioğlu'na sordu. Feyzioğlu, hayatı boyunca mürekkep yalamış, o arada yaladığı mürekkebi eline yüzüne de bulaştırmıştı. Feyzioğlu, Melen'e "Sosyalizme giriş serbest, vestiyer kapıdadır" başlıklı bir kitapçık verdi. "Bunu oku" dedi. Ferit Bey kitabı evine götürdü amma bir uyku bastırdı ki, sormayın... Ferit Bey resimli romanlara çok düşkündü. eğer Feyzioğlu'nun verdiği kitap resimli olsaydı, hiç şüphesiz Ferit Bey bu kitabı okuyup bitirecek, böylece sosyalizm konusundaki inadından vazgeçecekti.

Ortanın solu tartışmaları yüzünden CHP parti meclisi birbirine girmişti. Melen, Ecevit'in düpedüz komünist olduğu kanısındaydı. Feyzioğlu ise kurultayda "Ecevit'e komünist diyenin ağzını yırtarım" diye meydan okuyordu. Melen bunun üzerine "Yırt bakalım lan" önerisinde bulunmuş. Feyzioğlu, "Abi, masusçuktan söyledim" diyerek yan çizmişti.

Mal müdürü kafalı adam

Ecevit hareketi hızla gelişiyordu. Feyzioğlu'na partide ekmek kalmamıştı. Melen sıkıştırıyordu. "Hadi, hadi..." Ve

böylece CHP Büyük Kurultayına gelindi. Büyük Kurultay, Büyük Sinema'da yapıldı. Feyzioğlu kanadı, Kurultay başkanlığına Sırrı Atalay'ı, Ecevitçiler de Prof. Muammer Aksoy'u aday gösterdiler. Seçimi Aksoy kazanınca, Feyzioğlu akımına yol görünmüştü.

Feyzioğlu bir kurultay daha dayandı. Sonra, Melen'in "hadi, hadi" yollu uyarılarına dayanamayarak isyan bayrağını çekti. Bu işin "fikri mimarı" Melen, müteahhidi ise Feyzioğlu'ydu. Oysa, Feyzioğlu bir zamanalar Melen için "mal müdürü kafalı adam" derdi. Amma sonraları tanımın "mal müdürü" tarafını unutmuş, "kafalı adam" bölümünü kullanmayı uygun görmeye başlamıştı. Eh, al tarafı "nabız" ve "şerbet" sorunu...

Feyzioğlu, "fikri mimar" Melen, Paksüt-maksüt, Kırca-mırca hep birlikte "Güven Partisi"ni kurdular.

O günler, Türkiye'nin dört nala 12 Mart'a doğru koştuğu günlerdi. Devleti kurtarma işi, kapalı zarf usulüyle ihaleye çıkarılmıştı. "Teklifler" kapalı zarf usulüyle yapılmakta, ancak gizli tutulmaktaydı. Feyzioğlu ve Melen, devleti kurtarma ihalesini üzerlerine almak için gece gündüz uğraştılar.

Ve ihaleyi alıyorlar

12 Mart muhtırası olarak siyasal tarihimize giren ve girdiği yerden de çıkıp giden iadeli taahhütlü mektup, TRT haber bülteninde okununca, Melen paçaları sıvadı. Van'ın bu kara yağız evladına iş düşüyordu. Bugün bakan, yarın başbakan, sonra cumhurbaşkanı... Niçin olmasın?!.. İçinden bir ses "Vanlı Kara Ferit, Çankaya'ya git" diye seslenip, duruyordu zaten.

Önce Milli Savunma Bakanı oldu. Askeri Cezaevleri, Milli Savunma Bakanı'na bağlıydı. Bu cezaevlerinde kalanların bir kısmı, gece demeden gündüz demeden, ikide birde alınıp alınıp, işkenceevlerine götürülüyordu. Melen, aile boyu büyük devlet adamıydı. Bu gibi söylentilerin "kast-ı mahsusa" ile çıkarıldığını hemencecik anlayıvermişti!

"İşkence iddiaları komünistlerin yalanıdır"

Melen bu açıklamasıyla, komünistlerin oyununu boşa çıkarıyor, Cumhurbaşkanı Sunay ile Genelkurmay Başakanı

Tağmaç'ın gözlerine giriyordu. İşte devlet adamı böyle olurdu. İşte ağırbaşlılık buna denirdi.

Nihat Erim, o günlerin başbakanıydı. Gerçi, başbakanlık ona tanrı vergisiydi. Tanrı bu vergiyi, Erim'e fazlasıyla ödemişti. (Tarihçiler, Erim'in başbakanlığını şu olaya bağlamaktadırlar: Bir gün Tağmaç, Nihat Erim'le karşılaşır. Tağmaç, o güne kadar tanımadığı Nihat Erim'e "kimsiniz" diye sorar. Erim, yüksek sesle "Erim" deyince Tağmaç, Nihat Erim'in "ben sizin askerinizim, yani "er"im, dediği anlamını çıkarır. Muhtıra verilince, bize er gibi itaat edecek birini bulalım diye düşünür ve Erim'i seçer.)

Erim, başbakanlıktan ayrılınca Melen'e gün doğmuştu. Komutanlar, Erim'den boşalan başbakanlık koltuğunu, Melen'e vermekte hiç tereddüt etmediler. En sonunda başbakanlık koltuğu layığını bulmuştu.

Sibirya'ya süreceklerdi

Ferit Melen, başbakan olunca, ciddi devlet adamlığının gereğini yerine getirerek şu açıklamayı yaptı:

" Muhtıra o gün saat 13 bülteninde okunmasaydı, solcular hepimizi Sibirya'ya süreceklerdi..."

İşin aslı şöyleydi. Demirel hükümeti, Sovyetler'den elektrik enerjisi, yani "aşırı cereyan" alıyordu. Bu arada, iki ülke arasında kara ve hava ulaşımının geliştirilmesi öngörülüyordu. Bu dosya Melen'in önüne gelmişti. Vanlı Kara Ferit, dosyada "Moskova'ya tren seferleri" yazısını okuyunca, "Buldum, buldum" diye yerinden fırladı. Ve Tağmaç'ın gözüne girmek için Bolu dağlarında "Solcular bizi Sibirya'ya süreceklerdi" yollu açıklamasını yaptı.

Moskova ile İstanbul arasında karşılıklı tren seferleri konsa, solcular, sağcıları Sibirya'ya nasıl göndereceklerdi? Uçak seferleri haftada üç gün olduğuna göre bu "sevkiyat" işi nasıl gerçekleşecekti? Bunun yanıtını, sizin, bizim gibi sıradan yurttaşlar bilemez. Bunun yanıtı ancak Melen gibi ağırbaşlı devlet adamları tarafından verilebilir.

Melen 1973 seçimlerinde CGP adayı olarak, bir senatörlük kapıp senatoya oturdu. 1975 yılında büyük bir özveri göstererek, muhtırayla yıkılmış olan Demirel'in koltuğu altında Milli Savunma Bakanı oldu. Demirel, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na İrfan Özaydınlı'yı getirmek istemiyordu. Melen, Demirel'in ricasını kırmayarak, iki orgeneralin varlığına rağmen, Hava Kuvvetleri Komutanlığına bir korgenerali getirdi. Lockheed olayı patlak verdiğinde, "Lockheed şirketinden hiç uçak almadık" yolunda açıklamalarla ağırbaşlı devlet adamlığı örneği verdi.

Ferit Melen o kadar ağırbaşlı devlet adamıdır ki, hiç bir heykeltraş, Melen'in heykelini kendisine benzetemez. Onun içindir ki, heykeli yerine, herhangi bir meydana kendisi dikilmelidir!

DEVRİMCİ ORHAN

Yirminci yüzyıl "liderler çağı" olarak bilinir. Her ülke bu çağa bir ya da birkaç lider armağan etmiştir. Türkiye'nin Kurmay Albayı Orhan Kabibay'dır hiç şüphesiz.. Çağımız aynı zamanda bir "ihtilaller çağı"dır. Liderler, ihtilallerin içinde yetişirler. Kabibay gibi büyük liderler de ancak böyle ihtilal dönemlerinde adlarını tarihe yazdırırlar. (Arada sırada bizim gibi münasebetsizlikler çıkar, böyle liderleri tarihten önce yazarlar.)

Kabibay'ın liderliği, 27 Mayıs İhtilali'yle ortaya çıkmıştır. Kahramanımız o tarihlerde İstanbul'daki askeri birliklerde görevli bir tank subayıdır. Bilindiği gibi (Not: Bilmiyorsanız, artık öğrenin), ihtilal iki Orhan tarafından başlatılmıştır. Orhanlar'dan birincisi, Orhan Kabibay, ikincisi ise bugün iş çevrelerindeki başarılarını övünçle izlediğimiz Binbaşı Orhan Erkanlı'dır. Erkanlı, ihtilali yaptıktan sonra, bir süre yurt dışında yan gelip yatmış, sonra Hürriyet gaztesinin dağıtım işlerinde işadamlığı stajı yapmıştır. Hürriyet gazetesi hep böyledir. Tarihinin her döneminde gazete içinde bir eski devrimciye iş verir. (Bakınız, geçen sayfalarda halk cephesi müteahidi Prof. Dr. Çetin Özek.)

Orhan Erkanlı, sonradan yayınladığı (anılar, manılar, mırın, kırın) adlı dev yapıtının, "ben yaptım, siz yapmayın" başlıklı bölümünde ihtilali bütün çıplaklığı ile gözler önüne sererken, Kabibay'ın liderliğini şaşmaz biçimde vurguluyordu.

Orhan-1, Orhan-2

İhtilal içinde "Orhan" adında iki devrimcinin bulunması karışıklığa yol açmaktaydı. Bu nedenle Üsküdar'da ahşap bir

evde toplanan ihtilalciler, tabanca üzerine yemin ederek Orhanlar'a yeni adlar bulmaya çalıştılar. Her iki Orhan da bu toplantıda, "adlarımızı numaralayalım" önerisinde bulundular. Sonuçta bu öneri kabul edildi. Karara göre Kabibay, "Orhan-1", Erkanlı ise "Orhan-2" diye anılacaktı.

Sadi Koçaş, "İhtlali ben yaptım, ortalığı birbirine kattım" başlıklı anı dizisinde bu toplantı hakkında şunları yazacaktı:

"O gün burnum akıyordu. Eczaneye gittim. Eczanede Fuat Paşa'yı gördüm. Fuat Paşa'yla bir daha görüşmedik. Eczacı kalfası o sırada yanlış ilaç vermiş. İlacı içtim. İshal olmuştum. Bunun üzerine Fuat Paşa'ya telefon ettim. (Siz mi yaptınız) dedim. Kararlıydım. (Neyi) dedi, ısrar ettim. (Onu) dedim. (Yapmadık) dedi. İkna olmuştum. Fakat sonradan anladım ki aldanmışız. O gün eczanede Atatürk ilkelerinin çiğnenmesine izin vermemeliydim.

Önceden kararlaştırıldığı gibi Üsküdar'a gidecektim. Dolmuşa bindim. Burnum akıyordu. Dolmuştan indim. Fuat Paşa kuyrukta bekliyordu. Görmezlikten gelerek, büfeye doğru yürüdüm. Bir mendil aldım. Üsküdar'a giderken bu mendili kullanmıştım. Hata etmişim. Heyhat sonra anladım. Fuat Paşa mendile dinleyici yerleştirmiş..."

Açıkça yazdığı gibi. Koçaş o toplantıda bulunmamıştır.

İhtilal patlıyor, MBK çatlıyor

İhtilalin İstanbul grubu için özel bir parola vardı. Bu parola çok zekice bulunmuştu. Karara göre Türkeş, Ankara radyosunda mikrofonun çalışıp çalışmadığını kontrol ederken, "puf, puf, bir iki, bir iki, bir iki" diyecek bu sözler, "Orhan-1" ve "Orhan-2" için, "Ne duruyosunuz, yürüyün" anlamına gelecekti.

Her iki Orhan da dikkatle radyonun başında bekliyorlardı. Fakat ses bir türlü gelmiyordu. Bu arada dışarıdan bir ses duyuldu "bir iki, bir iki..." Her iki Orhan da hemen silaha sarılıp, İstanbul grubunu harekete geçirdiler. Sonradan "bir iki - bir iki" diye bağıran yurttaşımızın ihtilalcilerle uzaktan yakından ilgisi bulunmayan bir dolmuş kahyası olduğu ve "Kadıköy, bir - iki" diye bağırdığı saptanmıştır.

"Orhan-1 ", ihtilalde "1 numara" olmak istedi amma yerler numaralı olduğundan istediği yer çoktan kapılmıştı. İhtilalden sonra Milli Birlik Komitesi ikiye ayrılmıştı. Bir kısmı, "Gitmek mi zor kalmak mı zor" diye duraksama içinde yolunu belirleyemiyordu. İçlerinde Türkeş, Kabibay gibi büyük liderlerin bulunduğu grup ise, "Geldik, şöyle bir dinlenelim" diye yatıya hazırlanıyorlardı.

Eski ihtilalciler "Erken kalkan ihtilal yapar" derler. Öyledir. Milli Birlik Komitesi'nin bir kısmı, öteki gruptan daha önce kalktığı için, yakın tarihimizde "13 Kasım Darbesi" olarak adlandırılan darbe meydana çıkmış. Kabibay'a da yol görünmüştü.

Brüksel'deki Jön Türk

Orhan Kabibay, arkadaşları tarafından saf dışı bırakılmış ve kendisine Brüksel'de bir müşavirlik verilmişti. Kabibay, sürgünde olduğu günlerde çok düşündü. Lider kim olmalıydı? Hemen yanıtını buldu: Kendisi!..

O sıralar, liderlik için iki aday vardı. Biri Alparslan Türkeş, ikincisi Orhan Kabibay... Kabibay, liderlik sorununu nasıl çözecekti? Liderlik sorunu çözmek demek, Türkeş'i yenmek demekti. Türkeş'i tek başına yenemezdi. Öyleyse önceleri sahnede pek görünmemeli, Türkeş'in ortalıklardan çekilmesinden sonra liderliğini ilan etmeliydi. Tamam, yola devam...

13 Kasım Darbesi'yle yurt dışına sürülen "14" ler yurt dışında birkaç toplantı yaptılar. Bu toplantılarda liderlik konusu karara bağlanmadı. Bunun yerine şöyle bir karar alındı. İhtilalciler başka başka partilere dağılacak, her biri ihtilal çekirdeğini o partide oluşturup geliştirecekti. Yurda dönünce bu planı uygulamaya başladılar.

Türkeş, Numan Esin, Muzaffer Özdağ, Mustafa Kaplan, Dündar Taşer, Rıfat Baykal, Ahmet Er... Bunlar, kısa adı CKMP olarak bilinen Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ne girerek, bu partiyi ele geçirecekler, "Orhan bir" ve "Orhan iki" CHP'ye girerek burada İsmail Arar, Nihat Erim, Sadi Koçaş, Kemal Satır gibi devrimcilerle CHP içinde ihtilal grubu oluşturacaklardı.

Aydemir kızıl komünisttir

Kabibay, Türkiye'ye dönünce, ihtilalcilerin Harp Okulu komutanı Albay Talat Aydemir'in çevresinde toplanmakta olduğunu gördü. Ne yapmalıydı? Önce Aydemir için "kızıl komünisttir" diye söylentiler yaymaya başladı. Kabibay'ın Aydemir için, "komünisttir" demesinin elle tutulur bir nedeni vardı. Çünkü Aydemir öğrencilere sosyalist eğilimli "Yön dergisi" okutmaktaydı. Yetmez mi?!!

Bu numara sökmeyince, taktik değiştirerek, Aydemir ile dostluk ilişkileri içine girmeye çalıştı. Ne de olsa Aydemir ile okul arkadaşıydı. Üstelik yine sınıf arkadaşları olan Kurmay Albay Dündar Seyhan ile Aydemir'in yakınlığı vardı!.. Bu yakınlığı kullanarak, Aydemir ile kopan bağlarını yeniden onarmaya çalıştı.

Aydemir o günlerin güçlü adamıydı. Kabibay, Aydemir'i kullanarak Türkeş'i tasfiye edebilir miydi? Aydemir, Türkeş'i tasfiye edecek, o da liderliğini kolayca yürütecekti..

22 Şubat ve 21 mayıs ihtilal girişimleri Kabibay'ın planlarını altüst etti. Aydemir idam cezasına çarptırılmış, Türkeş, Aydemir'i ihbar ederek, ihtilalcilikten paçayı sıyırmıştı. Şimdi ne yapacaktı Kabibay?!..

Geniş cepheyi savunuyor

21 Mayıs olayından sonra hemen bir "durum muhakemesi" yapan Kabibay, CHP'de örgütlenmeye ve yayılmaya karar verdi. Bir yandan da devrimci gençlerle ilişki kurmayı ihmal etmiyor, soranlara, "Ben demokratik devrime inanırım" diyordu. Kabibay'ın "geniş cephe" görüşü, parti içinde Nihat Erim, Kemal Satır, Orhan Erkanlı gibi liderler tarafından da paylaşılıyordu.

O ara Feyzioğlu olayı patlak verdi: Feyzioğlu, Ferit Melen, Emin Paksüt, Çoşkun Kırca gibi devlet adamlarıyla birlikte, CHP'den kopmuş, Güven Partisi'ni kurmuştu. Kabibay, "geniş cephe" taraftarıydı, bu yüzden biraz üzüldü ve süzüldü. Ama ne yapabilirdi ki?..

Kabibay, geniş cephe taktiğini parti içinde uygulamaya koyuldu. O sıralar bütün ağırlık, CHP İstanbul İl Örgütü'ndeydi. İl başkanlığı için iki aday söz konusuydu. Adaylardan biri Sedat Börekoğlu adında, ağzı laf yapan bir avukat, ötekisi de Ali Topuz'du. (Kabibay, o günlerde sık sık devrimci gençlerle toplantı yapar ve onlara "Ben soldan, Satır sağdan Ecevit'i yıkacağız" derdi.) "Sonra ne olur" diye soranlara, "Sonrası Allah kerim" diye yanıt veren Kabibay, gençlerin kulakların eğilerek fısıldardı. Sonra Nihat Erim ve devrimci gençlerle İstanbul İl Kongresi'ni basan Kabibay, Sedat Börekoğlu'nu seçtirmek için elinden geleni yapmışsa da ihtilal taktikleri sökmemiş, Ali Topuz il başkanlığını almıştı.

Dev-Genç desteğindeki Börekoğlu, sonradan Süleyman Demirel'in "üretim güçlerini geliştirdiği" kanısına vararak, Adalet Partisi saflarında geçivermiştir.

Erim'in karargahında

Günler ihtilale gebeydi. Kabibay ise doğacak ihtilal için tecrübeli bir ebeydi. Herkes artık Kabibay'ın ihtilal yapacağı günün gecesini beklemekteydi.

Kabibay için, o günlerde iki adres önemliydi. Birinci adres Nihat Erim'in, Cinnah Caddesi üzerindeki apartmanı, ikincisi de Adapazarı'nda, Çark Caddesi'ndeki bir komutanlık köşküydü... Bu komutanlık köşkünde Kabibay'ın sınıf arkadaşı bir tümgeneral oturmaktaydı.

27 Mayıs ihtilalinin "Orhan-1"i içinden gelen seslere kulak vermek istiyordu. "Devrim ister kan, başa geç sen Orhan! Liderimiz Kabibay, devrim yapıyoruz vay vay!"

Kabibay'ın trafiği çok hızlanmıştı. Bir Adapazarı'na, Çark Caddesi'ne, bir Ankara'da Cinnah Caddesi üzerindekl Erim'in apartmanına...

Kabibay, bir gün Mercedes arabasıyla, Adapazarı Çark Caddesi'ne döndüğünde şöyle düşünüyordu: "Bu işler ters dönerse acaba nasıl çark ederim?"

Günlerden bir gün, ihtilalciler, Ankara'da Küçükesat semtinde bir toplantı yaptılar. Kabibay, bir çok general ve albayın bulunduğu toplantıda "DİSK ile işbirliği yapılmasını" önerdi.

O günler geliverdi

Bu toplantıların sonunda, 12 Mart darbesi tezgahlanmış, planlanmış ve yürürlüğe konuvermişti. Kabibay'ın yaptırmak istediği darbe aslında bu değildi. O adına "9 Mart Olayı" denilen solcu bir darbe istiyordu amma ne yapsın?.. Oldu bir kere...

Nihat Erim'in başbakanlığa getirilmesi, Kabibay'ın yeniden "durum muhakemesi" yapmasına yol açtı. Bu durum muhakemesi sonunda bütün arkadaşlarıyla ilişkilerini kesmeye karar verdi. İlişkisini kestiği ilk arkadaşı, bir zamanlar sık sık köşküne gidip geldiği tümgeneral arkadaşıydı. Bu tümgeneral, emekliye sevkedilmiş ve gözaltına alınmıştı. Öyleyse artık arkadaşlık yapmasına gerek kalmamıştı. Niçin yapsın?!..

12 Mart operasyonları başladığı zaman, en yakın arkadaşı Numan Esin gözaltına alındı ve işkencelerden geçirildi. Kabibay, Esin'le de ilişkisini kesti. İrfan Solmazer'le de görüşmemeye karar verdi. Yoksa komutanlar ne derdi?..

Kabibay, CHP içinde bir "huruç hareketine" girişti. Yakın arkadaşı Kemal Satır ile birlikte partiyi ele geçiremeyince, Cumhuriyetçi Partyi kurdu. Sonra bu partinin tabelasıyla, gitti Feyzioğlu'nun karşısında "esas duruş"a geçti. Geniş cephe kurulmuştu.

12 Mart ona ne yapacağını öğretmişti. Gitti, bir emekli general ile birlikte "ORSAN" adında bir aracı firma kurdu. Mirage uçaklarının Türkiye temsilciliğini almaya çalıştı. Bunda başarılı olamayınca, bir devlet şirketinde "murahhas azalık" (arpalık) alarak Allahı'na dua etti.

Kabibay'ın heykeli 12 Mart öncesindeki Dev-Genç'in genel merkezinin önüne dikilmeli ve heykelin altına şu sözler yazılmalıdır:

"Benim adım Orhan, sen beni devrimci san."

MUKBİL ÖZYÖRÜK

Çoğulcu demokrasiler, çoğulcu düşüncelere dayanırlar. Çoğulcu demokrasilerde tek düşünceye saplanıp kalmak sakıncalıdır. İnsanı kısırlığa iter. Çoğulcu demokrasiyle bağdaşabilmek için sağdan sola, bürün düşünceleri tanımak gerekir. Tanımak için de önce sağcı, sonra solcu, sonra yine sağcı olmak temel koşuldur. Ankara Üniversitesi emekli öğretim üyelerinden Doç. Dr. Mukbil Özyörük, bu açıdan tam çoğulcu demokrasinin istediği örnek insandır.

Özyörük, bugüne dek hemen hemen her siyasal akımın kapısını çalmış, DP'li, AP'li CHP'li, devrimci, Marksist ve ihtilalci olduktan sonra ülkücülükte karar kılmış değerli bir bilim adamıdır. Özyörük, yaşamı boyunca sağdan sola, soldan sağa dolaşırken, boş zaman bulamamış, işbu nedenle, 1953 yılından, emekliye ayrıldığı 1976 yılına kadar profesörlük tezini verememiştir. Özyörük'ün doçentlik tezini verdiği günlerde ana rahmine düşen çocuklar, çoktan avukat, yargıç, savcı, kaymakam olmuşlar, ancak Özyörük bir türlü doçentlikten profesörlüğe yükselememiştir. (Maşallah!..)

Adalet Bakanının oğlu

Mukbil Özyörük, Yargıtay eski başkanlarından Halil Özyörük'in oğludur. Demokrat Parti döneminde bir ara Adalet Bakanlığı da yapan Özyörük, oğlunu binbir türlü özenle yetiştirdi. Galatasaray Lisesi'ni bitiren Özyörük'ün en büyük arzusu subay olmaktı. Babası, Mukbil Özyörük'ün bu isteğine karşı çıkıyor ve oğluna "seni hukukçu olarak görmek istiyorum" diyordu. Öyle de oldu.

Mukbil Özyörük Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra, aynı fakülteye İdare Hukuku Asistanı olarak atandı. İngilizce ve Fransızca biliyordu. Osmanlıca'ya, ağdalı konuşmaya ve yazmaya meraklı vardı.

Genç Özyörük'ün subaylık tutkusu, onu Kore'ye gönüllü olarak gönderecek kadar ateşliydi. (Sonradan yaptığımız araştırmalar, Özyörük'ün savaşa gitmemek için araya babasının hatırını soktuğu, gönüllü mönüllü olmadığı yolundadır, amma bu konuda henüz sağlam kanıtlar elde etmiş değiliz.) Kore'de, Koreli komünistlere karşı dövüşen Özyörük, Amerikalı dostlarımız tarafından "Silver Star" madalyasıyla ödüllendirilmiştir. Aradan yirmi yıl geçtikten sonra Özyörük'in Kore'de aldığı bu madalyayı Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde nasıl savunma konusu yaptığını ilerde göreceğiz.

Özyörük, babası Adalet Bakanı'yken, sıkı bir Menderesçi ve Demokrat Parti hayranıydı. Baba Özyörük, bakanlıktan ayrıldıktan ve Bayar'a karşı Cumhurbaşkanı adayı olup 1 (bir) oy aldıktan sonra, Mukbil Bey'de de Demokrat Parti'ye karşı isyan duyguları kıpırdamaya başlamıştı. O günlerde Demokrat Parti'ye karşı yayın yapan "Forum" dergisine de gidip gelen Özyörük, bu dergiye imzasız birkaç da yazı yazmıştı.

İhtilal geliyor

27 Mayıs İhtilali çıkagelince, Özyörük bir "durum muhakemesi" yaptı ve "inkılapçı kadrolar içinde" yer almaya karar verdi. Zaten efendim, ihtilal liderlerinden Korgeneral Madanoğlu, kayınbabası Tuğgeneral Cahit Çaka'nın arkadaşı değil miydi?.

Özyörük'ün inkılapçılığı çok kısa sürdü. Çünkü hem kendisi, hem kayınbabası ihtilalin tekmesini yiyor, kayınbabası emekliye sevkedilirken, kendisi de 147 öğretim üyesi ile birlikte üniversiteden ayrılmak zorunda bırakılıyordu. Şu talihsizliğe bakın?..

Özyörük, fakülteden ayrılır ayrılmaz, Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları başhukuk müşavirliğine getirildi. Şirketin yöneticilerinden Daniş Koper, Özyörük'ün üzerine himaye kanatları germişti. Özyörük bir yandan hukuk müşavirliğinden

bol para alırken, öte yandan da siyasetle ilgileniyor ve yeni kurulan Adalet Partisi'ne giriyordu.

Kısa zamanda AP Genel Başkanı Ragıp Gümüşpala'nın gözüne giren Özyörük, ilerlemiş yaşına rağmen, AP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na getirildi.

O günlerde AP "anayasaya hayır kampanyası" başlatmaz mı?!. Ya ihtilalciler yeniden işbaşına gelirse?.. Hayır, hayır olamazdı. Orada kalamazdı. Bir dakika bile duramazdı. Hemen istifasını yazdı ve AP'den ayrıldı.

İlginç rastlantıya bakın ki, Özyörük aynı günlerde Süleyman Demirel adındaki Amerikan Morrison firması Türkiye temsilcisinin açtığı davada, Demirel'e karşı şirketin haklarını savunuyor ve Demirel'i her geldiğinde şirketin kapısında bekletiyordu. Ne bilsin Demirel'in sonradan AP Genel Başkanı ve Başbakan olacağını!.. Bir bilseydi!..

Üniversiteye dönüyor

Özyörük, 147 öğretim üyesiyle ilgili kararın geri alınmasından sonra gözyaşlarıyla üniversiteye döndü. Artık 1953 yılından beri beklediği doçentlik statüsünden çıkıp, profesör olacak ve idare hukuku alanında eserler verecekti. Hay aksilik!.. O günlerde de devlet tehlikeye düşmez mi!.. Kim kurtaracaktı devleti? O ve onun gibiler tabii...

Özyörük, fakülteye döndükten sonra günlük gazetelerde ilerici yazılar yazmaya başladı. Kendisini en çok kızdıran olaylardan biri, Danıştay kararlarının çiğnenmesiydi. Akşam gazetesinde, Danıştay kararlarını dinlemeyen bakanlara şiddetle çatan yazılar yazdı. Hukukçu namusu isyan etmişti. Vallahi dayanamamıştı artık!

Fakat Özyörük'ü asıl sinirlendiren olaylar, dinsel amaçlarla hareket edenlerdi. 11 Nisan 1968 tarihinde Özyörük, Cumhuriyet gazetesinde şunları yazıyordu:

"İlericiliğin, medeniyetçiliğin her çeşidini ve her ölçüsünü gözü kapalı bir saldırmayla (Moskov uşaklığı) diye damgalayan, görüp göreceği, bilip öğreneceği, zahmetsiz geçen günlerin sofra hatıralarından ibaret kalan yazarlar, şimdi başlarını dövseler, yeridir. Anılar arasında bir türlü kökü kazınmayan hızbul tahrir var mı? 1923'den bugüne

eski yeni başkentlerde böyle şahlanış mitingleri var mı? Bu gelen, İslam ordusudur, diye duymuşlukları var mı?

Vah, 50 yılına yaklaşan Cumhuriyet'e iktidar için irtica azdırana... Vah din tüccarı politikacıyı, memleketçi, vatansever sanana... 1968'de bu ateşle dahi değil, fakat ancak dinamit kapsülüyle oynamaktır.."

Özyörük, bu satırları yazdıktan on yıl sonra Tercüman gazetesindeki köşesinde "Mübarek hac seferini nasıl eda ettiğini" anlatan yazılarıyla, nasıl dini bütün bir müslüman olduğunu anlatacak ve büyüklerinden aferinler alacaktır.

İhtilali savunuyor

Özyörük'ün kanı kaynıyordu. Devrim ateşi damarlarında sabırsız bir devriye gibi dolaşıyor, onu "devrim günlerine" hazırlıyordu. O gün gelecekti o gün. Belki yarındı o gün, belki yarından da yakın..

Özyörük, bir yandan eski ihtilalcilerle ahbapçavuş ilişkisini geliştirirken, öte yandan da 27 Mayıs İhtilali'ni savunan yazılar da yazmaktan geri kalmıyordu. Şu satırlar 1968 yılının 27 Mayıs'ında Cumhuriyet gazetesinde çıkmıştır:

"... 27 Mayıs'a ihtilal, devrim demeyip de hükümet darbesi diyenler, eskilerin tabiriyle, elifi görse mertek sanacak kadar cahildirler. Hangi hükümet darbesidir ki, seçim yaptırmak için gelsin?! Anayasa getirsin, referandum yaptırsın, iktidar mücadelesine katılmayıp gönül rızasıyla çekilsin gitsin ve gittikten sonra bile fikir, ilke, kavram ve güç olarak güçlü yapsın?!..

Buna devrim denir, devrim!.. Darbe denmez! Eğer ortada bir darbe varsa, o devrimin (şaklayan) tokatıdır."

Özyörük bu hızla CHP'ye kaydoldu. Toplanan ilk kurultayda Özyörük'ü parti meclisine üye seçilirken görüyoruz.

Demokratlar'a hayır

Özyörük CHP Parti Meclisi'nde hemen devrimci kanada yaklaştı. Prof. Muammer Aksoy, Cemal Reşid Eyüpoğlu ve Alp Kuran'la beraberdi. İsmet Paşa, o günlerde 1960 ihtilalinden sonra Yüksek Adalet Divanı'nca mahkum edilen eski

Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Demokrat Parti eski milletvekillerinin siyasal haklara kavuşması için çalışmalar yapıyordu. İsmet Paşa'nın deyişiyle "Kuyudan adam çıkartma" işlemine Özyörük nasıl dayanacaktı?! İhtilalci grubu bunu nasıl sindirecekti içine?!..

Bir gün parti meclisinde birdenbire "Haaayt ulan" dedi, (Tabii içinden) "kimse demokratları affedemez!"

İsmet Paşa, Özyörük'ün bu çıkışı karşısında çok korktu amma belli etmedi. Fakat ne olacaktı? Ya İsmet Paşa partide kalacaktı ya Özyörük. İki büyük adamdan biri, ötekini hazmedemiyordu. Biz, ne yapalım?..

Tabii Özyörük'e yol göründü. Özyörük, CHP'den istifa ederek ayrılıyor ve geride koskoca bir boşluk bırakıyordu. Partiden ayrılır ayrılmaz Tandoğan alanında 27 Mayıs Milli Devrim Derneği tarafından düzenlenen bir mitingte, Ecevit'e "Robert Kolej'de muhallebi kaşıklayan Ecevit beni devrim yobazlığı ile suçlayamaz" diyen Özyörük, "Hocam siz de aynı tarihte Galatasaray'da muhallebi kaşıklamıyor muydunuz" yollu bir soruyu, "O başka" diye yanıtlıyordu.

Tek yol devrim

CHP'den ayrılınca, ortada tek yol kalmıştı: Devrim!.. Devrim nasıl yapılacaktı? Kimler yapacaktı bu devrimi?.. Özyörük bu konuda kitaplar okumaya başladı. Askerliğe merakı vardı. İki üç kitap okusa, ihtilalin nasıl yapılacağını kavrardı. Kavrardı da...

Biz bundan sonrasını bilemiyoruz. Bazı söylentilere göre Özyörük, askeri darbe hazırlamakta olan cuntanın çalışmalarına katılmış ve bu cuntanın İstanbul'da yapılan bir toplantısında hazır bulunmuştu.

12 Mart sıkıyönetimi Özyörük'ü, hem Ankara hem de İstanbul'da yargılamayı uygun görmüştü. Ankara'da Dev-Genç eylemlerine katılmak suçundan, İstanbul'da ihtilalci örgüte girmekten ötürü yargılanmaktaydı.

Özyörük'ün, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nce hukuk tarihine geçecek olan savunmasına göre; gerçi, o evde deniz subaylarıyla birlikte bir toplantıya katılmıştı. Fakat toplantıda ne

konuşulduğunu duymamıştı. Çünkü o günlerde üzerinize afiyet, ishaldi. İki gün önce bakliyat yemişti. Bakliyat midesine dokunurdu. İshal olduğu için sık sık tuvalete gitmişti ve bu nedenle konuşulanları duymamıştı. Yaaa!..

Tabii Senatör Ekrem Acuner de aynı toplantıya katılmaktan sanıktı. Bu davadan ötürü Senatör Acuner'in dokunulmazlığı kaldırıldı. Acuner bu kararın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Anayasa Mahkemesi, dosyayı incelerken Özyörük'ün, "ishal oldum, konuşulanları duymadım" yollu savunmasını da okudu.

Sonra Anayasa Mahkemesi dokunulmazlığın kaldırılmasına ilişkin kararı iptal etti. Karar Resmi Gazete'de yayınlandı. Kararın yayınlandığı bu Resmi Gazete'de Özyörük'ün ishal olduğu, bu nedenle konuşulanları duymadığı şeklindeki ifadesine de yer verilmişti.

Ve dünya hukuk tarihinde ilk kez bir bilim adamının ishali Resmi Gazete'de yayınlanarak hukuksal nitelik kazanıyor, ishal Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giriyordu!..

Al o madalyayı da...

Özyörük, ishal olduğu için ve bu nedenle konuşulanları duymadığını ileri süren savunmasında daha sonra şunları da söylüyordu:

"Bakın hakim bey... Ben Kore'de komünistlere karşı dövüştüğüm için madalya aldım. Nasıl komünist olabilirim?"

Bu sorunun yanıtı, yargıç yerine, aynı davanın sanıklarından Solmazer'den geldi:

"Al o madalyayı da ....na sok!"

Özyörük'ün devrimci eylemlerden kopuşu, işte Solmazer'in bu yanıtından sonradır. Solmazer'in madalya için gösterdiği açık adres Özyörük'ü sosyalizmin bağrından söküp, faşizmin kucağına itmiştir.

Sağcı oluyor

Özyörük, sıkıyönetim mahkemelerinden aklanarak çıktı. Hem Ankara, hem de İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nde

beraat etmiş, kovuşturmalardan kurtulmuştu. 12 Mart döneminde cezaevinde kaldığı yirmi gün, ona gerçek kişiliğini kazandırmıştı. Özyörük, "milli ve manevi değerlere bağlı" bir bilim adamıydı. Devrimcilikle işi neydi? Onu asistanları azdırmıştı. Ah onlar... Ah onlar...

Özyörük, yeniden sağcı olduktan sonra Tercüman gazetesinde "Ahmet Muhtar" takma adıyla yazılar yazmaya başladı. Sonra "deşifre" olunca kendi adını açıkladı. MC dönemlerinde çeşitli kurumlarda hukuk müşavirlikleri alarak aylık gelirini ellibin liraya kadar yükseltti..

Özyörük'ün Ankara'nın en işlek yerlerinden birine heykeli dikilmeli ve döner bir kaide üzerine oturtulan heykelin altına şu sözler yazılmalıdır:

"Eski AP'li, CHP'li, ihtilalci, devrimci ve de yeni ülkücü, Türkiye üniversitelerinin gelmiş geçmiş en kıdemli Doçenti Mukbil Özyörük."

12 MART BAŞ SPİKERİ SADİ KOÇAŞ

Siyasal tarihimizin son dönemde yetiştirip ortaya salıverdiği büyük devlet adamlarının başında Sadi Koçaş gelmektedir. Son yılların girdisini çıktısını öğrenmek isteyen herkesin Sadi Koçaş'ın hayatını, sanatını ve herşeyini öğrenmek zorunda olduğu çok açık bir gerçektir. Koçaş, siyasal yaşamını kapatıp gittikten sonra yayınladığı anılarla edebiyat tarihimize geçmiş ve "zavallı Necdet"ten sonra duygu dünyamıza yerleşmiştir.

Koçaş'ın yayınladığı anılar, bu büyük devlet adamının nasıl doğduğunu, nasıl yürümeye başladığını, liseyi bitirip Harbiye'ye nasıl girdiğini, sigaraya nasıl başladığını birer birer ortaya koyarak yerli ve yabancı tarihçiler tarafından yıllarca araştırılan konuları gün ışığına çıkarıvermiştir.

Koçaş formülü nedir?

Siyasal tarihimizde en bunalımlı dönemleri, özel olarak imal ettiği formüllerle atlatmamızı sağlayan Koçaş'ın "formülü" neydi acaba?

Uzun araştırmalardan sonra elde ettiğimiz bulgulara göre, Koçaş formülü "ASSİVKO" şeklindedir. Bu nedir Allah aşkına, dersiniz, hemen şu korkunç açıklamamızı okuyunuz.

Biliyorsunuz bazı terziler, hem asker hem de siviller için elbise dikerler. Bunlara "askeri-sivil terziler" denir. Koçaş, aynen asker-sivil terziler gibi düşünürdü. Biliyorsunuz, elbise için önce ölçü alınır, sonra "prova" yapılır. Ondan sonra da

elbise manken ya da elbise sahibi üzerinde "teyellenir", dikiş bundan sonradır.

Koçaş formülüne göre, bunalımlı dönemlerde toplumların üzerine asker elbisesi giydirilmelidir!.. Bunun için önce ölçü alınır. Ölçü alınırken çok dikkatli olmak gerekir. Çünkü insan yanlışlıkla başkasının ölçüsünü almaya çalışırken kendi ölçüsünü de alıverir. Ölçü işi tamamlandıktan sonra, örneğin sıkıyönetim gibi, "provalar" yapılır. Parlamento içinden ve dışından seçilmiş üyelerle "partiler üstü hükümet" kurmak, askeri yönetimin "teyellenmesi" demektir. Teyellenme işlemi başarıyla yapılırsa, bundan sonrası rejim değişikliğidir. Koçaş formülü "teyellenme" aşamasına kadar gelmekte, ondan öteye bir türlü geçmemektedir.

27 Mayıs İhtilali olduğunda, Koçaş, Londra'daydı. Londra'nın sisleri içinde siyasal geleceğini gören Koçaş, hemen yurda dönmeye karar verdi. Fakat yine de biraz beklese iyi olacaktı. Hele şu kargaşa bir bitsin, ondan sonra gelir, eski arkadaşları aracılığı ile siyasal hayatta iyice bir yer alırdı.

İhtilal lideri Cemal Gürsel ile arası bayağı iyiydi. Hatta 27 Mayıs İhtilali'nden önce, bir Almanya gezisinde, Gürsel'in kulağına eğilip, "Paşam işler hiç de iyi gitmiyor" dediği, buna karşılık "Ne yapalım?" sorusuyla karşılaştığında, "İyisi mi, bir sigara yakalım" yanıtını verdiği, böylece ihtilalin çekirdeğine girdiği sonradan anlaşılmış ve Koçaş tarihteki yerini almıştır.

Kontenjan senatörü oluyor

Koçaş Türkiye'ye dönünce, Güneydoğu illerimizde bir alaya komutan olarak atandı. Orada bir yıl bekleyecek, ondan sonra paşa olacaktı. Fakat Koçaş sabırsızdı. Siyasal hayatta biran önce rol oynamak istiyordu.

Kurmay albay rütbesindeyken ordudan ayrıldı. Yıl 1961. Koçaş üniformasından soyunur soyunmaz, Cumhurbaşkanı Gürsel tarafından kontenjan senatörlüğüne getiriliyor, ancak kontenjan senatörlüğü, Koçaş çapındaki adamlar için çok küçük geliyordu.

Kabına sığamayan Koçaş, kontenjan gurubuna da sığamamış, 1969 yılında Konya Milletvekili olarak CHP listelerinde Millet Meclisi'ne girmişti. Millet Meclisi'nde o

sıralar, bacanağı Dr. Kemal Demir de bulunuyor, iki bacanak "arslan bacanak" diye birbirlerini mutlu yarınlara hazırlıyorlardı. Fakat önleri tıkalıydı. Prof. Turhan Feyzioğlu, Ferit Melen, Emin Paksüt, Çoşkun Kırca gibi devlet adamları sırada bekliyorlardı. Koçaş'ın bunların arasından sıyrılması çok güçtü.

Olaylar kendiliğinden gelişti. Feyzioğlu ve arkadaşları Güven Partisi hareketiyle CHP'den ayrılmışlar, meydan Orhan Kabibay ve Sadi Koçaş gibi iki büyük lidere kalmıştı.

Gel bakalım Koçaş

Sadi Koçaş, bir gün arabasıyla genelkurmayın önünden geçiyordu. "Pat" dedi, lastiği patladı. Koçaş, arabadan çıkıp, lastiğe bakıyordu ki, yukarılardan bir yerden "Koçaş, Koçaş" diye seslenildiğini duydu. Baktı. Seslenen Tağmaç değil miydi Tağmaç, Harp Akademisi'nden hocasıydı. "Buyurun Paşam" diye yanıt verince, Tağmaç, "Gel bakalım Koçaş" diye ondan genelkurmaya gelmesini istedi.

Koçaş o gün ve ertesi gün, daha sonra bir iki gün daha Tağmaç'ı dinledi. Tağmaç dertliydi: Ülkede anarşi kol geziyordu. Aşağıda (aşağı dediği, bazı generaller ve albaylar) ihtilal hazırlığı içindeydiler. Gürler, Batur, bunlarla temas halindeydi. Ne yapmak gerekirdi?

Ne yapmak gerektiğini en iyi bilen, hiç şüphesiz Sadi Koçaş'ın kendisiydi. Ne yapılacağını on bir sayfalık bir raporla Tağmaç'a bildirdi ve beklemeye koyuldu.

Muhtıra geliyor

12 Mart Cuma günü muhtıra Türkiye radyolarından okundu. Muhtırada, Demirel ve arkadaşlarının çekilmesi, yerine "Koçaş Formülü" gereğince "partiler üstü bir hükümet" kurulması istenmekteydi.

Muhtıranın gazetelerde yayınladığı gün, yani 13 Mart günü, Sadi Koçaş'ın şu satırları Cumhuriyet gazetesinde yayınlanıyordu:

"... Memlekette yüzyıllardır bir soygun düzeni vardır. Hiç kimse bunun karşısına çıkmamış. Çıkanlar ya canından olmuş ya da istikbalinden. Millet okutulmamış. Hakkını aramayı öğrenememişler. Soyguncular da bunu fırsat bilmişler. Soy soyabildiğin kadar...

Fakat eski camlar bardak oldu Türkiye'de. Öyle bir kuşak yetişti ki bu ülkede... Bilinçli, Atatürkçü... Dünyada dönen dolapların içyüzünü iyi anlamış ve en önemlisi imanlı. Mücadele güçleri var ve mücadeleyle kararlılar.

Bu şartlar altında sömürü düzeni bir ölçüde duracak. Durmaya mecbur olacak. İşte bugün millet bu tasarılara karşı çıkarken bu imanlı kuşağın ilk eylemlerine de öncülük ediyorlar. İşe Parlamento'dan başlıyorlar."

Başbakan yardımcısı oluyor

12 Mart, "Koçaş Formülü" uyarınca kotarılmış ve uygulanmıştı. Bu uygulama içinde Koçaş'a da bir başbakan yardımcılığı düşmüştü. Fakat bu yardımcılık öyle Feyzioğlu'nun başbakan yardımcılığına benzemezdi. Bir kere adı görkemliydi: "Başbakan idari ve siyasi yardımcısı..."

Koçaş'ın yayınladığı "ona dedim ki, o bana dedi ki, öyle dememiş miydi, Allah Allah" adlı anılarının üçüncü kitabında, "Erim'e başbakanlığı ben teklif ettim" diye yazmış, Erim buna şiddetle karşı koyarak, "Hayır, ben o gün İtalya'daydım. Hem kim oluyor Sadi Bey" dedikten sonra, Koçaş'ın geçirdiği rahatsızlığı ima ederek, "O zaten hastadır" yolunda açıklamalar yapmıştı.

Koçaş'ın, Erim'e verdiği yanıtta, Koçaş'ın rahatsızlık geçirdikten sonra iyileştiği ve araba bile kullandığı, bunu gören Erim'in "Maşallah, maşallah" dediği, böyle konuşan bir devlet adamının nasıl olup da bir süre sonra bu söylediklerini unutmuş göründüğü soruluyor, "Bir daha sizinle aynı kabineye girersem, anam avradım olsun" deniliyordu.

Koçaş'ın kabineye girmesinin amacı reform yapmaktı. O günlerde tam reform yapacaklardı ki anarşistler İsrail Başkonsolosu Efraim Elrom'u kaçırdılar. O günlerde İçişleri Bakanı İsmail Arar'dı.

İsmail Arar, Koçaş'a "Albayım. Bi koşu radyo evine gidip, şunu bırakır mısın" diye bir yazılı kağıt vermiş Koçaş da askerlikten edindiği alışkanlıkla "başüstüne" diyerek radyoevine koşmuştu.

Koçaş'ın eline verilen metin siyasi tarihe "makabline şamil kanun, çıkarma bildirisi" olarak geçen ünlü belgeydi. Koçaş önce bildiriyi okutacak bir spiker aradı. Sonra düşündü. Sesi güzeldi. Spikerleri aratmazdı. O okusa ne olurdu? Ve bildiriyi çatır, çatır kendisi okudu.

"Kaçınlan başkonsolos bu bildirinin yayınlanmasını takip eden en kısa süre içinde derhal bırakılmadığı taktirde sözü geçen gizli örgütle uzaktan yakından ilişkisi bulunanlar ve masum gençlerimizi kışkırtıcı yayın ve sözleriyle kanunsuz hareketlere teşvik eden ve kimlikleri güvenlik kuvvetlerince öteden beri bilinen kimseler, sıkıyönetim sınırlan dışında bulunsalar dahi, sıkıyönetim kanunu gereğince derhal gözaltına alınarak en yakın sıkıyönetim komutanlığına teslim edileceklerdir.."

MİT Müsteşarı Fuat Doğu, bu bildiriyi okuyunca önce gazetelerde gençleri öven, kışkırtan Sadi Koçaş'ı gözaltına aldırmak istedi amma tabii olmazdı. Ayıp olurdu. Bu emir gereğince binlerce aydın, valiler tarafından gözaltına alınarak cezaevlerine dolduruluyordu. Koçaş, sonradan bu olay için şunları yazdı:

" Devletle pazarlık masasına oturan bir anarşist grubuna, hükümet başkanı tarafından en yetkili hukukçulara hazırlatılarak verilen ve kaçırdıklan diplomatı iade etmedikleri takdirde bunlan koruyan ve saklayan ve tahrik edenlerin tutuklanmalan hakkındaki cevap üzerine bir kısım valiler, hükümet tarafından verilen sürenin sonunu dahi beklemeden tutuklamalara girişmiş ve olayla ilgisi olmayan yüzlerce vatandaşı tutuklamışlardır."

Sadi Koçaş bu bildiriyi nasıl okumuştu? Neden okumuştu? Koçaş'ın Milliyet gazetesinde çıkan anılarında bu konu enine boyuna tartışılmış, bu tartışma sonunda İsmail Arar'ın "Ben o gece Koçaş'ı işletmiştim" dediği iyice anlaşılmış, büyük devlet adamı Koçaş hazin bir şekilde aldatılmıştı. (Vah, vah!..)

Hükümetten ayrılıyor

Koçaş'ın hükümetten ayrılmasının asıl nedeni, MİT Müsteşarı Fuat Doğu ile aralarındaki uyuşmazlıktır. Erim, bu uyuşmazlığı buzdolabına koymuş, Fuat Paşa'ya da Lizbon Büyükelçiliği'ni uygun bulmuştu.

Koçaş, bir süre bekledi. Belki başbakan olacaktı!.. Fakat hocası Tağmaç, artık Koçaş'a hiç yüz vermez olmuştu. Sıkıyönetimdeki generaller Koçaş'a "sen rütben kadar konuş" diyorlar ve başbakan siyasi ve idari yardımcısını pek sallamıyorlardı. Fuat Paşa Lizbon'a gitmişti ama, adamları Koçaş'ı rahat bırakmamışlardı. Koçaş'ı rahat bırakmamışlardı. Koçaş, MİT içindeki bir yakını aracılığı ile birşeyler yapmağa çalıştıysa da pek başarı elde edemedi. İpler elinden kaçmıştı artık.

Ve Koçaş, on kabine arkadaşı ile beraber hükümetten ayrılarak "Erim, ben sana böyle mi dedim" yolundaki açıklamasıyla, eski arkadaşlarına cephe alıyor, ayrılırken de İsmail Arar'a "Ararım, ararım seni her yerde" diyordu.

Bir tarih sayfası kapanmıştı.

Koçaş, siyasal hayatını bitirmek istemiyordu ama siyasal hayat onu çoktan bitirmişti. Önce iş hayatına atılmak istedi. Olmadı. Sonra anılarını yazdı.

Sadi Koçaş'ın radyoevine bir heykeli dikilmeli ve altına şu sözler yazılmalıdır:

"12 Mart Başspikeri Sadi Koçaş"

Doç. Dr. YILMAZ ERGENEKON

Devlet adamı yetiştirme konusunda Türkiye topraklarından daha verimli arazi bulmak gerçekten çok güçtür. Memleketimizin havasından mıdır, suyundan mıdır bilinmez, özellikle son yıllarda devlet adamları yetişip, büyümekte ve hepimizin gözlerini yaşartmaktadırlar.

Son yıllarda yetişmesine tanık olduğumuz büyük devlet adamlarından biri, Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon'dur. Ergenekon, siyasal hayatta bir "Ergenekon Efsanesi" gibi girmiş ve duvarlar arasında hapsedilen Türk ekonomisine, "Sağa dön, yine sağa dön, tam sağındaki kapı" diyerek çıkış yolunu göstermiştir.

Ergenekon, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin idari bölümünü bitirdikten sonra kaymakamlığa başladı. Ergenekon kaymakamlık yaparken canı sıkıldı ve bir iki temas sonunda Ankara Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Kürsüsü'ne asistan olarak atandı. Kürsü Başkanı Prof. Şakir Berki, aptesinde, namazında bir adamdı. Berki'nin yanında "Allahuekber" diyerek akademik çalışmalara başlayan Ergenekon doçentlik tezini verirken bir hayli sıklıntı geçirdi. Çünkü Ergenekon'un hazırladığı tez, yayınlanmış bir başka teze çok benziyordu. Bu nedenle Ergenekon'un doçentlik tezi reddedildi. Sonradan yapılan araştırmalar bir açıkgözün Ergenekon'un tezini çaldığını ve bu tezi yayınladığını ortaya koymuştur ama Ergenekon da bir yıl asistanlıkta beklemiştir.

Yıldızı parlıyor

Ergenekon, öğretim üyesi olarak çalıştığı yıllarda kimse tarafından tanınmaz, öğrenciler bile koridorlarda görseler

kendisini öğrenci işlerinde bir memur sanırlardı. Ergenekon o günlerde "başkasının levazımı ile başkasının arsasında inşaat yapmak", "kendi levazımı ile başkasının arsasına inşaat yapmak" ve de "başkasının levazımı ile kendi arsasına inşaat yapmak" gibi konularla uğraşırken, birdenbire Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Hacı Turgut Özal'ın gözüne çarptı. (Turgut Özal, MSP ileri gelenlerinden Hacı Korkut Özal'ın ağabeyi olup, bu iki kardeş siyasal hayatımızda, "takunyalı biraderler" olarak anılırlar.)

Devlet Planlama Teşkilatı Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı'na getirilen Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon'un eline büyük bir fırsat geçmişti. Ürkek olan özel teşebbüs (Cumhuriyetçi Güven Partisi Genel Başkanı'nın deyişi ile hür teşebbüs) Ergenekon tarafından teşvik edilecek, böylece ekonomi de köşeyi dönecekti.

O günlerde ürkek olan özel teşebbüs içinde en mahzun ve perişanı Hacı Ali Demirel'di. Demirel ailesinin sahibi bulunduğu Terakki Kollektif Şirketi DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi'ne başvurunca Ergenekon'un tarihsel görevi de başlıyordu.

Hacı Ali ile tanışıyor

Hacı Demirel, Terakki Kollektif Şirketi'ne teşvik belgesi isteyince, Ergenekon, bu Medeni Hukuk doçenti, ekonomik kalkınmanın reçetesini bulmuş ve bu arada kendi siyasal geleceğini de güvence altına almıştı.

Hacı Ali, binbir türlü ticari işinin yanında bir de "Yükseliş Koleji" adıyla okul kurma girişimlerinde bulunuyordu. Ergenekon, Hacı Ali'nin okuluna "yatırım indirimi" sağlayarak bu okulun bir an önce kurulmasına ve de paraların Hacı Ali'nin cebine şıngır şıngır akmasına yol açıyordu.

Hacı Ali'nin bu iyiliği unutması olanaksızdı. Hemen ağabeyi Süleyman'a koştu. "Ağa" dedi, (Hacı Ali, Süleyman Demirel'e kendi aralarında "ağa" der) "Planlamada bir Ergenekon var ki sorma gitsin. Bir dediğimizi iki etmiyor."

Yılmaz Eregenekon'un siyasal yaşamı bu konuşmadan sonra renklenmiş ve bakanlık koltuğuna kadar uzayan serüven başlamıştır.

Çürük raporu alıyor

Yılmaz Bey, siyasal geleceğine doğru dörtnala koşarken, içinde hep bir huzursuzluk vardı. Askerliğini yapmamıştı. Şimdi bu yaştan sonra askerlik yapsa, anası ağlamaz mıydı? Ne yapacaktı peki? Yıllarca askerlik şubelerinden kaçmış, hukuki diliyle "bakaya" olmuştu.

Sonra düşündü: Arkasında Hacı Ali var. Hacı Ali demek Süleyman Demirel demek, Süleyman Demirel demek hükümet demek, hükümet demek devlet demek. Öyleyse korkulacak ne vardı?

Askerlik işlemlerini yaptırmaya karar verdi. Önce askere "sevk" edilecek, "sevk" sırasında yapılacak muayenelerde elbette bir "çürük" tarafı bulunacak, "çürük raporu" alarak askerlikten paçayı kurtarmış olacaktır.

Kasımpaşa Deniz Hastanesi Ergenekon'un önce gözlüklerini inceledi. Sonra göğsünü dinledi ve çürük raporunu yazıverdi. "Oh be!.." Kurtulmuştu. Askerlikten kurtulmuştu.

Hür teşebbüse geçiyor

Ergenekon, hem Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Kürsüsü'nde çalışır görünüyor, hem de DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı yapıyordu. Hele sınavlarda "Gel nöbetçi ol" demiyorlar mı içi eriyordu. Ergenekon, sınavlarda, o solcu asistanlarla birlikte nöbet tutacak adam mıydı? Bir yandan Türk ekonomisine yön ver, öte yandan git, Hukuk Fakültesi sınavlarında değnekçilik yap. Olmaz. Vallahi olmaz!

Ergenekon, hür teşebbüsün yaratıcı gücünü de görüyordu. Acaba kapağı oraya atsa nasıl olurdu? Nasıl olsa hür teşebbüs dosyaları önünden geçiyordu. Gözüne kestirdiği bir hür

teşebbüse geçip, vatana, millete oralarda hizmet edemez miydi?

Ederdi. Bal gibi ederdi.

Gazoz fabrikası

Ve Kemal Has kapıyı çaldı. Has, özel teşebbüssün "has" adamlarından biriydi. Ergenekon'u çok beğeniyordu. "Tam bize göre adam" diyordu.

Has, Coca-Cola, Pe-re-ja gibi ağır sanayi(!) hamleleriyle ilgili yatırımlar yapmaktaydı. Kemal Has Bey, ünümüzü Avrupa'da duyurmak için Londra'da "gazoz fabrikası" açmak istiyordu. Bunun için Ergenekon'a başvurdu. Ergenekon, Has'a tam 726 bin dolarlık kar transferi sağladı.

Ergenekon'un asıl büyük transferi Ergenekon'un kendisiydi. Tek imza ile Has'a 726 bin dolarlık ayrıcalık sağlayan Ergenekon bir süre sonra, hem DPT, hem de Hukuk Fakültesi'nden ayrılarak Has'larda "müşavirlik" alıyordu. Ergenekon'un görevi Coca-Cola'da, Pe-re-ja'da ve metal kapak işyerlerinde "müşavirlik" yapmaktı. O günkü para ile tam 25 bin lira aylık alıyor. Ayrıca ev kirası da Kemal Has tarafından ödeniyordu.

Bu arada "Londra'daki gazozlara ne oldu" diye sorarsanız hemen yanıtını verelim: Yengeniz oldu. Paralar uçtu, gitti.

Odalar Birliği'ne geçiyor

Ergenekon'un Haslar'a müşavirliği kısa sürmüştü. Efendim, Has akıllı adamdı. Ergenekon'a "Gel aslan kardeşim. Bizde çalış" derken, mukavele yapmamıştı. Bir uyuşmazlık başgösterince Ergenekon'a da sesini kesip ayrılmak düşmüştü.

Yılmaz bey, Haslar'dan ayrıldıktan sonra Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Genel Sekreterliği'ne getirildi. Bir kapıyı kapatan ulu rabbim, bir başka kapıyı açıyordu. 12 Mart günlerinde hür teşebbüse buradan katkıda bulunan

Ergenekon, "Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği" çalışmalarından da önemli görevler üstleniyordu.

Doç. Dr. Ergenekon, Haslar'dan ayrıldıktan sonra Hukuk Fakültesi'ne başvurarak, yeniden eski görevine başlatılmasını istedi. Eski arkadaşlar, Ergenekon'un bu dilekçesini "Sen biraz hava al" diye yanıtladılar.

Milletvekili oluyor

Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, Hacı Ali'nin aile dostuydu. Bu dostluk Güniz sokağa kadar uzandı. Nazmiye Demirel ile Zemzem Ergenekon, artık içli dışlı dost olmuşlardı. Süleyman Bey akşamları Yılmaz Bey'le sohbete oturuyor, bu sohbet sabahlara kadar sürüyordu.

1973 seçimlerinde Ergenekon'u genel merkez kontenjanından İzmir Milletvekili olarak görüyoruz. 1975 yılında birinci MC iktidara gelince, Yılmaz Ergenekon Maliye Bakanlığı koltuğuna oturtuluvermişti. Böylece Hacı Ali'ye krediler verip, yatırım indirimleri sağlayan Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, devlet hazinesinin başına da geçivermişti.

İşte o günlerde, aksilik bu ya, "ulusal yeğen" Yahya Demirel'in yurt dışına sahte belgelerle mobilya ihraç edip, devleti dolandırdığı ortaya çıkmaz mı!.. Ne yapsın Ergenekon!.. Aşağı tükürse sakal, yukarı tükürse bıyık..

Basın sıkıştırıyor

Mobilya yolsuzluğu kısa sürede bütün Türkiye'de duyulmuştu. Yurt dışında yapılan araştırmalar, yeğen Yahya'nın ünlü işadamlarından Mıgırdıç Şellefyan ile ortaklık kurduğunu ortaya koymuştu. Mobilya yolsuzluğu ile ilgili bir basın toplantısı düzenleyen Ergenekon, "Yaptığımız araştırmalar, Mıgırdıç Şellefyan'ın bu işle ilgili olmadığını ortaya koymuştur" yolunda açıklama yaptı. Ertesi gün basın Ergenekon'un yaptığı açıklamayı çürüten belgeler yayınladı.

Doç. Dr. Ergenekon iyice bocalıyordu. Basın, aynı günlerde Ergenekon'un askerlikten çürük raporu alarak kurtulduğunu ileri sürüyor ve şu yorumda bulunuyordu: Maliye Bakanı çürüktür!

Mobilya yolsuzluğunun "ayyuka çıkması" sonunda Ergenekon, bu işi araştırmak için bir maliye müfetişini görevlendirmişti. Maliye müfettişi "kağıt üzerinde yapılan araştırmaya göre, yolsuzluk görülmemiştir" deyince, bu müfettiş hemen başmüfettişliğe terfi ettirildi.

Ergenekon boş durmuyordu. Mobilya yolsuzluğunu ortaya çıkartan gazetecilerin çalıştığı ajansa müfettişler yollayarak hesapalarını inceletti. Cumhuriyet Gazetesi Fransa muhabiri Kosta Daponte'nin aylıklarının transfer edilmesini yasakladı.

Ergenekon, 1977 seçimlerine bu kez, Bursa Milletvekili olarak katıldı. İzmir seçmeni, "Hadi hadi, kış kış" diyerek Ergenekon'u Bursa'ya postalamıştı.

İkinci MC kurulduğunda Ergenekon'u Maliye Bakanı olarak göremiyoruz. Söylediğine göre, Nazmiye hanım ile Zemzem hanımın samimiyetleri bozulmuş, hatta soğukluk başlamış.. Bu soğukluk Süleman Bey'e de geçince, Ergenekon biraz gözden düşmüş. Demirel ne de olsa vefalı adam. "Hadi şimdi harcamayalım çocuğu" diye düşünerek Ergenekon'a "Teselli mükafatı" olarak Ulaştırma Bakanlığını vermişti.

Ergenekon'un bu bakanlıktaki en büyük hizmeti, Bursa Hava Yolları'nın açılışına izin vermesiydi.

Yüce Divan yolunda

Yüce Divan, bilindiği gibi büyük ve rahat divan demektir. Muhalefet, MC dönemlerinde Yılmaz Ergenekon'u, Demirel ve eski Ticaret Bakanı Halil Başol ile bu yüce divanda sallayabilmek için çeşitli girişimlerde bulunmuştu. Bu girişimlerin önümüzdeki yıllarda sonuç vermesi pek de olanaksız görünmemektedir.

Ergenekonlar'ın Demirel ailesi ile eski samimiyetleri kalmamıştır. Nazmiye Hanım artık Zemzem Hanım'ı evde dolma sarmaya çağırmamaktadır. Hacı Ali, eskisi gibi Yılmaz

Ergenekon'u sormamaktadır. Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, eğer Demirel ile arayı açarsa, siyasal hayatta yok olup gideceğini de bilmektedir. Demirel elinden tutmasa "pat" diye düşeceğini bilen Ergenekon, aralarındaki soğukluğa rağmen Demirel'in eteğine yapışmakta ısrarlı görünmektedir.

Orta boyu, kırlaşmış saçı, numaralı gözlüğü ve gövdesine sonradan oturtulmuş gibi irice kafasıyla "yeni yetme" devlet adamlarının başında yer alan Ergenekon, AP'nin de temel direklerinden biridir.

Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon'un Maliye Bakanlığı önüne bir heykeli dikilmeli ve altına şu sözler yazılmalıdır:

"Doç. Dr. bakaya Yılmaz Ergenekon,
Demirel ailesinin özel müşaviri.."

ULUSAL DAMAT METİN TOKER

Ünlü güldürü yazarımız Aziz Nesin, "damat" sözcüğünün, "dam" ve "at" hecelerinden türetildiğini, bu sözcüğün "dama at" anlamında kullanıldığını ileri sürmektedir. Yapılan araştırmalar, damatların "iç" ve "dış" olmak üzere ikiye ayrıldığını, dış damatlara, yani kendi evinde oturan damatlara, sadece "damat" dendiğini, kayınpederinin evinde oturan damatlara da "iç güveyi" adı takıldığını ortaya koymuştur. İç güveyi ise, "başkasının evinde pijamayla oturan adam" demektir.

Çok partili hayatımızın demirbaşlarından ve NATO'nun ünlü avukatlarından Metin Toker, bilindiği gibi, Garp Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın damadı ve bu niteliği dolayısıyla da İsmet Paşa'nın evinde (ne evi canım, Pembe Köşk) pijamayla oturduğu için "iç güveyi"dir.

Damat, Osmanlı İmparatorluğu'nda önemli yer işgal eden bir akrabalıktı. Damat, çok partili hayatımızda da Metin Toker'in kişiliğinde gereken siyasal işleve ve öneme kavuşmuştur. Bu nedenle damatlardan oluşan bir "demokratik örgüt" kurulsa bu örgütün "Fahri Genel Başkanlığına" hemen Metin Toker'in getirilmesi gerekir.

Gas'saray, gas'saray cimbombom

Metin Toker, birçok tanınmış yurttaşımız gibi, Galatasaraylı'dır. Galatasaray'ı bitiren her on yurttaştan sekizi adam olur. Bu sekiz kişiden biri gazetci, beşi politikacı, diğer ikisi de Vehbi Koç'a müdür olurlar(!). Metin Toker,

Galatasaray'ı bitirdikten sonra edebiyat üzerinde öğrenim yaptı. Bir süre Fransalar'da okudu. Mürekkep yaladı (yaladığı mürekkeplerin izi hala bellidir). Türkiye'ye dönünce Zafer ve Cumhuriyet gazetelerinde muhabirlik gibi görevler üstlendi.

Metin Toker'in hayatındaki en büyük siyasal başarı, İsmet Paşa'nın kızı Özden Toker'le evlenmesidir. Milletin ağzı torba değil ki büzesin, 12 Mart basını değil ki susturasın.. Diyorlar ki, İsmet Paşa, kızının Metin Toker'le evlenmesine çok karşıymış. Bu evlenme işi ortaya çıkınca, Paşa, o günlerde evladı gibi sevdiği (hayırsız evlat çıkmıştır sonradan) Nihat Erim'e, ve o günlerin CHP Genel Sekreteri olan Kasım Gülek'e, "Bizim kızı isteyen kimmiş bakalım, bir araştırın" demiştir. Erim ve Gülek birlikte hazırladıkları raporda Toker için, "Bu işi bozun Paşam" sonucuna varmışlardır.

Metin Toker diretiyor

Tarihçiler, Erim ve Gülek tarafından verilen bu karara karşı Metin Toker'in, "tashih-i karar" isteminde bulunduğunu kaydetmişlerdir. Gülek, bu ikinci başvuru sonunda, verdiği sonuçların yanlışlığını anlamış ve Paşa'ya "Ver kızını Paşam. Belki makus talihiniz açılır" demiştir.

Uzatmayalım, Özden İnönü ve Metin Toker, ismet Paşa'nın izni ve Kasım Gilek'in kavliyle dünyaevine girmişlerdir. İşte Metin Toker'in siyasal geleceği bu evlilikten sonra birdenbire parlamış ve Toker bu evlilikle çok partili siyasal hayatımızın vazgeçilmez unsurları arasında yerini almıştır.

Toker, Bayar'lı-Menderes'li DP devrinde, adından çok sözedilen gazeteciler arasında yer alırdı. Başyazarı ve sahibi bulunduğu Akis dergisi, DP'ye veryansın eder, bütün CHP'li yurttaşlarımız da bu dergiyi kapış-kapış satın alırlardı.

Devrin Başbakanı Adnan Mendres, Süleyman Demirel gibi geniş yürekli değildi. Hakkında bir yazı çıktı mı, uykuları kaçar, hemen sağa sola ve basın savcılarına telefon eder (Menderes'in basın savcılarından biri, şimdi CHP senatörüdür. Saygılar efendim...), o yazıyı yazan gazetecinin anasının ağlatılması için emir verirdi.

Hapse giriyor

Metin Toker'in, İsmet Paşa'nın damadı olması, cezaevine girmesi için yeterli nedendi. Savcılar, tabii ki, Toker'in yazılarından bir suç unsuru bulup çıkaracak kadar hünerliydiler. Nitekim buldular(!). Toker, DP bakanlarından Mükerrem Sarol hakkında yazdığı bir yazı nedeniyle mahkum oldu. Karar, Yargıtay Dördüncü Ceza Dairesi'nce onaylanınca, Toker'e Ankara Cezaevi yolu görünmüştü.

Metin Toker'in üzerinde etki yapan davalardan biri de Nihat Erim'in Metin Toker aleyhine açtığı davadır. Toker, sonradan yazdığı anılarda, eşi Özden Toker'in bu dava nedeniyle Erim'i hiç affetmediğini kaydetmiştir.

Erim, DP döneminde bir ara, Menderes'e yanaşmıştı. Menderes-Erim görüşmesini anlatan Toker, "Taraflar bu temastan çok memnun kaldılar" gibisinden bir ifade kullanınca, Erim hemen davayı açmıştı.

Davada, Toker'i, Prof. Muammer Aksoy, Erim'i de avukat olarak Prof. Bülent Nuri Esen temsil etmekteydi. Gel zaman, git zaman, 12 Mart günleri geldi çattı. Erim, Toker ile anlaştı(!). Aksoy ve Esen, Erim'e bağlı sıkıyönetim komutanları tarafından gözaltına alındılar. İyi mi?..

Toker Erim'i anlatıyor

12 Mart günlerinde canciğer kuzu sarması olan Erim ve Toker, işte böyle, bir zamanlar biribirlerini mahkemelere verecek kadar düşmandılar. Şimdi gelin, Metin Toker'in, "İsmet Paşa'nın anahtar deliğinden gördüklerim" adlı yapıtının bir bölümünü okuyalım:

Ben sanırım ki, 1950 seçimleri Nihat Erim'in üzerinde bir tesir yapmış, 1954 seçimleri 180 derece farklı bir tesir yapmıştır. Bu hususun bilinmesi lazımdır. Nihat Erim ihtiras sahibi bir politikacıdır. Nitekim daha sonra, 1955 Mayısı'nın bir gününde -9 Mayıstı- Kemal Beyazıt ile Pembe Köşk'e geldiğinde, Nihat Erim'in politikasını kendisine şöyle anlattığını nakledecektir:

Rejimden ümidi kalmamış, kendisi genç adammış, politik istikbalini korumak için her iki tarafı da idare ederek bir gün toparlayıcı rol oynamayı tasarlamaktaymış..."

Bu satırlar, Toker'in kalem ve sezgi gücünü kanıtlamaya, yeter artar bile... Gerçekten Erim, "iki tarafı idare etmiş" 12 Mart muhtırasından sonra "toparlayıcı rol" oynayarak, ilerici aydınları bir gecede toparlamıştır(!).

Bu toparlama görevinde Metin Toker'e de iş düşmüştür. Toker düşmanca kin duyduğu Erim'in gelmişini geçmişini unutmuş, Erim'den aldığı özel izinle, TRT ekranlarında, "Sağda ve Solda Vuruşanlar" adlı bir müzikli, sesli gösteriyi kamuoyuna sunmuştur.

Böylece hukuk tarihinde ihbar dilekçeleri, ilk kez müzik eşliğinde TRT ekranlarına gelmiş oluyordu.

"Erim cimrinin biridir"

Erim, Adnan Menderes'e niçin yanaşmıştı? Bunu biz nereden bilelim? Bunu, bilse bilse, "milli damat" Metin Toker bilir. Damat şöyle yazmıştı o zamanlar:

" Kendisine yüz bin lira ödetilecekti. Böylece iktidar, zaafını anlamış olduğu Erim'i öldürmüyor, korkutuyordu. İtiraf ederim ki bu, iktidar bakımından başarılı oldu ve Erim'i kendilerine iyi hizmet ettirdiler..."

Hikaye şuydu: Erim, "Yeni Ulus" adlı bir gazete çıkarıyordu. Toker'in ifadesine göre Erim gazeteden oldukça büyük kazançlar da elde ediyordu. Çünkü Erim, gazetede çalışanları sömürüyordu(!); fakat terslik bu ya, Erim gazetede çıkan bir yazı nedeniyle tazminat ödemeye mahkum edildi. Yargıtay, tazminat tutarını az bularak artırdı. Erim, tam yüz bin lira ödeyecekti.

Toker'e göre, bu yüz bin lira nedeniyle, iktidar Erim'i köşeye sıkıştırdı ve ne isterse yaptırdı(!).

Erim için bundan daha ağır bir suçlama olamazdı. Fakat çok partili hayatımızın "yüzü suyu hürmetine" Erim bu sözleri sineye çekti ve bununla da yetinmeyip, 12 Mart günlerinde Toker'e sofrasını ve gönlünü açtı.

Alafranga sağcı

Toker'in yıldızı 27 Mayıs ihtilalinden sonra bir süre daha parlayıp durdu. fakat 27 Mayıs'ın getirdiği özgürlük ortamı, Metin Toker ve Bedii Faik gibi yazarları ikinci plana itmiş, düşünce akımları, Çetin Altan ve İlhan Selçuk gibi yazarlara şans tanımağa başlamıştı. Akis dergisinin tirajı yavaş yavaş düşüyor ve çanlar Toker için çalıyordu.

Metin Toker'e, bu yeni devrede elbette yeni bir görev düşecekti. Bu görev, "alafranga sağcılık" şeklinde tanımlanabilir. "Alafranga sağcı" komünizme şiddetle karşıdır. Alafranga sağcılık, "alaturka sağcılığın" tam tersidir. Önce görünüşte uygardır. Her türlü siyasal akımın konuşulmasından yanadır. Alafranga sağcılığın kökeninde "Amerikancılık" yatar. NATO, alafranga sağcıların kalesidir.

Toker, alafranga sağcılıkta oldukça başarılı oldu. 12 Mart günlerine gelindiğinde elbette alafranga sağcıların sesleri yükselecekti. Ses yükseldi, yükseldi, taa televizyon ekranlarına kadar ulaştı. Oradan kamuoyuna yansıdı. (Ne ses be!..)

Kripto hafiyesi

"Kripto", Metin Toker'in deyişi ile "gizli komünist" demekti. Kriptolar, her yeri işgal etmişlerdi. Basından kriptolar vardı. TRT'de kriptolar vardı. Sağda kriptolar vardı. Solda kriptolar vardı. Heryerde kriptolar vardı.

Toker, kriptolarla karada, havada ve denizde mücadele verdi: "Sağda ve Solda Vuruşanlar" adlı yazı dizisinde kriptoları tek tek teşhir etti. Kriptoları tek tek teşhir eden Toker, NATO'yu, CENTO'yu ve de ne kadar Amerikancı askeri pakt varsa, bunları tek başına arslanlar gibi savundu.

Serbest yazarlık yapıyor

Akis dergisi kesekağıdı olarak kullanılmaya başlanınca Toker, dergiyi kapatarak serbest yazarlığa başladı. Önce

"Milliyet" gazetesinde haftalık yazılar yazdı. Sonra "Hürriyet" gazetesini seçti. İsmet Paşa anılarıyla yükünü tutan Toker, son zamanlarda "CHP-AP birleşmeli" görüşleriyle dikkatleri çekti.

"CHP-AP birleşsin, bu aşırılıklar temizlensin" teorisinin savunucusu olan Toker, Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından kontenjan senatörlüğüne getirilince, bu görüşleri yüksek sesle bir de parlemento kürsüsünden söyleme olanağı buldu.

Gözyaşları döküyor

Dedik ya, Toker'in siyasal çizgisi "alafranga sağcılık"tır. Ortanın solcusu Ecevit, Amerika'da NATO yetkililerinin önünde konuşursa, Toker elbette bu olay için gözyaşları döker.

Toker, Türkiye'ye döner dönmez, bu gözyaşlarını kurutarak, yeniden Ecevit eleştirisine girişti.

Siyasal hayatımızın en büyük kaybı, Toker'in bugüne kadar başbakan olmamasıdır. Bir gün eğer, CHP-AP ortaklığı kurulursa, başbakan şimdiden bellidir: Metin Toker.

Metin Toker'in heykeli, satışa çıkarılan Pembe Köşk'ün bahçesine dikilmeli ve heykelin kaidesindeki sözler de Erim'e yazdırılmalıdır.

EN BÜYÜK İHTİLALCİ FİKRET EKİNCİ

Son on beş yirmi yıldır Türkiye, yani adıyla sanıyla, "son bağımsız Müslüman Türk devleti" ayakta kalabiliyorsa, bunu, hiç şüphesiz eski ihtilalcilerden emekli yargıç-yüzbaşı Fikret Ekinci'ye borçluyuz. Bunu bilelim, öyle konuşalım. Bilmiyorsanız, suç sizdedir.

Fikret Ekinci'nin devleti nasıl kurtardığı, her nedense kamuoyuna yeterince yansımamıştır. Ekinci, hakkı yenmiş büyükıerimizdendir. Ekinci'nin hakkı yendiği için, o da kendi kendini yemiş, ancak yiye yiye, bugüne kadar kendisini bitirememiştir.

Eklnci, siyasal hayata 27 Mayıs ihtilaliyle birlikte girmiştir. Daha önce, biraz sinirli ve de ayrıca kibirli olarak hayatını sürdürmeye çalışan bu asker-yargıç, Demokratik Parti büyükıerinin dikkatini çekmiş ve Ekinci, "görgü ve bilgi arttırma" amacıyla İngiltere'ye gönderilmiştir.

Ekinci'nin bilgi ve görgüsü artarken, aynı zamanda, kraliçenin ülkesi de Ekinci'nin bilgi ve görgüsünden yararlanmaktaydı.

Toker'in haber kaynağı

Ekinci, ihtilalden önce sık sık Metin Toker'in sahibi ve başyazarı olduğu "Akis dergisi"ne gelir, burada Toker'e ordu içindeki kıpırdanmalar hakkında geniş bilgi verirdi. Ekinci'nin yapılmasına karar verdiği ihtilal, 27 Mayıs 1960 günü "şırak" diye patlayıvermişti.

Yaptığımız uzun araştırmalar, 27 Mayıs ihtilalinin tamamen Ekinci tarafından hazırlanıp uygulamaya konduğunu kesinlikle

ortaya çıkarmıştır. Ekinci, o günlerde generalleri ve albayları toplayıp, her birine görevlerini hatırlatıyor, ara sıra "sonra karışmam" diyordu.

İhtilalin "fikri mimarı" ve "kontrol mühendisi" olan Ekinci, ihtilal günü pek ortalıkta görülmedi. Büyük liderler, öyle, kolay kolay ortalıkta görünmezler. Liderler, hangi saate ve hangi günde ortaya çıkmaya karar verirlerse, o gün ortaya çıkarlar. Ekinci de öyle yaptı. İhtilal başarıya ulaşınca, ektiği meyvaları devşirmek, kıtaları teftiş etmek ve devletin devir-teslim işlemlerinde hazır bulunmak üzere başbakanlığa geldi.

Bir baktı ki, ihtilal gerçekten başarılı olmuş, Alparslan Türkeş de "başbakanlık müsteşarlığı" koltuğunu kapıvermişti. Türkeş'in başbakan müsteşarı olduğu yerde, Ekinci'nin devlet ya da hükümet başkanı olması gerekirdi. Akıl yaşta, rütbede değil, baştaydı. Baş dediğimiz de Ekinci'de bulunurdu.

Ekinci, bütün ısrarlara rağmen devlet ve hükümet başkanlığını, elinin tersiyle itti. "Cemal Paşa'yı görevlendirdim" deyip "ferd-i millet" olarak çalışacağını açıkıamış oldu. Fedekar, cefekar, biraz da sakar adamdı. Görev kabul edemezdi.

Basın-Yayın'a gidiyor

Ekinci, devlet ve hükümet başkanlığını reddettikten sonra, düşündü: Hiç olmazsa, Basın-Yayın Genel Müdürü olup, ihtilale hizmet edemez miydi?..

Ekinci, bir sabah kendiliğinden giderek Basın-Yayın Genel Müdürlüğü koltuğuna oturdu. Şu tersliğe bakın ki, Milli Birlik Komitesi, Ekinci'den hiç izin almadan, bu göreve Kurmay Albay Ahmet Yıldız'ı atayıvermişti. Ahmet Yıldız, Genel Müdürlüğe gittiğinde, Ekinci'yi genel müdürlük makamında gördü. Ekinci, Yıldız'ın odaya girdiğini görünce, hiç sesini çıkarmadan bir başka odaya geçti.

İhtilal olmuş-bitmiş ve ihtilalciler Ekinci'yi bir kenarda unutmuşlardı. İhtilale o kadar gönül vermişti. Niçin kimse onunla ilgilenmiyordu?!! Niçin?!..

Ekinci'nin bu tür yakınmaları Milli Birlik Komitesi'nce duyuldu ve kendisine bir "müşavirlik" kadrosu verildi. Ekinci kendisine verilen bu göreve çok içerledi. O ki ihtilalin mimarıydı. Nasıl olur da ona böyle küçük bir görev verilirdi?!

O, bütün görevlere layıktı. İstese, devlet başkanı olurdu. İstemedi. Ama görev verilecekse, böylesi mi olurdu?.. Bastı istifayı!..

Gazeteci oluyor

"Ortanın Solu" ne demektir? Orta neresidir? Kim ortanın ortasındadır?.. Bu gibi sorular çok sorulmuştur. Ortanın solunu ilk kez bulan adam Ekinci'dir. Ne sandınız ya?!..

Ekinci, oldum olası gazeteciliğe meraklıydı. İhtilalin hemen sonrasında, Ziya Tansu adında bir "hayırsever" yurttaş "Öncü" adlı bir gazete çıkardı. Gazetenin, Türkeş'in isteği üzerine çıkartıldığı, hatta gazete çıkarmak için toplanan paranın Türkeş tarafından sağlandığı söylenir dururdu. Tansu, önceleri gazeteye ilerici bir kadro toplamıştı. Fakat arada sırada, bazı imzasız yazılar getirip, "bunu basın" deyince, ve gazete yöneticileri arasında uyuşmazlık doruk noktasına ulaşınca, gazetede yönetici olarak çalışan tüm kadro istifa ediverdi. Ertesi gün de Türkeş yurt dışına postalanmaz mı?!..

Ekinci, bu olaylarda etkin görevler üstlendi. Öncü'de yazılar yazıyordu. 13 Kasım gününden sonra, Milli Birlik Komitesi, Ziya Tansu'ya, "Sen bırak bakalım gazete sahipliğini" deyince, Ekinci bu emri yerine getirmek için harekete geçivermişti. İhtilalciydi. İhtilalin emirlerini gözünü kırpmadan yerine getirirdi elbet. Karar Türkeş'e karşı olsa bile... O Türkeş, sevdiği, saydığı bir ağabeyi olsa bile... Ve böylece Ekinci Türkeş'e karşı eyleme geçenlerin içinde yer almıştı bile.

Ulus gazetesinde yazar oluyor

Ekinci, Öncü serüveninden sonra, Ulus gazetesinde yazarlığa başladı. Ulus, CHP'nin yayın organıydı. Eh, artık Ekinci de hem yazarlık yapacak, hem de partide yükselecekti. Yol görünmüştü. Yol, "ortanın solu" yoluydu.

Ulus gazetesinde yayınlanan bir yazısında Ekinci, bakınız "demokratik sosyalizmi" nasıl savunuyor:

"Demokrasinin özünde meydana gelen büyük değişme, Lord Radcliffe'in sözünü ettiği sosyal revülasyondur. Ve bu

değişmeler, sosyal anlayış ve demokrasinin özü olmuştur. Yeni anayasamız hazırlanırken, batıda meydana gelen ve parlamento ile geliştirilen büyük revülasyonu (parlamento dışında sosyal revülasyonlara meydan vermemek için) aynı yollardan geliştirme çareleri aradık. Yeni anayasamızın getirdiği en büyük yenilik, demokratik düzeni ve revülasyonu hukuki yollardan gerçekleştiren anayasamız, iki şeye kapalıdır: Aşırı sağa ve komünizme... Sosyalizm, bugün bir hak, bir adalet ve bir kalkınma felsefesi olmuştur. Onun ahlaki ve adalet taraftarını bütün batı benimsemiştir..."

Ekinci, bu ve benzer görüşleri Ulus gazetesinde yayınlamaya başlayınca, ortanın solu geometrik hızla gelişme göstermeye başlamıştı. İşte sosyalizm de gerçek liderini buluyordu..

Üstelik Ekinci, çok yakışıklıydı. Bu nedenle herkesin ilgisini çekmeyi biliyordu, göze giriyordu. Kendisinde "şeytan tüyü" vardı. Şeytandan birşeyler kapmıştı.

Ecevit'e karşı çıkıyor

Ekinci, ilk başlarda Ecevit'i destekliyordu. Fakat, araya "kim lider olacak" sorunu girince, Ekinci, Ecevit'e karşı koymaktan başka çare bulamıyordu. Olur muydu canım? İhtilali o yapsın, ortanın solunu o bulsun, sonra da elinden liderlik alınsın... Haksızlıktı bu!..

Gazeteden atılıyor

Ekinci, Ulus gazetesindeki köşesinde ortanın solundan yavaş yavaş çark etmeye ve Feyzioğlu hocasının yanında yeralmaya başlayınca, Ulus gazetesinin Genel Yayın Müdürü Altan Öymen, bazı yazıları yayınlamadı.

Altan Öymen, nedense Ekinci'nin yazılarını pek beğenmezdi. Üstelik Öymen, Ekinci'deki bu "fikri revülasyonu" yüksek kültürün, tecrübe ve edebi üslubun tadına varamamıştı. İşte büyük talihsizlik!..

Eğer Öymen, Ekinci'deki bu üstün yetenekleri zamanında yeterince tanımış olsaydı, "Fikretizm", düşünce hayatında bir güneş gibi doğacaktı. Ne yapalım, olmadı işte!..

Ekinci, yazılarının yayınlanmadığı günlerin birinde dolmakalemi yerine, 27 Mayıs ihtilalinde kullanmak fırsatını bulamadığı tabancasını çekmeye çalışıyordu ki, Prof. Turan Güneş'in müdahalesiyle karşılaştı.

Ekinci, bundan sonra Ulus Gazetesi'ne de küstü. Gitti, Kars ilinden adaylığını koydu. Halk, Ekinci'nin yüksek değerini anlamakta gecikince, Ekinci ekilmiş ve Ankara'ya eliboş olarak dönmekten başka çare bulamamıştı.

Demokratlar'a karşı

Ekinci, koyu bir 27 Mayısçı'dır Biri 27 Mayıs ihtilali hakkında ileri-geri bir söz söylese, anasına küfredilmiş gibi kızar.

Yıl 1969. İsmet Paşa, "Kuyudan adam çıkartıyorum" diyerek Yassıada mahkumlarını affetmeye kalkmaz mı?!.. Yok, bu kadarına izni yoktu. dayanamazdı!.. İhtilal onun evladıydı. Kimseye el sürdüremezdi

Gitti. CHP parti meclisinde bu karara "evet" diyen ne kadar CHP yöneticisi varsa, hepsine bağırıp, çağırdı. O günlerde kim derdi ki Ekinci, DP büyüklerinden Fuat Köprülü'nün kızıyla evlenip, ihtilali de, ihtilalciliği de unutup gidecek... Ne bilelim biz. Belki unutmaz. Bir gece ansızın çıkıverir ortaya.

Sola kayıyor

12 Mart arifesinde Ekinci'yi TRT'de müşavir olarak görüyoruz. O günlerde TRT yönetim kurulunda büyük bir kavga vardır. Solcu yazar Emil Galip Sandalcı başta, Sunuhi Cav ve Muammer Sun, TRT'nin o zamanki Genel Müdürü Adnan Öztrak ile kavgaya tutuşmuştu. Ekinci, hemen yerini seçti. Yeri Sandalcı'nın yanıydı! O günlerde Sandalcı'nın evinde

de kalan Ekinci, solculuğu ve devrimciliği kimseye kaptırmıyordu.

O kavga-gürültü devam ederken, 12 Mart muhtırası çıkageldi. İşte olmuştu. işte ihtilal yine gelmişti. Ekinci, 12 Mart'a yön vermeliydi.

12 Mart gelince, Cumhuriyet gazetesi el değiştirdi. Ekinci'ye de Oktay Akbal'dan boşalan köşede yazı yazmak düştü. Ekinci, bu köşede büyük başarı gösterdi ama, okuyucu, henüz Ekinci'nin yazılarını okuyup anlayacak olgunluğa erişemediği için, gazetenin satışı birdenbire düşmüştü.

Ekinci MC temsilcisi oluyor

12 Mart günleri, Ekinci için pek de şanslı sayılamazdı. Önce Cumhuriyet yazarlığı yaptı, gazete günden güne traj kaybediyor, Ekinci'nin siyasal düşünceleri, savruldukları topraklarda bir türlü yeşeremiyordu.

Ekinci, 12 Mart günlerinde CGP Genel Başkanı Feyzioğlu'na yanaştı. Feyzioğlu ile hemen kaynaşan Ekinci, TRT Yönetim Kurulu'nda hükümet temsilciliği kapıverdi. Amiral Sezai Orkunt ile birlikte hükümet temsilciliği görevi yürüten Ekinci, bu görevine 1974 yılında Ecevit hükümetinde de devam etti.

Birinci MC, Ekinci'yi 12 Mart hükümetleriyle Ecevit hükümetinden teslim aldı. Şaban Karataş'ın TRT Genel Müdürlüğünde, bu tavukçuluk profesörüne en çok yardım eden yine Ekinci'ydi.

Ekinci, ihtilal dünyasının en büyük önderlerinden biridir. Türkiye'deki her siyasal olay, Ekinci'nin damgasını taşır. Fakat nedense Ekinci, Türk kamuoyu tarafından yeterince tanınmaz.

Bu büyük ihtilalcinin heykeli TRT Genel Müdürlüğü'nün önüne dikilmeli ve heykelin kaidesine şu sözler yazılmalıdır:

"27 Mayıs ihtilalcisi, ortanın solu mucidi, MC temsilcisi, büyük devrimci Fikret, sen bu yolda devam et."

MIGIRDIÇ ŞELLEFYAN

Son yılların tarihini yazanlar, eğer Mıgırdıç Şellefyan adına yer vermezlerse çok ayıp ederler. Çünkü demokrasi tarihimizin büyük kahramanı Süleyman Demirel'in siyasal hayata atılıp tutunmasından ve yeğeni "mobilya prensi" Yahya'nın kısa zamanda milyonerlerimiz arasına katılmasında en büyük pay sahiplerinden biri, şüphesiz Mıgırdıç Şellefyan'dır. Arakadaşları arasında "Mıgır" diye anılan Şellefyan, tıkır-tıkır para kazanmış ve "son bağımsız Müslüman Türk devleti"ni bi güzel dolandırdıktan sonra yurt dışına kapağı atmıştır.

Mıgır, 1914 yılında Adapazarı'nda doğmuştur. Şellefyan, iş ve kader ortağı Yahya gibi yüksek öğrenimini yapmaya olanak bulamamıştır. Yüksek kazanç elde edenlerin yüksek öğrenim yapmaya gerekleri yoktur, yolundaki sosyo-ekonomik kural gereğince hemen ticaret hayatına atılan bu Ermeni kökenli değerli yurttaşımız, kısa zamanda sivrilmiş, önce istanbul Ticaret Odası üyeliğine, sonra da efendim, "milliyetçi-mukaddesatçı" Demokrat Parti'nin milletvekili olarak "Yüce parlamento"ya girmiştir.

Parlamento hayatında kısa sürede kendini sevdiren Mıgır, devrin Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın lütufkar övgülerini kazanmış ve DP büyüklerinin "has adamı" oluvermiştir.

Demirel - Şellefyan

Mıgır'ın ünü, 1960'lardan sonra parlamıştır. Hür teşebbüsün bağrında bir gül gibi serpilen Mıgırdıç, İzzettin Turanlı adındaki bir işadamıyla ortaklık kurunca, Süleyman

Demirel ile tanışmıştır. Demirel ile Mıgırdıç'ın ne zaman tanıştıkları konusunda değişik görüşler vardır. Bir görüşe göre, Demirel-Mıgırdıç dostluğu 1964-65 yılları arasında kurulmuştur. Bu görüşe göre, Demirel'i Mıgırdıç'la tanıştıran, işadamı İzzettin Turanlı, DP eski milletvekillerinden Bahadır Dulger ve gazeteci Turhan Dilligil'dir.

1960 ihtilali patlak verdiğinde Demirel, Devlet Su İşleri Genel Müdürü'dür. İhtilalden sonra hemen askere alınan Demirel, "muvazaaf askerlik hizmetini" sivil elbiseyle Devlet Planlama Teşkilatı'nda tamamlamıştır. Bu çetin(!) askerlik günlerinden sonra, ABD uyruklu "Morrison Şirketi" temsilciliğini alan Demirel, iş dünyasında dostluklar edinmeye başlamış ve bu arada Mıgır ile de ahbaplık kurmuştu.

Zeytinoğlu-Turanlı

1964 yılında iktidarda olan İsmet Paşa hükümetinin düşürülmesine karar verildiğinde, iş İzzet Turanlı'ya düşmüştür. Turanlı, hatırı sayılır masonlardandı. Ve Demirel'in yakın arkadaşıydı. O zamanlar Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri olan Nasır Zeytinoğlu da, Allah rahmet eylesin, hızlı masonlardandı. İki mason birader, başbaşa konuşup anlaştılar. Turanlı, var gücüyle Demirel'i destekleyecek, Zeytinoğlu da İnönü hükümümetini düşürmek için "köşk çevresinde" gerekli çalışmaları yapacaktı.

Uzatmayalım, Turanlı, o günlerdeki iş ortağı Mıgırdıç ile beraber; "Demirel planı"nı bütün ayrıntılarıyla saptadı. Demirel de genel başkanlığa geldikten sonra, bir fırsatını bulup, İsmet Paşa hükümetini devirmek için pusuda bekliyordu. Turanlı'nın tavsiyelerine uyularak, Millet Partisi Genel Başakanı Osman Bölükbaşı, Yeni Türkiye Partisi Genel Başkanı Ekrem Alican, Demirel tarafından ziyaret edilerek "sebebi ziyaret" anlatıldı.

Turanlı-Şellefyan ikilisi ne derlerse, Demirel bu planı uygulamış ve sonuç alınmıştır. İnönü hükümeti yıkılmış, yerine Ürgüplü hükümeti kurulmuştur.

Süreyya'daki yemek

İsmet Paşa hükümetinin düşürüldüğü gün, Ankara'da Süreyya Kulübü'nde büyük bir yemek verilir. Yemeği veren Mıgırdıç Şellefyan'dır. Baş konuk Süleyman Demirel'dir. İzzettin Turanlı, yemeğin en neşeli adamıdır. Kadehler kalkar, tokuşturulur. Yemek kahkahalarla ve neşeyle biter.

Mıgırdıç'ın yemek verdiği günlerde, elinde ne gibi işlerin bulunduğunu bilmekte yarar vardır: Edirne-Pehlivanköy demiryolu inşaatı, Antalya bölgesi sulama tesisleri, Pendik tersane inşaatı...

O dönemi anımsayanlar, Mıgırdıç'ın, tam Demirel'in İsmet Paşa hükümetini yıkmak için eyleme geçtiği günlerde kısa bir Amerika gezisi yaptığını söylerler. Bu gezi ne amaçla yapılmıştır, onu şimdiye kadar bilen çıkmamıştır.

Yeni hükümet kurulduktan sonra Mıgırdıç Şellefyan'ın biraz sarsılmaya yüz tutan işleri birdenbire düzelmiş ve T.C. Ziraat Bankası bu değerli "Azınlık kompradoru" Mıgırdıç Şellefyan'a milyonlarca lira kredi sağlamıştır. Aynı günlerde aynı bankanın Şevket ve Hacı Ali Demirel'e 26 milyon lira kredi verdiğini gazetelerden anımsayanlar "Bu işlerin içinde bir bit yeniği var" diye düşünmüşlerdir. Böyle kuşkulara kapılmak, "tarihi maddecilik" yolunda diyaletik düşüncelere kapılmak, son bağımsız Müslüman Türk devletinin temeline dinamit koymak demektir. Ayıptır, yapmayın!..

Mıgırdıç aracı oluyor

Demirel'in birdenbire parlayıp, ortalığa çıkması eski demokratlarca pek hoş karşılanmıyordu. Özellikıe Celal Bayar, Demirel'in duyacağı şekilde sık sık "Şu bizim su müdürü" diye AP Genel Başakanı'nı küçük gördüğünü anlatmak istiyordu.

Bayar, Demirel'i hırpalamak için Ege gezisine çıkmak istedi. Bu, mevsimsiz bir geziydi. Gezi haberi, Demirel'i bir hayli ürküttü. Hemen çare bulundu. Mıgırdıç, Bayar'a giderek, bu geziden vazgeçmesini isteyecekti. Nitekim Mıgırdıç başarılı oldu. Bayar, bu eski DP milletvekilinin söylediklerine kulak vermişti. Geziyi biraz ertelerse iyi olurdu.

Mıgırdıç, o günlerde Demirel ailesinin baş konuğuydu. Demirel'in "Buğday sokakta" ki eski evine sık sık uğrayan Mıgırdıç, burada Demirel ailesinin ötekl fertleriyle, Hacı Ali ile Şevket'le senli-benli arkadaş olmuştu.

Ya çocukıar?..

Tabii, çocukları da büyüyordu. Mıgırdıç Şellefyan'ın değerli mahdumu Arden Şellefyan ile Hacı Ali'nin oğlu Yahya, önce kaydırak, sonra misket oynayarak birbirlerini üttüler, sonra ortaklık kurarak mahalle çocuklarını kazıkladılar.

İşte ünlü mobilya yolsuzluğundaki Demirel-Şellefyan ortaklığının temelindeki olay budur. Küçük Arden ile küçük Yahya, ilerinin büyük işadamları, Buğday sokaktaki evde tanışıp, ortaklık temellerini atıyorlardı. Milliyetçi cephenin temeline konulan ilk harç, Arden-Yahya dayanışmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu tarihsel gerçeğin altını bi güzel çiziyoruz.

Az kalsın unutuyorduk. Mıgırdıç Şellefyan'ın 1968 yılında bir "milli" bankamızdan aldığı kredi tutarı ne kadardır, biliyor musunuz? 28 milyon!.. Sonra bu 28 milyon ne mi oldu? Yengeniz oldu efendim!..

Teneke kralı Mıgır

Mıgırdıç Şellefyan'a gerçek ününü kazandıran olay, "teneke ticaretti"dir. Teneke ticaretinin iç yüzü nedir, derseniz, bunun bir çırpıda anlaşılamayacağını hemen belirtmek isteriz. Çünkü teneke ticaretinde bulunan yol, mobilya ticaretinde geliştirilmiş olup, ticaret dünyasında "Şellefyan-Demirel doktrini" olarak bilinen bu doktrin henüz kaleme alınmamıştır.

Buna rağmen biz yine de özetlemeye çalışalım:

Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları kurulup çalışmaya başlayınca, yurt dışından teneke ithalatı da yasaklamıştır. Ne yapsın Mıgır bu yasaklama karşısında?.. Şöyle bir yol izlemiştir.

Ticaret Bakanlığı'na başvurarak, "kırpıntı teneke" ihraç edeceğini söyler. Kırpıntı teneke, yurt dışına gönderilecek, bir İtalyan şirketi bu kırpıntı tenekeden "galvanizli sac" üretip Türkiye'ye yollayacak. Mıgır da bu arada yolunu bulacak.

İşin içyüzünü araştıranlar, aslında kırpıntı tenekenin yurt dışına gönderilmediğini, ancak kağıt gönderilmiş gibi göründüğünü saptarlar. Sanayi Bakanı Mehmet Turgut ile Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin olaya el koyarlar.

Mıgırdıç, yurt dışına mal ihraç etmiş gibi görünerek, "Budin" adlı şirket aracılığıyla yurt dışından galvanizli sac getirip satmaktadır. Bu iş için paravan şirketler kurulmuştur.

Şellefyan'ın şirketlerinde çalışan bir yurttaşımızın adı sanırız ilgi çekecektir. Demokrat Parti döneminde "Menderes'in polisi" olarak bilinen Bumin Yamanoğlu, Mıgır'ın adamı olarak ticaret şirketlerinde görev almıştır. Yurt dışından gelen galvanizli sacların beyannameleri Yamanoğlu tarafından imzalanmıştır.

Neyse. Mehmet Turgut ve İbrahim Tekin işi sıkı tutarlar. Mıgır o günlerde bir başka dolap daha çevirmektedir. Azınlık kompradoru, bu kez tütün karşılığında ithalat yapmak için faaliyete geçmiştir. Bu konuda kendisi de bir tütüncü olan Ticaret Bakanı Ahmet Türkel'den büyük yardım görmektedir.

Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin, Mıgır'ın İzmir gümrüğünde bekletilen tenekelerine el koyar. Mıgır, Danıştay'a başvurur ve davayı kazanır. Fakat İbrahim Tekln, Mıgır'ın bütün işlemlerini denetlemeye başlamıştır.

Başbakan Demirel, olaya müdahale etmek ister. İbrahim Tekin karşı koyar. Ticaret Bakanı Ahmet Türkel ile Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin arasında sert tartışmalar çıkar.

Pabuç pahalıdır. Mıgırdıç, bir sürü yarım iş, devlet borcu ve milyonlarca liralık kredilerle birlikte bir gece ansızın yurt dışına kaçar. Artık İsviçre'dedir ve ticaret hayatını buradan sürdürecektir.

Mıgır ve mobilya yolsuzluğu

Mıgırdıç, yurt dışına kaçıp, yerleştikten sonra, Hacı Ali Demirel ile ilişkisini sürdürdü. Mıgırdıç, oğlu Arden'in, Hacı Ali de Yahya'nın gelecekierini düşünmek zorundaydılar. Hemen oğulları adına "Etablisment mopar kaçtım apar, topar" adlı bir şirket kurdular.

Mıgırdıç çok akıllı adamdı. Yurt dışına çıkmadan önce perde arkası paylarla denetiminde olan bir "Mukaddesatçı" gazete hangisi dersiniz?.. Mıgır, işte bu gazetede devalüasyon yapılacağı haberini yayınlatmış ve bir gün içinde İstanbul piyasasından topladığı dolarlarla yurt dışına çıkmıştır.

Döviz transferi nedir, vergi iadesi nasıl alınır, devlet nasıl dolandırılır, bunları Mıgırdıç'tan daha iyi bilecek bir Allah'ın kulu yoktur, olamaz da... Yahya Demirel, bu konuda Mıgırdıç'ın yanında henüz "çırak" bile sayılamaz.

Mıgırdıç'ın mobilya ticareti için bulduğu yol, teneke ticaretinde izlenen yolun hemen hemen aynısıydı. Türkiye'deki şirket, yani Yahya'nın şirketi, yurt dışına mobilya ihraç etmiş gibi görünecek, yurt dışındaki şirket yani Mıgır'ın şirketi Yahya'nın şirketine, mobilya satın almış gibi döviz yollayacaktı. Dövizler Merkez Bankası'na gelince de Yahya gidip, hem bu dövizin Türk lirası tutarına, hem de bu paranın yüzde yetmişi oranında vergi iadesi adı altında bir paraya konacaktı.

Yahya'nın başka şirketleri de, bankalardan, yurt dışından araba alacağım, diye transfer ettirdiği dövizi Mıgırdıç'a yollayacak, böylece Mıgır'ın ve Yahya'nın ceplerinden beş kuruş çıkmadan devletten milyonlarca lira çekilmiş olacaktı.

Mobilya yolsuzluğu nedeniyle sahtecilik suçundan mahkum olan Yahya, şimdi İsviçre'de Mıgırdıç Şellefyan'ın himayesi altında yaşamaktadır.

Mıgırdıç Şellefyan ile Yahya Demirel'in heykelleri Cilvegözü Sınır Karakolu önüne, aynı kaide üzerinde oturtulmalı ve altına şu sözler yazılmalıdır:

"Milliyetçi iktidarın gerçek sahipleri..."

MAHİR" BİR "KAYNAK"

Vatan kurtarmak kolay iş değildir. Her önüne gelen vatan kurtaramaz! Vatan kurtarmak için belirli koşullar vardır. Bu koşullara sahip olmayan klmse, vatan kurtaramaz. Vatanımız, son yirmi-otuz yıldır, en az yirmi beş-otuz kerre kurtarılmıştır. Vatan kurtaranlar genellikle ikiye ayrılırlar. "Herkesin gözü önünde vatan kurtaranlar", "Perde arkalarından vatan kurtaranlar"

Herkesin gözü önünde vatan kurtaranlar sınıfına, Süleyman Demirel, Turhan Feyzioğlu, Faik Türün, Ali Elverdi, Orhan Kabibay, Fethi Çelikbaş gibi büyükler girer. Perde arkasından vatan kurtaranların başında yer alan bu kahramanımız ise, 12 Mart olayı dolayısıyla adı ortalığa dökülen emekli üsteğmen, mustafi öğretim üyesi, MİT görevlisi Mahir Kaynak'tır.

Ordudan atılıyor

Mahir Kaynak, Kilis doğumludur. 1934 yılında doğan Mahir Kaynak, 1953 yılında Kara Harp Okulu'nu beşincilikle bitirmiştir. Harp Okulu'nu böyle parlak birderece ile bitiren Kaynak'ın silahlı kuvvetlerde başarıdan başarıya koşması beklenirken, aaaa, bir de ne görüyoruz, Kaynak 1956 yılının aralık ayında ordudan çıkartılıyor.

Bu konuda çeşitli yorumlar yapılmış ve Mahir'in silahlı kuvvetlerden neden çıkartıldığı araştırılmıştır.

Bir yoruma göre, Mahir o tarihlerde MİT'e girmiş ve kendisine ordudan ihraç edildiği süsü vermiştir. Bir başka söylentiye göre de bir Kürtçülük davasına adı karışmış, bu davadan kurtulurken MİT'e kaydını yaptırmıştı. Daha başka

söylentiler varsa da, o kadarını yazmak istemiyoruz, üstümüze pek varmayın!

Solculuğa başlıyor

Belli ki, MİT büyükleri, Mahir Kaynak'ın kişiliğinde "mahir" bir "kaynak" bulmuşlardır. Mahir'in ordudan ayrılmasının temel nedeni, bu üstün yetenekleridir.

Kaynak, ordudan atılınca hemen İstanbul İktisat Fakültesi'ne kaydoldu. Bir yandan da bazı basın kuruluşlarının kapısını aşındıran Kaynak, sosyalizme olan aşırı tutkusuyla dikkati çekti. İktisat Fakültesi'ni başarıyla bitiren Kaynak, aynı fakültede ilerici öğretim üyelerinin yanında asistanlık yapmayı çok istiyordu. Kaynak, girdiği sınavları başarıyla vererek, İdris Küçükömer ve Sencer Divitçioğlu'nun kürsülerine asistan oldu.

Bu ünlü kışkırtıcı ajanımızın akademik hayatı çok sessiz sedasız yürüyordu. Kaynak, bu sessiz sedasız günlerde İdris Küçükömer ve Sencer Divitçioğlu'nun siyasal temaslarını ve görüşlerini günü gününe MİT yetkililerine bildirmeyi görev saymaktaydı. Sonradan Mahir Kaynak'a "Nasıl oldu da çok sevdiğini söylediğin Küçükömer ile Divitçioğlu'nu ihbar ettin" yolundaki soruyu "Onlar Asya tipi üretim tarzını inceliyorlardı. Bu incelemenin, devletiyle, milletiyle bölünmezlik ilkesine aykırı bir tarafı yoktu. Çünkü Osmanlı toplumu esas alınmıştı. Onlar hakkındaki ihbarlarım ciddi değildi" şeklinde yanıtlamıştı.

Görevimiz tehlike

Mahir Kaynak'ın temel görevi, ihtilalci akımları MİT Müsteşarlığı'na bildirmekti. Kimler ihtilalci olabilirdi? Bunu belirleyip saptamak görevi doğrudan doğruya, Mahir Kaynak'a bırakılmıştı.

Kaynak, işe öğrencilerin arasına sızarak başladı. Akademik kariyerde doçentlik aşamasının kapısına kadar dayanan Kaynak, doçentlik tezi yazacağına, bütün zamanını, öğrenciler arasında

geçirirdi. Öğrencilerle sosyalizm üzerine tartışan Kaynak, burjuva düzeninin ancak ve ancak silah kullanarak devrileceğini söyler ve "gerilla savaşı şarttır" derdi.

Öğrencilere, "Teoriyi yeniden keşfetmeyin. İşte proleterya, işte burjuvazi... Siz gerilla yöntemleri öğrenin" yolunda öğütler veren Kaynak, bu yolda örgütler oluşturulmasını salık vermekteydi.

NATO'dan çıkalım yoldaşlar

Devrimci derneklerce de tanınıp sevilen Kaynak, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı temsilcisi olarak 15-20 Haziran 1969 tarihleri arasında Romanya'nın Başkenti Bükreş'te düzenlenen bir toplantıda, dünyanın dört bir yanından gelen komünist gençlik örgütleri toplantısında konuşmasına şu cümlelerle başlıyordu.

"Yoldaşlar... Böyle bir seminerde dikkatleri, askeri bir ittifak sonucu olarak ciddi tehlikelere maruz kalan bir ülke üzerine çekmek isterim. Hepinizin bildiği gibi, Türkiye NATO adlı saldırgan bir ittifakın boyunduruğu altındadır. Ve bilindiği üzere NATO, ABD'nin iktisadi ve askeri sömürüsü üzerine inşa edilmiştir. Türkiye'nin komşu devletlerle ayrıcalık ifade edebilecek bir sorunu yoktur. Her şeye rağmen, Amerika'nın yönetimi altında bütçemizin üçte birini askeri masraflar için ayırma zorunluluğunda kaldık. Hükümetimizin onayı ile 32 bin kilometre kare alanı Amerikalılara verdik. Bu Amerikan üslerine Türk Genelkurmay Başkanı bile giremez."

Mahir Kaynak, aynı konuşmasında Sovyetler'in Çekoslovakya'yı işgalini de haklı buluyor ve komünist ülke gençleri arasındaki dayanışmanın, Türkiye'yi de içine almasını öneriyordu.

Dernek kuruyor

Mahir Kaynak, 1968 yılında, devrimci gençliği etkisi altına alan demokratik devrim tezi görüşlerinin baş savunucularından

biriydi. Kaynak, sadece bu görüşleri savunmakla yetinmedi, Bir de bu adla bir dernek kurulmasına çalıştı ve sonunda kurdurttu. "Demokratik Devrim Derneği"nin İstanbul ilindeki kuruluş çalışmalarını yürüten Kaynak, derneğin kayıt defterlerini de elinde tutuyordu.

Bütün üyelerin adları, sanları, ev ve iş adreslerini de böylece ele geçiren Kaynak, tabii hemen, bu belgeleri MİT İstanbul Bölge Şefi'ne aktarmıştı bile... Bir süre sonra "Demokratik Devrim Derneği" İçişleri Bakanlığı tarafından kapatılmış ve Kaynak'a göre, "ihtilalci çekirdek" saptanmıştı. Demokratik Devrim Derneği kapatıldıktan sonra Mahir Kaynak'ı "işsizlik ve pahalılıkla mücadele derneği"nde görüyoruz. Bu dernekler aracılığı ile Mihri Belli ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yla da dostluk ilişkileri kuran Kaynak, Halkevlerine kanca atmak istiyordu. Kaynak bunlarla da yetinmemiş, devrimci öğretmenlerin oluşturduğu TÖS seminerlerinin vazgeçilmez konuşmacılarından biri olmuştu.

Amerika'daki eğitim

Mahir Kaynak, doktorasını yaptıktan bir süre sonra Birleşik Amerika'ya gitti. Birleşik Amerika'ya her giden yurttaş, gelişmiş hünerler edinerek yurda döner. Dr. Mahir Kaynak da öyle yaptı. Washington'da Uluslararası Polis Akademesi'nde, "istihbarat" kursları gören Mahir Bey kardeşimiz, yaldızlı bir "sertifika" ile yurda dönünce kendisine büyük kapılar şırak diye açılıyordu.

İlk amacı, komünist ihtilali önlemek, ikinci amacı doçent olmak, üçüncü amacı da MİT'deki yerini iyice sağlamlaştırmaktı. Raporlarında "üniversiteli" imzasını kullananan Kaynak, 12 Mart öncesinde önemli bir görev üstlenmişti. Emekli Korgeneral Cemal Madanoğlu'nun çevresini izlemek ve bu grubu tutuklatmak...

MİT dosyasındaki adı : M-3445

"Üniversiteli" imzasıyla rapor yazan Mahir Kaynak'ın MİT içindeki adı "3445" idi. M-3445, Madanoğlu'nun peşine düştü

ve ağını kurdu. Önce devrimci yazarlarla dost olacak, bu dostluğu pekiştirecek, sonra da Cemal Madanoğlu ile bu yazarlar arasında bir siyasal örgüt yaratacak. Daha sonra da, General Madanoğlu'nu gerek Dr. Hikmet Kıvılcımlı, gerekse Mihri Belli ile tanıştıracaktı.

Kaynak sık sık seminerlerine katıldığı TÖS İstanbul Şubesi'nde yapılan bir toplantıya Madanoğlu ile birlikte gitmişti. Madanoğlu, TÖS tarafından yapılan konuşmaları pek beğenmemiş ve toplantıya katılan solculardan "asgari müştereklerde birleşilmesini" istemişti. Madanoğlu'nun bu asgari müşterekler sözü sonradan Kaynak tarafından MİT'e "askeri müşterekler" şeklinde yansıtılmıştır.

En büyük başarısı

Madanoğlu'nu adım adım izleyen Mahir Kaynak'ın en büyük başarısı Madanoğlu ile Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı tanıştırmış olmasıdır. TÖS toplantısını, asgari müştereklerde birleşin, diye kısa bir konuşma yapıp terkeden Madanoğlu, Kaynak tarafından "man ayıp oldu paşam" eleştirisiyle karşılaşmıştı. Madanoğlu bu toplantıya Mahir Kaynak ve Prof. İsmet Sungurbey'le beraber gitmişti. Kaynak, "Paşa'm, toplantıya yarıda kesip gittiniz, Sungurbey alındı" demiş ve Paşa'dan Sungurbey'in gönlünü istemişti.

Gönül alma işlemi, Madanoğlu'nun Kızıltoprak'taki evinde vereceği bir yemekte olacaktı. Yemeğe Sungurbey, Dr. Hikmet Kıvılcımlı ve Mahir Kaynak beraber gelmişlerdi. Geç saatlere kadar oturuldu, konuşuldu. Rakılar içildi.

Mahir kaynak, bu konuşmaları, ceketinin cebindeki dolma kalem teyp ile banta alıyordu.

Bant, hemen MİT tarafından "deşifre" edildi. Deşifre edilen bantta çatal, bıçak sesleri, kahkahalar ve Dr. Mahir Kaynak'ın "Ya öyle mi, hımmm, siz buyurun paşam, zahmet etmeyin" gibi sözlerinden başka hiç bir şey çıkmamıştı, şu aksiliğe bakın siz...

12 Mart geliyor

12 Mart nasıl gelmiştir? Bazı görüşlere göre "Hişt, hişt geliyor" diyerek, bazılarına göre, "Rap, rap, rap, rap" diye, son yorumlara göre de "Yaş mı da kuru mu, Şengül hamamı" diyerek gelmiştir.

12 Mart'ın en büyük davalarından biri, "Madanoğlu davası" olarak bilinir. İşte bu Madanoğlu davası yukarıdan beri anlatmaya çalıştığımız (Nasıl, anlatabildik mi?..) Dr. Mahir Kaynak tarafından oluşturulmuştur.

Küçüklüğünden beri senaryo yazmaya pek meraklı olan Mahir Kaynak'ın en başarılı senaryosu Madanoğlu davası dolayısıyla ortaya çıkmıştır.

Mahir Kaynak tarafından senaryosu yazılan ve Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Faik Türün tarafından sahneye konulan bu oyun, görkemli dekora rağmen, tutmamış ve sıkıyönetim mahkemesi kararıyla sahnelerden geri çekilmiştir.

(Bu arada Doç. Kaynak'ın Çapa Kliniği'nde ruhsal nedene dayanan bir hastalık dolayısıyla uzun süre tedavi gördüğü de anlaşıldı. İyi mi?..)

Üniversiteden ayrılıyor

12 Mart günlerinde Madanoğlu davası nedeniyle "deşifre" olan Mahir Kaynak, önce "Asistanlar Sendikası"ndan atıldı. Üniversite susuyor ve bu değerli asistanın doçent olacağı günleri bekliyordu. Kaynak, sıkıyönetim mahkemesinde çıkıp, bütün hünerlerini birer birer anlattıktan sonra, korkusundan üniversiteye gidemez oldu. Yakın arkadaşları Kaynak'ın "Aslında ben Marksist-Lenininist'im" Bakın bir tek Marksist'i ihbar ettim mi? Hep cuntacıları ihbar ettim" dediğini söylerler.

Kaynak, "deşifre" olmuştu. Artık üniversitede barınamazdı. MİT; hemen bu değerli kışkırtıcı ajana kollarını açtı. Kaynak, 12 Mart sorgularında bulundu. Erenköy'deki ünlü Ziverbey Köşkü'nün demirbaşlarından biri olan Kaynak, sonra MİT Müsteşerlığı'ndan önemli bir göreve getirildi.

Mahir Kaynak'ın heykeli, üniversitenin bahçesine dikilmeli ve heykelin kaidesine şu sözler yazılmalıdır:

"Eski Marksist-Leninistler'den, kışkırtıcı ajan ve doçent Mahir Kaynak..."

YARGIÇ 146

İnsanların yıldızları belli olaylarla parlar. Herkesin bir "talih yıldızı" vardır. Bu "talih yıldızı" her zaman insanları zengin etmez. Bazen de meşhur eder, ün kazandırır. Emekli Hakim Albay Saadettin Üçüncüoğlu da ününü "talih yıldızı"na borçludur. Üçüncüoğlu'nun "talih yıldızı" dört yıldızı general Semih Sancar'dır.

Neden mi? Şundan. 12 Mart günlerinde Ankara'da sıkıyönetim ilan edildiği zaman, sıkıyönetim komutanlığına Orgeneral Semih Sancar atandı. Sıkıyönetim adli müşavirliğene Albay Muzaffer Gucuroğlu, yardımcılığına da Yarbay Saadettin Üçüncüoğlu getirildi.

Sancar, kimlerin içeriye alınıp, tutuklanacağını adli müşavirleriyle konuşur, ondan sonra davalar açılırdı. Bilindiği gibi Semih Sancar, engin kültürü ve şeytana taş çıkaracak zekasıyla tanınmış bir büyügümüzdür. Sancar, kimler hakkında kamu davaları açılacağını ezbere söyler, adli müşavir yardımcısı Saadettin Üçüncüoğlu da dosyaları hazırlardı.

Dosyalar konusunda, Sancar ve Üçüncüoğlu tam bir görüş birliği içindeydiler. Bu birlik, tabii ki, "askeri birlik" değildi. İki büyük kültürün, iki büyük zekanın, milli menfaatler konusunda bir noktada birleşmeleriydi. Birleştikleri noktanın nirengi numarası 146'ydı. Davalar 146'ncı maddeden açılmalı, solcular içeri tıkılmalıydı.

Adli müşavirlikten yargıçlığa

Sancar ve Üçüncüoğlu, sıkıyönetim yargıçlarından pek hoşnut değillerdi. Türk Ceza Yasası'nın 146'ncı maddesi pek

istedikleri gibi işletilmiyordu. Bir yargıç bu uygulamayı başlatmalı ve cümle sanıklar 146'ncı maddeye çarptırılarak, içeriye atılmalıydı.

Üçüncüoğlu'nun aklına bir fikir geldi. Kendisi, sıkıyönetim adli müşaviriydi, ama "emrederlerse" hemen sıkıyönetim yargıçlığına geçer, 146'ncı maddeyi vatan ve millet düşmanlarına uygulayabilirdi. Sancar, bu öneriyi benimsedi, emrini verdi ve Üçüncüoğlu, adli müşavirlikten sıkıyönetim yargıçlığına geçiverdi.

Semih Sancar'ın en çok içerlediği iki profesör vardı. Bunlardan biri, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Mümtaz Soysal, öteki de Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Uğur Alacakaptan'dı. Sancar ile Üçüncüoğlu'nun "sıkıyönetim nasıl kurulur" konulu görüşmeleri başladığında, Soysal tutuklu olarak yargılanıyor, Alacakaptan ise Soysal"ın avukatlığını yapıyordu.

Alacakaptan ihbar ediliyor

Prof. Mümtaz Soysal'ın avukatlığını yapan Prof. Uğur Alacakaptan, Can Özbay adlı bir hukuk öğrencisi tarafından, dekanlığı sırasında "Dev-Genç ile işbirliği yaptığı" gerekçesiyle ihbar edildi. Bu muhbir kişinin, yani "sayın muhbir vatandaş"ın aynı zamanda bir "MİT görevlisi" olduğu dosyadan çıkan belgelerden anlaşılmış, buna karşı Üçüncüoğlu, duruşmada Alacakaptan'ın avukatlarına "Nereden buldunuz bu belgeleri" demekle yetinmiştir.

Oysa bu belge havadan uçup gelmemiş, dava dosyasından çıkarılmıştı.

Üçüncüoğlu, sıkıyönetim yargıçlığına başladığında eline gelen ilk dosya, Hacettepe Üniversitesi'nde bir öğrenci eylemiyle ilgili davaydı. Üçüncüoğlu, davaya yarıda girmişti ve dava "polise mukavet" suçundan açılmıştı. Üçüncüoğlu, duruşmaya girer girmez, polise direnme suçunun "anayasayı ihlal suçu" oluşturacağını ileri sürerek, öğrencileri 146'ncı maddeye göre mahkum etmişti. Mahkeme kurulunda Üçüncüoğlu'ndan başka, hukukçu üye, Binbaşı Siret Kurtcebe ve mahekeme başkanı Topçu Albay Remzi Siretli bulunmaktaydı.

Üçüncüoğlu kükrüyor

Saadettin Üçüncüoğlu, askeri hukuk dalının en seçkin, en yetişmiş ve de özellikle en zeki yargıçlarından biriydi. Prof. Alacakaptan davası önüne geldiğinde şöyle düşündü: "Ben bu davada kimin daha iyi hukukçu olduğunu kanıtlayacağım. Dünya-alem, bir askeri yargıcın, bir ceza hukuku profesörünü nasıl alt ettiğini görecektir."

Duruşma bu havada başladı. Üçüncüoğlu, duruşma yargıcıydı. Bu nedenle, sanıklarla, tanıklarla ve sanık avukatlarıyla onun konuşması gerekmekteydi. Üçüncüoğlu'nun bir küçük kusuru vardı. Türkçesini, yetişip büyüdüğü Karadeniz şivesinden pek kurtaramamıştı.

Arasıra "tahliye mi üstedün da" "reddediyoruz da", "ha söyle bagayum" gibi deyişlerle duruşmalara renk katardı.

Avukatlara sırtını dönüyor

Üçüncüoğlu, gerçekten büyük yargıçtı. Duruşmalar bir orkestra şefi zarafetiyle yönetiyor, "ha kalk bagayum" "ha söyle bagayum" diyerek tutanakları, ince zekasından süzülen sözcüklerle süslüyordu.

Bu değerli yargıcın bir huyu vardı. Kürsüde öne eğilerek, elinin üst kısmını ısırır, avukatlar söz istediği zaman, sandalyesinde şöyle bir yarım dönüş yapıp sırtını avukatlara dönerdi. Avukatlar, örneğin tahliye isteminde bulunup sözlerini bitirince, "bittu mu da" diyerek yeniden sandalyesinde tam oturup, el ısırma eylemine devam eden Üçüncüoğlu, böylelikle "siz bunları benim cübbeme anlatın" demek isterdi.

Üçüncüoğlu'nun o günlerde bir sorunu, bir derdi vardı. Mahkemenin öteki üyeleriyle pek anlaşamıyordu. Hele, Binbaşı Ferşat Oltulu ile neredeyse analı, avratlı dövüşeceklerdi. Mahkeme Başkanı Azmi Işıklar da, Üçüncüoğlu'nu zaman zaman "itidale davet" etmekteydi.

Mahkum ediliyor

Prof. Uğur Alacakaptan, Türk Ceza Yasası'nın 312'nci maddesini ihlal ettiği gerekcesiyle yargılanıyordu. Bu madde, altı ay, bir yıl cezayı öngörmekteydi. Üçüncüoğlu, 146'ncı maddeye, yeni bir öz ve içerik kazandırmak amacında olduğu için, 312'nci maddeyi az bularak, cezayı 146'ncı maddeden kesmişti.

Üçüncüoğlu, bu mahkumiyet kararını vermek için az çekmemişti. Önce, yanındaki hukukçu üye ile anlaşamıyordu. Yargıç Binbaşı Ferşat Oltulu, "Böyle komik delillerle adam mahkum edilmez" diyor ve Alacakaptan ve arkadaşlarının beraatini istiyordu. Mahkeme başkanı Azmi Işıklar da öyle düşünmez mi!?..

Bir çare bulundu. Tam karar aşamasında, mahkeme başkanı Azmi Işıklar görevinden alınmış ve yerine Topçu Albay Remzi Siretli getirilmişti. Siretli "merhaba efendim, iyi akşamlar" diyerek, mahkumiyet hükmüne imzasını atmış, karar, Ferşat Oltulu'nun muhalefetiyle de olsa, çıkarılmıştı.

Alacakaptan ve arkadaşları karar ile birlikte tutuklanıyor, Üçüncüoğlu da arkadaşlarınca kutlanıyordu. Evet başarmıştı. Bir ceza hukuku profesörünü alt etmişti sonunda. Ona "Üçüncüoğlu" derlerdi.

Hey gidinin efesi...

Gerekçesinde neler var?

Dedik ya, Üçüncüoğlu, çok zeki bir hukukçuydu. Fakat buna rağmen Alacakaptan ve arkadaşlarının davada sordukları soruların kendisini güç durumlarda bıraktığını teslim ediyordu. Üçüncüoğlu, kararın gerekçesinde bu konuda şunları yazmıştı:

"Davanın delilleri, yazılı belgelerle, dinlenmiş şahitlerdir. Şahitler, amme ve müdafaa şahitleri olmak üzere iki kısımdan ibarettir. Ancak amme şahitleri olarak dinlenenlerin bir kısmı, sanıkların hukukçu olmaları ve cevabı muhtevi suallerle müdafaa şahitleri durumuna sokulmuşlardır.

Yani, Üçüncüoğlu'na göre, sanıkların hukukçu olmaları da anayasayı ihlal suçunun öğelerinden biri sayılmaktaydı!.. Sanıklar, hukukçu oldukları için sorular soruyorlar, ancak bu soruların içinde, yanıtları da bulunduğundan, kamu tanıklarını savunma tanıkları gibi kullanılıyordu. (Allah, Allah! Nasıl iş öyle?!..)

Alacakaptan ile ilgili davada tanıklar, çoğunlukla "ülkücü" diye bilinen öğrencilerdi. Alacakaptan, bunların tanıklıklarına itiraz etti. "Bunlar tarafsız değillerdir" dedi. Üçüncüoğlu'nun bu itiraza verdiği karşılık ise çok ilginçti:

"Yurt sathında taraf toplamak, anarşik ortamı yaratmak için vaki fiil ve eylemlere karşı çıkan, emniyet kuvvetlerinin yanında bulunan, çatışan ve çarpışan yine ülkücülerdir."

Saadettin Üçüncüoğlu'na göre öğrenciler, Marksist-Leninist bir ihtilal için hazırlanıyorlardı; bu hazırlık şöyle yapılıyordu:

"Komünist düzen taraftarları, forumlar, konferanslar, açık oturumlar tertip ederek, talebeleri esas gaye olan öğrenimlerinden uzaklaştırıp, ayrıca ezilmiş halktan, işçiden bahsederek, yurdun yeraltı ve yerüstü kaynaklarının sömürüldüğü, Türkiye'nin bağımlı bir devlet olduğunu, Amerikan emperyalizmi, toprak ağaları, mütegallibe ileri sürülecek, bu çıkarcı çevrelerle iktidarın işbirliğinde olduğu sloganlarıyla, Marksist-Leninist ve Maoist doktrinler apaçık methüsena edilerek, talebelerin bilinçlenmelerine ve şartlanmalarına sebep olunmuştur."

Görüldüğü gibi, Türk Dil Kurumu ödülünü hakedecek güzel bir Türkçe'yle anlatılan, "komünizm propagandası" ve "Anayasayı ihlal" suçu, Üçüncüoğlu'nun güçlü kalemiyle hukuk dünyasına armağan ediliyordu.

Fakat bu armağan, Askeri Yargıtay'ca geri çevrilecek ve Askeri Yargıtay Başsavcısı Amiral Numan Özdalga, bu karar için, "Bu hükümler, hakimlere ve hükümlülere duyulacak saygıyı azaltır" diyecek ve de Yargıtay bu kararı esastan bozacaktı.

Bozulan, aslında karar değil, hakim Albay Saadettin Üçüncüoğlu'nun kendisiydi. Kızmıştı elbet. Yargıtay'da kendisini çekemeyenler vardı. Karar bundan dolayı bozulmuştu.

İdam kararları veriyor

Alacakaptan davasından sonra, Saadettin Üçüncüoğlu'nun girdiği ikinci büyük dava, Dr. Uğur Celasun ve arkadaşlarının davasıydı. Üçüncüoğlu, nedense, "Uğur" adına karşı bir "alerji" duyuyordu. Sanık "Uğur" adını taşıyorsa, sanki cezası beş yıldan başlıyordu.

Üçüncüoğlu, Dr. Uğur Celasun ve arkadaşları davasında tam dört sanığın idamına karar verdi. Fakat, Askeri Yargıtay, bir türlü işin özüne girememiş(!), Üçüncüoğlu'nun verdiği bu dört idam kararını da dozmuş, sonunda sanıklar beraat etmişti.

Bu davada sanıklar, kendilerine işkence yapıldığını ileri sürmüşlerdi. Üçüncüoğlu, öyle kolay kolay "mat" edilecek hukukçulardan değildi. İşkence iddialarına karşı şu güçlü yanıtı verdi:

"İşkence şu hallerde önem kazanır. İşkenceyle gerçeğe aykırı bilgi elde etmek, işkenceyle gerçeğe uygun bilgi elde etmek baskı ile gerçeğe uygun bilgi elde etmek veya deliller karşısında gerçeği ifade etmek mecburiyetinde kalmak... Şu halde, ifade edildiği gibi, işkence yapılmış ise, gerçeğe aykırı bilgi elde edilmemiş, gerçeğe uygun bilgi elde edilmiştir. Çünkü hakikatı ortaya çıkarmak için suç işlemek başka, ortaya çıkan hakikat başkadır."

Belki "Yok canım, o kadarı da olmaz. Atıyorsun" diyenler olur diye, bu kararın numarasını bildirelim: Ankara I nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'nin 74/1 esas, 72/2 karar sayılı kararının 32-34'ncü sayfaları... Vallahi de, billahi de, annem babam ölsün, iki gözüm önüme aksın ki, karar böyledir!.. Beğenmeyen Danıştay'a başvursun!

Beraat kararları veriyor

Üçüncüoğlu'nun verdiği her karar, Askeri Yargıtay'dan geri dönmekteydi. Üçüncüoğlu şöyle düşündü: "Demek bana inat, her verdiğim mahkumiyet kararını bozuyorlar. Öyleyse ben de beraat kararları veririm!"

Dediğini de yaptı. Örneğin, DTCF Dekanı Prof. Şerafettin Turan davasında beraat kararı verdi. Bu karar Askeri Yargıtay'ca onandı. Sıkıyönetim bittikten sonra, Genelkurmay Mahkemesi yargıcı oldu. Bu mahkemede karşısına, hava kuvvetleri eski komutanı Orgeneral Emin Alpkaya çıktı. Ona da beraat kararı verdi. Bu karar da Askeri Yargıtay'ca onandı.

Saadettin Üçüncüoğlu, bu karardan sonra eski dostu Semih Sancar tarafından Kıbrıs'a sürülünce, istifasını basarak, emekliye ayrıldı.

Şimdi CHP genel merkezinin sürekli konuklarından biridir. Üçüncüoğlu önümüzdeki dönemde, "demokratik sol" CHP'den "kontenjan adayı" olursa, kimse şaşırmamalıdır.

Üçüncüoğlu'nun heykeli, sıkıyönetim mahkemesi önüne dikilmeli ve heykelin altına kısaca şu sözler yazılmalıdır:

"Askeri Yargıç 146."

ARANAN ADAM İSMAİL ARAR

Çok partili siyasal hayatımızda, aranıp aranıp yerine bir başkası bulunamayan devlet adamlarının başında İsmail Arar gelmektedir. İsmail Arar, 12 Mart günlerinde, devleti, milleti ve cennet vatanı aziz yurdu komünistlerin elinden kurtaran birkaç büyük adamdan biridir.

Arar, siyasal hayata, orta halli bir avukat olarak başladı. Az para kazanıyor, ancak çok kitap okuyordu. Okumaya, okuduklarını çevresine anlatmaya bayılırdı ve çevresinde de az kitap okuyanlarca biraz sayılırdı.

İsmail Arar, Sağlık Bakanlığı'nın eski müsteşerlarından birinin oğludur. Arar, babasının müsteşarlık yaptığı günlerde, bakanın kızıyla tanışmış ve Arar ailesinin temeli böyle atılmıştı. Arar ailesi, kırmızı plakalı arabaya çok eski tarihlerde binmiştir. Yani, sonradan görme değildir.

CHP Milletvekili oluyor

Arar, hali-tavrı, giyim ve kuşamıyla tam bir devlet adamıdır. CHP, doğuştan devlet adamı olanları hiç kaçırmaz. Arar da gözünü açtığı günden beri, "İsmet Paşa öyküleri" dinlediği için, CHP'de siyasete atıldı ve CHP'nin devlet adamları arasına karışıverdi.

CHP, bu büyük devlet adamının değerini anlamakta geçikmedi. CHP'nin geciktiği konu sadece iktidara gelmekti. İktidara gelmek konusu dışında, gerçekten çok başarılı olan CHP, İsmail Arar'ı Millet Meclisi Başkan Vekilliği'ne seçtirmişti.

Arar, kürsüye yakışıyordu. Daha doğrusu kürsü İsmail Arar'a yakışıyordu.

İsmail Arar, Millet Meclisi'ni tam bir tarafsızlıkla yönetmeye özen gösterirdi. Bu yüzden bütün muhalefet partileri, Arar'dan hoşnuttular.

Fakat, İsmail Arar, başkan vekilliği ile yetinecek adam değildi. Devletin, İsmail Arar'a ihtiyacı vardı. Bu konuda devleti uyarmak, "Devlet baba, devlet baba, bak, İsmail seni orda bekliyor" demek gerekirdi. Bu tarihsel ses, kimin hoparlöründen çıkacaktı?!

Bakan oluyor

İsmail Arar'ın siyasal hayatı, 12 Mart muhtırasıyla şenlenivermişti. Yakın dostu Nihat Erim başbakanlığa getirilmiş, kendisine de yollar açılmıştı. Erim, yakın dostu Arar ile önemli görüşmeler yaparak, Kocaeli'nin bu "mümtaz evladını" kabineye aldı. Erim, böylece bir taşla iki kuş vuruyordu. Kendisi Kocaeli milletvekiliydi. Arar da öyleydi. Her ikisinin ortak düşmanı Prof. Turan Güneş'ti. (Güneş, Erim ve Arar'a göre ağırbaşlı değildi, İkide birde su koyuvermekle ün yapmıştı.) Eğer Arar, 12 Mart bakanı olursa, Güneş, başta Kandıra olmak üzere Kocaeli'de gözden düşecekti. (Önemli not: Nihat Erim, Turan Güneş'in akrabasıdır. Akrep etmez akrabanın akrabaya ettiğini...)

Birinci Erim hükümetine Adalet Bakanı olarak girdi. Fakat aynı zamanda hükümet sözcüsü ve genelkurmay gözcüsüydü de.

Bilindiği gibi Erim hükümeti, "beyin takımı" olarak adlandırılmıştır. Hükümet üyelerinin bir kısmı ileri zekalıydı. (Ne zeka be! Önlerindeki altı ayı görmemişler!..) Bir kısmı da "orta zekalı..."

Makabline kim şamil?

İsmail Arar, hükümet içinde bir bakanı çekemiyordu. O da Sadi Koçaş'tı. İsmail Arar, "Nasıl yapsam da bu albayı başımdan atsam" diye düşünürken, istediği fırsat ayağına geliverdi.

İsrail Başkonsolusu Efraim Elrom, Mahir Çayan'ın arkadaşlarınca kaçırılmıştı. Hükümet bu konuda önlem alacaktı.

Erim heyecanlıydı. Yerinde duramıyordu. Kaygılıydı ve İsmail Arar'a saygılıydı. Her yerde Arar'ı arattı. Arar'ı aratırken, elinde bir ceza yasası, başbakanlıkta bir aşağı bir yukarı dolaşıyor ve dolaşırken de kendi kendine mırıldanıyordu: "Ararım, ararım, ararım seni her yerde..."

Aranan Arar bulundu. "Beni emretmişiniz, sayın başbakanım" dedi. Arar, aranan adam olduğunu bilirdi. Erim, "Vazo kırıldı, vazoyu kıran ben değilim. Balyoz vazoya indi. Vazo parçalandı. Ne yapacağız şimdi? Söyle Arar" deyince, Arar hemen yanıtını verdi:

- Kanun çıkartırız."

" - Nasıl?"

" - Bayağı."

" - Nasıl bayağı?"

" - Bayağı işte."

" - Nasıl işte?"

" - Öyle işte."

(Erim ve Arar arasındaki bu tarihsel konuşma ilk kez kamuoyuna açıklanmaktadır!..)

Albayı yollayalım

Erim ile Arar arasındaki bu konuşmada önlem belirlenmişti. Arar, "Geçmişi de kapsayan yasa çıkartır, adam kaçıranı bi güzel asarız" demiş, bu öneri Erim tarafından şüpheyle karşılanmıştı.

Erim, "Ama kanunlar *makabline şamil* olamaz" deyince, Arar oturduğu koltuktan fırlayıp, "Olur abi olur, bal gib olur" demiş ve sonra şu öneriyi yapmıştı: "Ona öyle demezler, peynir ekmek yemezler, ben de bu yasayı çıkartmazsam bana da İsmail demezler." Erim, büyük devlet adamıydı. Bu öneriyi yanıtsız bırakacak değildi. Yerinden doğrularak şu yanıtı verdi:

" - O sözleri atlattık, yasaları patlattık."

Arar ısrarlıydı:

"- Bu sözler havaya, beyin takımı tavaya."

Bu tarihsel söyleşi sonunda, bir bildiri yayınlanması kararlaştırıldı ve bildiri, Arar tarafından kaleme alındı. O sırada Albay Sadi Koçaş, nefes nefese başbakanlık odasına gelmiş, "Ne o, Atatürk ilkeleri mi çiğneniyor" diye sormuştu.

Arar, Koçaş'ı karşısında görünce "Albayım, şunu bi koşu radyoevine bırakır mısın" önerisinde bulunmuş ve Sadi Koçaş, o hızla radyoevine dalmıştı.

Bulunmaz Hint kumaşıdır

Birinci Erim hükümeti, "11'lerin istifası" olayı ile yıkılmış, yerine ikinci Erim hükümeti kurulmuştu. Arar, bulunmaz Hint kumaşıdır. Erim, bu yüzden Arar'ı, kurduğu ikinci hükümete de almış, Arar ikinci Erim hükümetinde Milli Eğitim Bakanı olmuştur.

Arar, o günlerde şöyle düşünmüş olabilir: "Sıkıyönetim var; sıkıyönetimde adalet işleri genellikle askeri hakimlere bırakılmıştır. Benim Adalet Bakanı olarak yapacağım hizmet yok, öyleyse Milli Eğitim'i düzenleyeyim."

Erim, devlet sorumluluğunu tek başına taşırdı. Bu açıdan Sirkeci garındaki sırt hamallarından daha dayanıklıydı. Fakat, ara sıra devlet yükünden yorulduğu zaman, Arar'a döner, geceleri Arar'a bırakır, bu iki büyük adam, böylece devleti ayakta tutarlardı.

Güldürmeyin beni

İkinci Erim hükümeti de pek dayanamadı. Erim yorulmuştu. Daha doğrusu biraz "sürmenaj" olmuştu. Görevinden "affedilmesini" istedi. O sıralar Cumhurbaşkanı Sunay'dı. Sunay, düşündü taşındı. Sonra biraz kaşındı ve kararını açıkladı:

" - Git dinlen."

Erim sordu:

"Bu rejim içinde dinlenemez insan."

"Termale git, orda dinlen."

"Dragos'a gideceğim."

"En iyi rejim, kaplıca rejimidir. Oraya git."

Böylece, ikinci Erim hükümeti de tarihe karışıyordu. Bu arada lacivert elbisesini sırtına geçiren, bakan olmak için sırnaşıyordu.

Gazeteciler hükümet sözcüsü Arar'ı sıkıştırdılar:

"Vallahi bilmem."

Gazeteciler, İsmail ağabeylerini iyi tanırlardı.

"Söyle Alla'sen."

"Sayın cumhurbaşkanına arz edildikten sonra...

"Hişşt, hişşt, geliyor."

"Yeni bir aday üzerinde.."

Genç bir gazeteci atıldı:

"Sizce yetki AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'e verilir mi?"

Arar, kendisini tarih, coğrafya, matematik ve astronomi kitaplarına geçirecek şu karşılığı verdi:

"Demirel mi?!.. Güldürmeyin beni!..

Son bakanlığı devlet bakanlığı

İkinci Erim hükümetinden sonra, büyük devlet adamı, engin tecrübe ve kültür sahibi Vanlı Kara Ferit Bey, yani Ferit Melen, mührü alarak başbakanlığa oturdu.

Kara Ferit kimlerle çalışacaktı? Akla gelen ilk ad, İsmail Arar'dan başkası olamazdı. Arar ikinci Erim hükümetinde Milli Eğitim'i de yola koymuştu. Sıra şimdi devletin kendisindeydi. Şimdi devlet kurtaracaktı. Devlet bakanlığını alarak, kolları sıvadı.

Bu çalkantı içinde CHP, 12 Mart hükümetlerinden çekilmeye karar vermiş, ancak Arar, partisini değil, bakanlık koltuğunu seçmişti. Çünkü bakanlık koltuğu ve arabası gerçekten Arar'a çok alışmış ve yakışmıştı.

Demirel'den rica ediyor

Melen hükümeti de düşünce, Arar'a yol görünmüştü. Devlet Bakanlığı son bakanlığı olmuştu. Artık kimden yakınlık görecekti? Feyzioğlu, Demirel'e her zamanki gibi iktidar yolunu göstermişti. Arar, darda kalmış, yüzüne bakılmaz olmuştu.

CHP-MSP döneminde kimsenin hatırlayamadığı, kapısını çalmadığı Arar'ı birinci MC iktidarı arayıp sordu. Feyzioğlu, MC hükümetinde Arar'a eline beş-on kuruş para geçecek bir iş arıyordu. Konu, Başbakan Demirel'e açıldı. Demirel, "Güldürmeyin beni" dedikten sonra, "Çok ısrar ediyorsanız, veriverin bir yönetim kurulu üyeliği" diyerek Arar'ı affetti.

Arar, Demirel'in bu şefkatli dostluğu nedeniyle Etibank Yönetim Kurulu Üyeliği'ne getirildi. (Canım, arpalık işte!..)

Arar'ın heykeli, başbakanlığın önüne dikilmeli ve altına şu sözler yazılmalı:

"- Güldürmeyin beni...."

TÜRK - KAN!.

Reha Oğuz Türkkan, 1920 yılında doğmuştur. Babası, Tapu Kadastro eski genel müdürlerinden Halit Ziya Türkkan'dır. Türkkan'ın gençliği İstanbul'da, Büyükada'da geçmiştir. Devrin önemli bürokratlarından biri olan Halit Ziya Bey, Büyükada'da Maden'de bir köşk satın almış, çocuklarını burada yetiştirmiştir.

Bilindiği gibi, Büyükada, Rum kökenli yurttaşlarımızın ikamet ettikleri şirin bir vatan parçasıdır. Reha Oğuz, bu şirin vatan toprağında, Rumca konuşanlara çok kızıyordu. Çünkü Rumca bilmiyordu ve bu yüzden anlaşmaları güçleşiyordu.

Büyük tarihçiler, yaptıkları araştırmalarda, Reha Oğuz'un milliyetçi ve turancı düşüncelerinin Büyükada'da serpilip geliştiğini saptamışlardır. Bu tarihçilerin görüşüne göre, Reha Oğuz, yurt topraklarının yabancılar tarafından kullanılmasına çok içerlemiş. "Kurtaracağımız yer turan, oturduğumuz yer Büyükada Maden" diyerek milliyetçi felsefe ve eyleme ilk harcı koymuştur.

Dergiler çıkarıyor

Reha Oğuz, yayın hayatına "Ergenekon" adlı dergiyle başladı. O tarihte on sekiz yaşındaydı ve üç beş ay içinde, Türkiye'yi kendisinin kurtaracağına kesinlikle inanmıştı.

Bu büyük Türk milliyetçisi, "Ergenekon" dergisiyle birlikte "Görem" adlı bir de dernek oluşturmuştu.

"Ergenekon" dergisinden fışkıracak olan turancı düşünce, "Görem" derneği ile örgütlenecek ve ada vapuruna atlayıp,

bütün Orta Asya'ya yayılacaktı. Ne yazık ki, Ergenekon dergisinin yayın hayatı pek uzun süremedi. Ama Reha Oğuz, yılmayan bir adamdı. Yenisini çıkardı. Bu dergi "Bozkurt" adıyla yayınlandı.

Reha Oğuz, çevresinde hemen ırkçı, turancı bir halka oluşturdu. Bu halka, nedense, Büyükada çevresinde dolaşıyordu. Adalar vapuru milliyetçilerin "yüzer karargahı" olmuştu.

Türkistan'daki Türkler'i kurtarma çalışmaları yapılırken, evlilik işleri de iyi gidiyordu. Büyükada'da ki köşklerinin hemen yanında ünlü romancı Reşat Nuri Gültekin'in bir yalısı vardı. Reha Oğuz, Reşat Nuri'nin baldızıyla tanıştı ve bir süre sonra da dünya evine girdi.

Nihat Atsız ile takışıyor

Reha Oğuz, derin bir araştırmacıydı. Araştırma konularından biri ve başlıcası, 'Gürcüler'in kökeni'ydi. Reha Oğuz'a göre, Gürcüler de Türk'tü. Atsız buna karşı çıktı. "Hayır" dedi, "değil." Bu araştırma alevlenince Reha Oğuz'un "Gürcü" kökenli olduğu yayılmaya başladı. Oysa Reha Oğuz, safkan Türk'tü. Bu, soyadından belliydi. Türkkan'dı soyadı.

Nihal Atsız ve arkadaşları, Reha Oğuz'u çıtır çıtır yiyorlardı. Safkan bir Türk için "Gürcü" olmak ne demekti?!.. Stalin Gürcü'ydü; ya Reha Oğuz'un da Gürcü olduğunu kanıtlarsa, ne olacaktı?!

Atsız'ın yandaşları, ada vapurunda, Reha Oğuza, "Gürcü, Gürcü" diye sesleniyorlar ve bu büyük Türkçü'yü kahrediyorlardı.

Babası, kadastrocuydu. Arazi ölçüyordu. Evde, ölçü kavramı iyice gelişmişti. Reha Oğuz, bu ölçü yeteneğini kafatası ölçmekte denemeyi uygun görüyordu.

Boşnak mısın, Ermeni mi?

Bu "Gürcüs'ün vallahi değilim" konulu bilimsel tartışma, Reha Oğuz'u yıpratmış ve bu büyük Türkçü'nün çıkarmış olduğu "Bozkurt" dergisi tarihe karışmıştı.

Atsız ile Reha Oğuz arasındaki tartışma, "Sen Boşnak'sın" "Sen Ermeni'sin" suçlamaları ile sürüp gidiyordu.

Reha Oğuz, "Gürcülük" ve "Ermenilik" gibi damgalar yedikten sonra biraz sarsılmıştı. Bu kez, soldan bir hedef seçti. Bir solcu ozan, şiirinde "Tan" sözcüğü kullanmıştı. Reha Oğuz, bu konuda şu yorumu yaptı:

"Tan, kırmızılık ifade eder. Kırmızı, kızıl demektir. Kızılın anlamı, komünizmdir."

Reha Oğuz, bununla da yetinmedi. Ozan, Rodoslu'ydu. Reha Oğuz bu konuyu, o güçlü mantığı ve kalemi ile şöyle yorumladı:

"Şair, Rodoslu'dur. Rodos'ta çok çingene olur. Üstelik esmerdir. Öyleyse, esmer ve çingene bir komünisttir."

Bu tartışma karakolda bitmiş ve "hem çingene, hem esmer, hem de komünist" sayılan ozan, Reha Oğuz'u mahkemeye vermişti.

Irkımızdan olmayan

Bozkurt dergisinin kapanmasından sonra kolları sıvayan Reha Oğuz, "Türkkan Kitapseverler Kurumu"nu kurdu. Bu kurum, bir süre sonra İçişleri Bakanlığı'nın emriyle Halkevlerine bağlanınca, ne yapsın, yeniden "Görem" adındaki örgütü kurdu ve başına geçti.

Reha Oğuz, "Boşnak-Ermeni-Gürcü" tartışmasını unutturabilmek için "Türkçülüğe Doğru" başlıklı bir yazı kaleme aldı. Bu yazıdaki görüşler kısaca şöyleydi:

Yeni Türkçülük, ırkçı milliyetçidir, yani millet içinde kan arar.

- Kan temizliği aranmalıdır.
- Irkımızdan olmayanlar sınır dışına atılmalıdır...

Tutuklanıyor

Reha Oğuz ve arkadaşları, 18 Mayıs 1944 günü, "gizli örgüt" kurarak hükümeti devirme iddiasıyla tutuklandılar.

Reha Oğuz'un tutukluluk arkadaşlarından birkaçını tanıyalım:

Nilah Atsız, Prof. Zeki Velidi Togan, Orhan Şaik Gökyay, Hikmet Tanyu, Dr. Üsteğmen Fethi Tevetoğlu (evet, evet o), Üsteğmen Alparslan Türkeş, Sait Bilgiç (Saadettin Bilgiç'in ağabeyi.)

Yakın tarihimizde "1944 ırkçılık olayı" olarak bilinen davada, sanıklar önce üç aydan bir yıla kadar uzanan cezalara çarptırıldılar. Bu karar sonradan Yargıtay'ca bozuldu. Bozulmasaydı, Reha Oğuz bir yıl hapis yatacaktı.

O sırada ne olduysa babasına oldu. Babası, Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Halit Ziya, oğlunun tutuklanması üzerine, devrin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye çektiği telgrafta biraz ağır ifadeler kullandı. Tabii, Halit Ziya'ya yol görünmüştü. Baba Türkkan, hemen emekliye sevk edildi.

Kaçan alçaktır

Reha Oğuz, bu davadan kurtulunca yeniden yazılar yazmaya başladı. Bir yazısında "Bize savaş ahlakı lazımdır" diyor, bir başka yazısında da hayıkırıyordu:

"Yasamızda harpten kaçan alçaktır."

"Savaş" sözcüğünü çok kullanmaya başlayan Reha Oğuz, birdenbire bir askerlik şubesinden "Hadi gel bakalım" diye bir celp alıvermez mi?! Ne olacaktı şimdi?!

Savaş-mavaş, sözcüklerde iyi şeylerdi ama, askere alınıp, "Sağa dön, sola dön, sürün" gibi buyruklar almaya pek niyetli değildi.

Kardeşi Atilla Türkkan Amerika'daydı. İşi de iyiydi. Onun yanına bir kapağı atsa, karada ölüm yoktu artık!.. Ve gitti.

Tarihçiler, bu konuda şu yorumu yaptılar:

Aslında Reha Oğuz, Türkistan'a gidecekti. Nasıl olsa dünya yuvarlaktı, Türkistan'a doğudan değil, batıdan girmeyi uygun görmüştü. Yani Türkistan'a "aktarmalı" olarak gidecek, sonra Türkleri kurtaracak, ondan sonra "adalar bir-iki" diyerek, Büyükada, Maden'deki köşke çekilecek, Türkiye'yi buradan yönetecekti.

ABD yurttaşı oluyor

Askerlik şubesi şu kanıdaydı: "Madem Reha Oğuz, savaşı çok seviyor, öyleyse gelsin savaşsın." Şube başkanı çok inatçıydı. Reha Oğuz'u adım adım izliyordu.

Reha Oğuz ise Amerika'yı çok sevmişti. Bir-iki iş bulmuş, bunlara dört elle sarılmıştı. Bir yandan ticaret yapıyor, öte yandan da Colombia Üniversitesi'nin Türkoloji bölümünde Türkçe dersi veriyordu.

Reha Oğuz, süresi içinde askerlik görevini yapmadığı ve askerlik şubelerinden gelen emirlere karşı çıktığı için Türk vatandaşlığından atılmıştı. Soyadı Türkkan'dı, fakat artık kendisi Türk değildi. Evet Amerikan uyruğuna girdi.

Artık anlı şanlı, ırkçı, turancı Reha Oğuz değil, ABD yurttaşı Mr. Türkkan'dı.

Mr. Türkkan, kendisi gibi ABD yurttaşlığını seçmiş olan kardeşi Atilla Türkkan ile birlikte, "Andreas Konstantinidis" adındaki Türkiyeli bir Rum'la ticari işbirliğine girişti. "Corbia" adlı bir yolcu gemisini işleten Türkkan, ata sözüne uymuştu; "gemisini yürüten kaptan"dı.

Mr. Türkkan, "Türkkan-Konstantinidis" ortaklığına danışman oldu. Başka ticari işlere de girişti.

Bu arada Danıştay'a dava açarak, yurttaşlıktan çıkartma işlemini iptal ettirmek istiyordu. Yoksa Türkiye'ye gelemiyordu. Gelse, hemen askere alacaklardı. Fakat davayı kaybetti. Danıştay, Türkkan'ın ileri sürdüğü nedenleri pek ciddiye almamıştı.

Türkiye'ye dönüyor

Türk milliyetçisi, ancak ABD pasaportlu Mr. Raha Oğuz Türkkan, askerlikten paçayı sıyıracak yaşa gelince, yani "çağ dışına" çıkınca, Türkiye'ye gelmekte bir sakınca görmemişti. Nasıl olsa askere alınmazdı artık.

Bu arada 1803 saylı af yasası da çıkmış ve yurttaşlıktan atılan eski yurttaşlara eski uyruklarına dönme hakkı tanımıştı.. Reha Oğuz, Türkiye'ye döndükten sonra, bir ara, fırsatını

bulup Ecevit ile görüştü. Ecevit, o tarihte başbakandı. CHP-MSP hükümeti iktidardaydı. Reha Oğuz, televizyonda eğitim yapmayı öngören bir program öneriyordu.

Reha Oğuz, Ecevit'ten fazla ilgi görmedi. Bu arada "Tercüman, Ortadoğu" gibi milliyetçi, muhafazakar gazetelerde "milliyetçilik" üzerine yazılar yazmaktan geri durmuyordu.

(Not: Muhafazakar, kârın muhafazası demektir.)

Ecevit hükümetinden sonra kurulan MC hükümetinden "Yay-Kur-Boz" çalışmalarına katılan Reha Oğuz, özel yaşamında da bir değişiklik yapmış, eşini boşayarak genç bir bayanla ikinci kez dünya evine girmiştir.

Reha Oğuz Türkkan'ın heykeli, Büyükada'daki köşkün bahçesine dikilmeli ve altına şu sözler yazılmalıdır:

"Amerikan pasaportlu Türk milliyetçisi Reha Oğuz, titremiş ve yirmi yıl sonra Türk yurttaşlığına dönmüştür."

Siyasal içerikli yazılarıyla bir köşe yazarı olarak bildiğimiz Uğur Mumcu bu kitapta, 1980 öncesinde siyasal yaşamda adı duyulan, belli dönemlere damgasını vurmuş birçok ünlünün yaşam öykülerini, siyasal geçmişlerini, bir güldürü yazarının ustalığı ile anlatıyor. Mumcu'nun, o dönemde Politika ve Çivi gazetelerinde Mehmet Ferda takma adıyla yayınladığı bu yaşam öyküleri, zamanın "ünlü Türk büyükleri"(!) için birer kimlik kartı niteliğinde.

Genç okuyucular, bu, kerameti kendilerinden menkul ünlü(!)lerin bir kısmını tanımayabilirler. Ama haksızlık etmesinler; böyle ünlülerin günümüzde de birçok örneği yok mu? Kitaptaki adların yerine, bugün tanıdıkları ünlülerin adını yazsalar, çok fazla şey değişmeyeceğini görecekler.

um:ag

ISBN 975-8084-06-2
9 789758 084067

um:ag
KDV Dahil
500.000 TL